

Cùng trẻ em vượt qua đại dịch

Trang: 4+5+6+7+8

Thống nhất dữ liệu để chống dịch hiệu quả

● **Cần thống nhất mã QR dùng chung cho các ứng dụng chống dịch.** (Ảnh minh họa)

● **Tạo thuận tiện tối đa cho người dân khi thống nhất các ứng dụng chống dịch.**

(Ảnh minh họa)

Thực tế cho thấy, việc sử dụng một mã QR cá nhân thống nhất trong tất cả các nền tảng, ứng dụng công nghệ nhằm tạo thuận lợi tối đa cho mỗi người dân và các cơ quan, tổ chức khi thực hiện các nghiệp vụ phòng, chống dịch Covid – 19 là rất cần thiết. Tuy nhiên, thời gian qua đã xảy ra tình trạng có quá nhiều ứng dụng công nghệ để hỗ trợ công tác phòng chống dịch Covid-19 gây nên những bất cập...

Hiện có hơn 20 ứng dụng từ trung ương đến địa phương, ban ngành có liên quan tới công tác phòng chống dịch Covid-19 đã và đang được triển khai. Tuy nhiên, mỗi địa phương có cách hiểu và thực hiện khác nhau, cơ sở hạ tầng (thiết bị, phần mềm) bất cập, cách thực hiện (cả khâu cấp phép lẫn khâu kiểm tra) chưa chuyên nghiệp... gây khó cho người dùng, cơ quan chức năng khó khăn trong việc xác định ngành nghề và đối tượng được cấp giấy đi đường.

Có thể thấy vấn đề này trong thực tế cấp giấy đi đường cho người dân tại hai thành phố lớn nhất cả nước là Hà Nội và TP.HCM thời gian qua. Việc liên thông dữ liệu bất cập, lẻ ra các ứng dụng phần mềm cấp giấy cần được liên thông với cơ sở dữ liệu quản lý dân cư và doanh nghiệp để thống nhất và xác thực, thì thay vào đó là các thủ tục xác thực rất thủ công gây khó cho cả người dân lẫn cơ quan có trách nhiệm. Trong khi đó, nếu được quy về một môi, thống nhất trong dữ liệu trên toàn quốc, chỉ cần nhập số

căn cước công dân, chứng minh nhân dân, số điện thoại, mã đăng ký kinh doanh... là có ngay dữ liệu cần thiết.

Sẽ có một phần mềm phòng, chống dịch

Đề giải quyết bất cập này, ngày 11/9/2021, trong cuộc họp Ban Chỉ đạo quốc gia phòng chống dịch Covid-19, Thủ tướng Phạm Minh Chính, Trưởng Ban Chỉ đạo, đã yêu cầu thống nhất 1 app (ứng dụng) trong phòng chống dịch. Sau đó, Thông báo 242/TB-VPCP của Văn phòng Chính phủ cũng nêu rõ khi triển khai ứng dụng mới, tất cả người dân đã khai báo thông tin trên các ứng dụng do các bộ chỉ đạo xây dựng, triển khai trước đây sẽ phải được tự động cập nhật, chuyển sang ứng dụng mới, không bắt buộc người dân phải khai báo lại từ đầu.

Thực hiện chỉ đạo của Chính phủ, ngày 11/9/2021, Bộ Thông tin – Truyền thông (TT-TT) đã có hướng dẫn kỹ thuật về mã QR cá nhân thống nhất toàn quốc được sử dụng trong việc xây dựng nền

tảng, ứng dụng phòng chống dịch. Mã QR mới là phiên bản 1.1 và 3 Bộ TT-TT, Công an và Y tế sẽ dùng chung một mẫu tờ khai báo và cho ra một mã QR thống nhất được dùng chung.

Cũng cần nói thêm rằng, cách đây 3 tháng, Bộ TT-TT đã thành lập Trung tâm Công nghệ phòng, chống Covid-19 Quốc gia nhằm thực hiện mục tiêu trên. Từ nay, theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, các phần mềm sẽ phải được kết nối với nhau để có một phần mềm tham gia phòng chống dịch hiệu quả, người dân có thể sử dụng thuận lợi hơn.

Trao đổi với báo chí, ông Đỗ Lập Hiền - Phó Giám đốc Trung tâm Công nghệ phòng chống Covid-19 quốc gia cho biết Bộ TT&TT tích hợp tất cả dữ liệu được hình thành từ các ứng dụng, công cụ có sẵn trước đây thành cơ sở dữ liệu thống nhất, tiếp tục được cập nhật thường xuyên khi người dân dùng ứng dụng mới. Thông tin người dân đã khai báo trên các ứng dụng trước đây được tự động cập nhật, chuyển sang ứng dụng mới, không phải khai báo lại từ đầu. Người dân có thể yên tâm khi các thông tin về sức khỏe, đi lại, tiếp xúc của người dân được quản lý tập trung, thống nhất và chỉ phục vụ cho mục đích phòng, chống dịch, bảo đảm an toàn thông tin, không được sử dụng vào bất kỳ mục đích nào khác.

Một vấn đề đặt ra ở đây là tuy QR code dần dần sẽ trở thành trụ cột quan trọng của quốc gia, nhưng với những người không có/không dùng smartphone thì sao. Theo các chuyên gia thì QR code là vấn đề bắt buộc phải dùng, không chỉ chống dịch mà ứng dụng sau này để bất kỳ ai cũng có thể tham gia. Việt Nam đã có tầm nhìn rất xa, ngay từ khi làm Căn cước công dân điện tử đã yêu cầu gắn mã QR. Việc này đảm bảo tất cả người dân đều được tiếp cận công nghệ công bằng. QR code này có thể cầm tay, mang nhiều hàm lượng thông tin mà bất kỳ người dân nào cũng có thể sử dụng dễ dàng, thể nên sự ủng hộ của người dân sẽ là tất yếu.

Không đầu hàng dù là bài toán khó

Sẽ có một phần mềm tham gia phòng chống dịch thống nhất, hiệu quả để người dân có thể sử dụng thuận lợi hơn - là khẳng định của các chuyên gia. Ông Nguyễn Tử Quảng, Chủ tịch Tập đoàn Bkav, kiến trúc sư trưởng Trung tâm Công nghệ phòng, chống Covid-19 Quốc gia, cho biết đại dịch xuất hiện vào năm trước. Ngay sau đó, các công ty công nghệ đã được Chính phủ triệu tập và tình nguyện tham gia công tác phòng chống dịch. Nhiều công ty đã nhanh chóng cung cấp các giải pháp phục vụ cho việc chống dịch, nhưng do thời gian gấp mỗi công ty tham gia làm một phần. Đến nay, Chính phủ và các bộ ngành nhận thấy cần tập hợp, kết nối các phần mềm lại với nhau, cần có một bản thiết kế bài bản hơn, giống như xây một tòa nhà cần bản vẽ thiết kế của tòa nhà rồi mới thi công.

"Nguyên vật liệu" đã có nên giờ chỉ cần thống nhất và triển khai. Chúng tôi cũng hy vọng trong thời gian ngắn sắp tới sẽ có được giải pháp như Thủ tướng Chính phủ yêu cầu", ông Quảng cho biết.

Cũng theo ông Nguyễn Tử Quảng, hiện nay Trung tâm Công nghệ phòng, chống Covid-19 Quốc gia đã chuẩn bị sẵn các giải pháp để đối phó với Covid-19 trong trạng thái bình thường mới. Cụ thể, có 2 giải pháp, thứ nhất là hệ thống QR code. Theo đó, trong thời gian tới, các địa điểm công cộng có thể đều có mã QR mà người đến phải quét QR code. Việc quét hiện cũng rất tiện. Thứ hai là cài phần mềm phát hiện tiếp xúc gần. Giả thuyết khi phát hiện được ca F0 chỉ điểm và đưa lên hệ thống, có thể tìm ra mọi địa điểm mà F0 này từng đến và quét (gọi là mốc dịch tễ). Đồng thời quét ra ở thời điểm đó, địa điểm đó có

những ai cùng đến. Khi đó chúng ta sẽ không cần phải đi tìm, đi loan báo trên các phương tiện truyền thông. Phần mềm phát hiện tiếp xúc gần cũng giúp tìm ra những người đã tiếp xúc trong khoảng cách 2 mét.

Còn theo ông Nguyễn Thế Trung - Chủ tịch Công ty Công nghệ DTT, Giám đốc điều hành đề án ITrihuc trong chống dịch, đã có nhiều công ty tham dự, tình nguyện đóng góp và Việt Nam đã làm được nhiều công nghệ để chống dịch. Về mặt công nghệ thông tin, chúng ta đã cố gắng, nhưng đây là bài toán khó, độ kỳ vọng cao. Với sự vào cuộc của cộng đồng công nghệ, chúng ta làm một lần chưa tốt nhưng sẽ sửa dần để tốt hơn. Dù chưa đạt được như kỳ vọng nhưng đã đạt được mục tiêu đưa ra.

Từ ý kiến của các chuyên gia có thể thấy, việc liên thông dữ liệu rất cần sự tham gia cùng lúc của các bộ ngành liên quan. Đơn cử như Bộ Công an cần mở hệ thống cơ sở dữ liệu để đảm bảo việc xác thực, định danh công dân; Bộ Y tế cần đóng góp cơ sở dữ liệu chuyên gia, bác sĩ, y tá, điều dưỡng để có thể trợ giúp; Bộ TT-TT đóng góp hạ tầng đủ mạnh (đường truyền, máy chủ, thiết bị tương tác) để đảm bảo đồng bộ toàn bộ hệ thống...

Việc sử dụng App dùng chung cần tính toán phân tích để hội tụ đủ các nghiệp vụ cần thiết cho việc chống dịch như: Truy vết và khoanh vùng; Theo dõi di chuyển của công dân; Quản lý F0, F1, F2; Quản lý F0 tại nhà, F0 tại bệnh viện; Quản lý tiệm chùng, quản lý xét nghiệm Covid-19; Quản lý trợ giúp dân cư và an sinh xã hội... Việc xây dựng hệ thống này phải đặt ở Trung tâm trực thuộc Ban chỉ đạo của Chính phủ, tập hợp các chuyên gia đầu ngành làm việc, chia giai đoạn, đặt mục tiêu.

HỒNG MINH

Ở TP.HCM, hiện có nhiều ứng dụng khiến người dân bị rối, thế nên việc thống nhất dữ liệu là điều rất cần thiết để đạt hiệu quả trong phòng chống dịch. Trong quá trình kết nối thông tin về nội môi, để các quận thí điểm hoạt động dân đi vào cuộc sống "bình thường mới", TP. HCM sẽ phát triển một ứng dụng khai báo y tế, kết nối với dữ liệu chung trên nền tảng dữ liệu quốc gia trong việc liên thông dữ liệu. Với người dân, ứng dụng này sẽ có bốn thông tin đồng bộ hóa: khai báo y tế, lịch sử tiêm vaccine, kết quả xét nghiệm và với những trường hợp cách ly tại nhà có theo dõi sức khỏe.

Nam Định: 455 Trường Chinh, TP Nam Định * ĐT: 0978295869;
Nghe An: 93 Nguyễn Thị Minh Khai, TP Vinh, Nghệ An * ĐT: 0916635077. * Email: ngo-toanbc@gmail.com;
Thừa Thiên - Huế: 22 Nguyễn Lương Bằng, TP Huế *ĐT: (0234) 3888666 - 0903029099; * Email: quangtam07@gmail.com;
Đà Nẵng: 93 Dương Trí Trach, Sơn Trà * ĐT: 0984282929. * Email: Ledanhtao224@gmail.com;
Khánh Hòa: 125 Hoàng Hoa Thám, TP Nha Trang * ĐT: 0905555722. *Email: leanhduc.plvn@gmail.com
Lâm Đồng: A22 Trần Lê 1, TP Đà Lạt *ĐT: 0914876019. *Email: longbc07@gmail.com
Đồng Nai: 134 Phan Trung, Biên Hòa *ĐT: (0251) 6273279 – 0918442754. *Email: huyhngochieu7979@gmail.com.vn
Tiền Giang: 242 Nguyễn Công Bình, Trung An, Mỹ Tho, Tiền Giang. *ĐT: 0888616767. *Email: duchien.plvn@gmail.com
Kiên Giang: P24 - 10 đường 3/2, Rạch Giá, Kiên Giang. *ĐT: 0843135555. *Email: minhthu.plvn@gmail.com.

MÃ ĐẶT BẢO: B51

Giá: 6.800Đ
(SÁU NGHÌN TÁM TRĂM ĐỒNG)

Pháp luật
VIỆT NAM

● **Tổng Biên tập:**
TS. ĐÀO VĂN HỘI
● **Phó Tổng Biên tập:**
TRẦN ĐỨC VINH (thường trực)
TRẦN NGỌC HÀ
HÀ ÁNH BÌNH
● **Tổ chức thực hiện:**
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29
Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh,
quận Ba Đình, Hà Nội.
*ĐT: (024) 37245180
* Fax: (024) 37245178
* Email: baoplvn2014@gmail.com.
● **GPXB** số 86/GP-BTTTT
ngày 06/03/2014 do Bộ TTTT cấp.
● **Giấy phép sửa đổi, bổ sung**
số 290/GP-BTTTT ngày 22/9/2014
do Bộ TTTT cấp
● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**
● In tại Cty TNHH MTV In báo
Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Cơ quan đại diện:**
TP HCM: 200C Võ Văn Tần, P5, Q3, TP HCM.
*ĐT: (028)38181281 * Email: plvnvp2@gmail.com.
Khu vực ĐBSCL: 109 Trần Văn Hoài, Ninh Kiều, Cần Thơ
*ĐT: (0292) 3819009 *Email: canthophapluatvn@gmail.com.
Duyên hải phía Bắc: 10 Hồ Sen, Lê Chân, Hải Phòng.
*ĐT: 0973465555. Email: vanphongplvn@gmail.com;
Miền Trung và Tây Nguyên: 92 Hoàng Văn Thụ, Pleiku, Gia Lai.
ĐT: (0269) 365 8888 - 0963 111 333
* Email: baophapluat.mientrungtainguyen@gmail.com
● **Văn phòng đại diện:**
Lào Cai: Số nhà 06, Lô B2, đường D3, phố Cao Lỗ - TP. Lào Cai,
tỉnh Lào Cai. ĐT: 0903211537.
Phú Thọ: đường Nguyễn Tất Thành, Việt Trì; ĐT: 0981391333.
*Email: vutienplvn@gmail.com;
Quảng Ninh: 701 Nguyễn Văn Cừ, Hạ Long *ĐT: 0912181122;

Có thật sự gây hoang mang?

Theo các chuyên gia tuyển sinh, kỳ thi năm nay, do ảnh hưởng của dịch Covid-19 và hiệu lực của Luật Giáo dục sửa đổi, từ năm 2020, kỳ thi THPT quốc gia đã được đổi tên thành kỳ thi Tốt nghiệp THPT. Tính chất, mục tiêu của hai kỳ thi hoàn toàn khác nhau dẫn tới sự phân hóa của đề thi và kết quả đạt của thí sinh cũng khác nhau.

Kỳ thi THPT quốc gia trước đây có tính chất “2 trong 1”, kết quả vừa dùng để xét công nhận tốt nghiệp THPT, vừa làm căn cứ xét tuyển ĐH-CD nên tính chất phân hóa của đề thi tốt hơn, có nhiều câu hỏi mang tính thách thức để phân loại các nhóm học sinh trung bình - khá - giỏi.

Tuy nhiên khi chuyển đổi thành kỳ thi tốt nghiệp THPT, kỳ thi quay trở về tập trung một mục tiêu duy nhất là làm căn cứ xét tốt nghiệp. Theo đó, đề thi có giới hạn và phạm vi kiến thức hẹp hơn, tính chất phân hóa không quá nặng. Thế nên, mặc dù kỳ thi đã bỏ đi tính chất “2 trong 1” nhưng thực tế các trường ĐH-CD vẫn chưa thể có được giải pháp thay thế khác đủ tin cậy.

Thống kê điểm chuẩn năm 2021 cho thấy, các ngành đều tăng từ 2 - 4 điểm, cá biệt một số ngành tăng đến 9 điểm. Trước nhiều ý kiến trái chiều rằng “con cái chúng ta giỏi thật” theo một câu chuyện hài về bệnh thành tích trong giáo dục của Azit Nêxin khi mà thí sinh dù có đạt đến điểm tuyệt đối 10 điểm cho từng môn thi thì cũng trượt ĐH. Nhiều người hoảng hốt khi trước đây 27, 28 điểm có thể đã là thủ khoa của một trường ĐH lớn, thì nay điểm thi đó lại là điểm trượt. Thực tế, những năm qua, nhiều thí sinh 27 điểm vẫn trượt nếu đăng ký vào ngành Y đa khoa hay các khối ngành Quân sự, Công an.

Bởi những ngành này chỉ tiêu ít, luôn là cuộc chiến khốc liệt của những thí sinh thực sự giỏi và đủ tự tin để đăng ký nguyện vọng, là truyền thống và niềm tiếc nuối nhiều năm qua với những thí sinh lỡ trượt ở mức điểm 27 điểm. Tuy nhiên, đó là thời điểm trước đại dịch, đề thi mang tính phân loại rõ ràng, thí sinh học lực đến đâu sẽ đạt đến mức điểm đó theo trung bình, khá, giỏi, xuất sắc. Với điểm thi năm nay trong đại dịch, đề thi phần lớn để xét tốt nghiệp, tính phân loại để lựa chọn thí sinh giỏi vào những ngành học cần năng lực thật sự rất khó phân biệt khi các thí sinh đồng loạt đạt điểm cao.

Và trước ồn ào của dư luận, Bộ GD-ĐT đã trao đổi cùng các trường ĐH lớn để xét tuyển bổ sung cho 165 thí sinh từ 27 điểm. Nhiều ý kiến cho rằng, đó là cuộc chơi không công bằng, bởi đó là lựa chọn sau ba lần được thay đổi nguyện vọng của thí sinh. Khi các em đã chọn “cánh cửa hẹp” vào những ngành có truyền thống điểm cao. Nếu trượt nguyện vọng này, các em vẫn còn những nguyện vọng tiếp theo, dù không thể như ý như nguyện vọng đầu tiên mà bản thân đã theo đuổi.

Khi “điểm chuẩn” không còn... chuẩn?

Sau khi các trường ĐH công bố điểm chuẩn thì đã có “con bão” lạm phát điểm cao chưa từng có trong lịch sử tuyển sinh ĐH, khi có ngành 30 điểm còn trượt. Với nhiều bất cập sau hai mùa tuyển sinh trong đại dịch, dư luận cho rằng Bộ Giáo dục và Đào tạo nên sớm công bố phương án tuyển sinh mới phù hợp cho năm tới...

● Mùa tuyển sinh năm 2021 đang dần khép lại với điểm chuẩn vào ĐH gây sốc. (Ảnh minh họa)

Theo đó, các em được xét bổ sung sẽ không công bằng với những thí sinh ở những năm trước 27 điểm vẫn trượt. Có nhiều em vì quá yêu thích ngành y đã lỡ hẹn một năm để chinh phục ước mơ của mình...

Theo nhà văn Nguyễn Hồng Thái, trên mạng xã hội đang nhiều ý kiến vì năm nay có em đạt 30 điểm mà không đỗ nguyện vọng 1, có trường ngành công an lấy điểm chuẩn đến 30,34 điểm, như thế là quá cao, không thể có điểm 3 môn thi “vượt ngưỡng” như thế?... Nghe con số như vậy, có người đặt câu hỏi, ai có lỗi khi điểm cao không vào được đại học? Thực ra, không ai có lỗi khi các em thi tốt nghiệp trung học phổ thông năm học 2021-2022 đạt điểm cao. Học lực, đề thi, chấm thi là ba yếu tố cơ bản sẽ cho kết quả kỳ thi quốc gia THPT cao, thấp khác nhau trở thành quy luật trong thi cử. Vấn đề là khi các em đăng ký nguyện vọng để xét tuyển vào đại học thì phải căn cứ vào số lượng, chỉ tiêu tuyển sinh của từng trường, từng khoa nên có em trúng tuyển nguyện vọng 1 (NV1), có em không đủ điểm trúng tuyển NV1 thì phải xuống NV2 hoặc NV3..., đó cũng là điều rất bình thường. Tất nhiên, do chỉ tiêu, hạn mức của từng trường, nhiều em không đạt NV1 cũng là điều dễ hiểu. Nhưng các em có

quyền sử dụng các NV sau, ứng tuyển vào các trường, ngành mà mình yêu thích, cơ hội bình đẳng với ứng viên NV1 cùng cấp. Như vậy các em đỗ điểm cao ít gặp rủi ro bị loại khỏi cổng trường đại học, cơ hội luôn nằm trong tay các em.

Trượt nguyện vọng mà mình yêu thích, cũng không nên coi đó là điều rủi ro. Bởi đề thi là đề thi chung, khó cùng khó, dễ cùng dễ. Đề thi khó sẽ phân hóa được số học sinh khá, giỏi giúp các trường dễ tuyển sinh hơn. Tuy nhiên, phương án thi nào cũng khó có thể hoàn hảo. Xã hội cần chấp nhận phương án nào tối ưu nhất.

Nếu thay đổi tuyển sinh, Bộ cần công bố sớm

TS Hoàng Ngọc Vinh, nguyên Vụ trưởng Vụ Giáo dục chuyên nghiệp (Bộ GD-ĐT) cũng cho rằng, đề thi tốt nghiệp THPT tính phân hóa thấp, trong khi xét tuyển đại học lại cần sự phân hóa cao hơn. Như vậy sử dụng điểm thi tốt nghiệp để xét tuyển đại học đã là không phù hợp giữa mục đích và phương tiện. Các trường đại học đang dựa vào thang đo - điểm thi tốt nghiệp - được cho là chuẩn, nhưng lại không chuẩn dẫn đến tuyển sinh mất chuẩn. Về lâu dài, cần tính đến xây dựng các trung tâm khảo thí chung của cả nước, nâng cao chất lượng đề thi. Nếu

trong một vài năm tới vẫn sử dụng kết quả thi tốt nghiệp THPT để xét tuyển đại học thì cần có sự phân hóa rõ ràng.

Tuy nhiên, nếu giao kỳ thi tốt nghiệp THPT cho các địa phương, trong đó có cả việc ra đề theo hướng chuẩn hóa, xây dựng đề dựa trên ma trận, đặc tả không thể nói là làm ngay được bởi năng lực ở từng địa phương, vùng miền sẽ khác nhau. Và đề kỳ thi tốt nghiệp THPT không nặng nề, áp lực thì việc đánh giá học sinh trong suốt quá trình học phải đi

vào thực chất hơn và có những công cụ giám sát để đảm bảo công bằng giữa từng nhà trường, từng địa phương.

Trước đó, trước thềm năm học mới, Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn cũng khẳng định năm 2022 kỳ thi tốt nghiệp THPT, tuyển sinh ĐH sẽ được đổi mới theo hướng phân cấp mạnh hơn cho các địa phương và thành lập các trung tâm khảo thí độc lập. Theo đó, năm 2022 có thể coi là bước đi đầu, là năm có tính chất giao thời, chuẩn bị để có đổi mới toàn diện hơn vào năm sau. Ông cũng cho hay, kịch bản của sự đổi mới thi tốt nghiệp và tuyển sinh sẽ lấy ý kiến rộng rãi trong thời gian tới. Tuy nhiên việc có thể làm ngay là 2 Đại học quốc gia và các đại học vùng có thể bắt tay ngay vào việc xây dựng và củng cố hệ thống các trung tâm khảo thí, tạo tiền đề cơ sở vật chất cho các chủ trương đổi mới thi trong thời gian sắp tới.

Ngoài ra, một số đại học vùng đã có trang thiết bị nhưng một số nơi còn chưa có. Vì vậy, Vụ kế hoạch tài chính trao đổi với các đại học vùng, tập trung các dự án, các nguồn đầu tư thường xuyên và trung hạn của năm 2022, ưu tiên cao cho xây dựng hệ thống trung tâm khảo thí để tạo tiền đề cơ sở vật chất cho các chủ trương đổi mới thi trong thời gian tới...

Tiến sĩ Nguyễn Tùng Lâm, Chủ tịch Hội Tâm lý - Giáo dục Hà Nội cho rằng, nếu thay đổi cách thức thi cử của một kỳ thi lớn để áp dụng ngay trong năm học này thì Bộ GD-ĐT cần phải công bố càng sớm càng tốt. Bởi theo thầy Lâm, việc đổi mới kỳ thi là đòi hỏi tất yếu của cuộc sống cũng như của chất lượng giáo dục, nhất là trong bối cảnh dịch bệnh như hiện nay. Tuy nhiên, nếu giao kỳ thi tốt nghiệp THPT cho các địa phương, trong đó có cả việc ra đề theo hướng chuẩn hóa, xây dựng đề dựa trên ma trận, đặc tả không thể nói là làm ngay được bởi năng lực ở từng địa phương, vùng miền sẽ khác nhau. Và đề kỳ thi tốt nghiệp THPT không nặng nề, áp lực thì việc đánh giá học sinh trong suốt quá trình học phải đi vào thực chất hơn với những công cụ giám sát để đảm bảo công bằng giữa từng nhà trường, từng địa phương... NGUYỄN MỸ

Thầy Vũ Khắc Ngọc (Hệ thống Giáo dục Học Mãi): Dù kỳ thi nào, các em cũng cần học thật, hiểu thật, năng lực thật!

Từ thực tế mùa tuyển sinh năm nay, lý tưởng nhất là các em học sinh 2004 cũng phải đa dạng hóa các con đường để vào đại học. Sau khi đã tìm hiểu và lựa chọn được một số trường và nhóm ngành mình quan tâm rồi thì cần phải cân nhắc xem trong số các phương thức tuyển sinh đó có những phương thức nào phù hợp nhất và mang lại lợi thế lớn nhất cho bản thân để lựa chọn. Tốt nhất là nên dự phòng đồng thời 2-3 phương thức xét tuyển, miễn sao không quá mâu thuẫn nhau và không tạo ra sự quá tải trong quá trình học và ôn thi.

Trong trường hợp sử dụng các kết quả thi để xét tuyển, hãy nhớ rằng dù là kỳ thi tốt nghiệp THPT hay kỳ thi đánh giá năng lực riêng của các trường đại học thì nên móng quan trọng nhất vẫn phải là dựa trên học thật, hiểu thật và có năng lực thật. Thay vì sa đà vào việc học các công thức tính nhanh, các mẹo tắt, hãy dành thời gian để học thật chắc, nắm thật vững kiến thức từ bản chất. Như vậy, các em sẽ dễ dàng thích ứng với cấu trúc của nhiều kì thi khác nhau, và có được số điểm tối đa với năng lực của mình. Khi đã hình thành được năng lực tốt rồi thì trước kỳ thi diễn ra một thời gian ngắn, chỉ cần các em luyện tập với một số đề thi mẫu để làm quen với cách thức là có thể chuyển hóa năng lực thành kết quả...

CÙNG TRẺ EM VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH

Hỗ trợ trẻ em là nạn nhân Covid-19 cần chính sách đường dài

Trong căn phòng cuối dãy trọ nghèo ở khu phố 2, phường Linh Trung, quận Thủ Đức nghi ngút khói nhang. Giữa căn phòng là bàn thờ một người phụ nữ. Chị vốn là vợ, là mẹ trong gia đình có 4 đứa trẻ T.N (15 tuổi), T.V (10 tuổi), N.U (3 tuổi) và bé trai mới sinh gần 2 tháng tuổi.

● Ảnh minh họa.

● Những dòng tin nhắn T.N gửi đi cho mẹ không bao giờ còn có lời hồi đáp.

Những dòng tin gửi mẹ chẳng bao giờ còn có lời hồi đáp

Kể lại ký ức đau buồn, bé T.N vẫn còn nhớ như in, ngày 5/8 cha đưa mẹ vào bệnh viện sinh em bé. Hai ngày sau khi mẹ vào viện, T.N và T.V sốt cao, dương tính với Covid-19 phải đi cách ly tập trung. Ngày 7/8, hai đứa trẻ trong khu cách ly nhận được cùng lúc tin vui và một tin buồn. Mẹ đã sinh em trai, một đứa bé khá khinh, nặng 2,4 kg, nhưng lúc này mẹ em cũng được xác định dương tính với virus SARS-CoV-2. Cha và em bé mới sinh xét nghiệm âm tính được bệnh viện cho về, còn mẹ thì vẫn một mình trong đó.

Sáng 3/9, bé T.N nhận được tin mẹ mất. “Khi ở bệnh viện cách ly, con thấy trong phòng có cô có người thân mất. Lúc đó con nghĩ, sau này mẹ mình cũng vậy thì sao, nhưng con không nghĩ nó thành sự thật” – T.N thôn thức, em vẫn chưa chấp nhận được sự thật là Covid-19 đã cướp mẹ em đi mãi mãi. “Từ ngày 18/8, Zalo mẹ không hoạt động nữa, con báo tin với mẹ rằng con đã đỗ nguyện vọng 1 vào lớp 10, mẹ cũng không trả lời”. Từ đó, những dòng tin nhắn chẳng bao giờ còn có lời hồi đáp. T.N hầu như chỉ ngủ được một chút buổi trưa, còn buổi tối cứ nhắm mắt lại là nó thấy mẹ đang chăm các em...

“Cách đây 4 tuần: Bác sĩ ơi! Cố gắng cứu em! Chồng em cũng nặng lắm, 4 đứa con tụi em còn nhỏ lắm. Bốn ngày sau đó: Nay em đỡ đỡ rồi bác sĩ, nhưng chồng em mất rồi. Ba ngày sau đó có

gắng tìm ECMO cho chị, nhưng... Trong hàng nghìn trẻ mồ côi ở TP HCM có 4 đứa con anh chị. Đến giờ vẫn còn ám ảnh câu nói trong hơi thở ngắt quãng trước khi đặt nội khí quản: Bác sĩ ơi, cố cứu em, em còn 4 đứa con” – là những dòng nhật ký đầy cảm xúc, ám ảnh của bác sĩ Hồ Hoàng Kim - Khoa Hồi sức tích cực chống độc, Bệnh viện Nguyễn Tri Phương.

Trong đợt dịch lần thứ tư này, trẻ em đã bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Tại Hội nghị trực tuyến đánh giá và triển khai một số giải pháp bảo vệ, chăm sóc giáo dục trẻ em trong đại dịch Covid-19 do Bộ LĐ-TB&XH phối hợp với Quỹ Nhi đồng Liên Hợp quốc (UNICEF), Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) tổ chức tháng 9/2021, những con số buồn đã được đưa ra: tính đến ngày 31/8, cả nước đã có 11.822 trẻ em là F0, số trẻ em F1 là 27.334 em. Riêng ở TP HCM có 10.073 học sinh phổ thông đang thuộc diện F0 và 1.517 học sinh rơi vào hoàn cảnh mồ côi do dịch Covid-19. Ở phạm vi rộng hơn, trẻ em bị ảnh hưởng nghiêm trọng cả về thể chất lẫn tinh thần do bị suy giảm nguồn nuôi dưỡng. Trong và sau đại dịch, tình trạng bạo lực gia đình, xâm hại tình dục trẻ em, lao động trẻ em, xâm hại trẻ em trên môi trường mạng có nguy cơ gia tăng...

An sinh, hỗ trợ tâm lý để cùng em trưởng thành

Từ tháng 4/2021, để kịp thời hỗ trợ cho trẻ em là nạn nhân của đại dịch, Bộ LĐ-TB&XH, Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam đã quyết định hỗ trợ tiền ăn cho tất cả trẻ

em từ 0 - 16 tuổi đang điều trị, cách ly y tế tập trung và phải cách ly y tế tập trung, theo quyết định của cấp có thẩm quyền, mức hỗ trợ 80.000 đồng/ngày/cháu trong 21 ngày, áp dụng từ 27/4 đến 31/12/2021, nguồn hỗ trợ từ Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam. Trước đó, Bộ LĐ-TB&XH cũng đã ban hành Công văn số 217/TE-CSTE gửi tới Sở LĐ-TB&XH các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về việc tăng cường các biện pháp phòng, chống Covid-19 cho trẻ em và bảo đảm an toàn cho trẻ em trong đại dịch.

Tháng 9/2021, Bộ trưởng Bộ LĐ-TB&XH Đào Ngọc Dung đã ký ban hành quyết định về việc hỗ trợ trẻ em ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19. Theo đó, trẻ em mồ côi cha mẹ, trẻ em có hoàn cảnh khó khăn mồ côi cha hoặc mẹ do đại dịch Covid-19 từ ngày 27/4 đến ngày 31/12 được hỗ trợ 2 triệu đồng/trẻ. Đồng thời, trẻ em là con của sản phụ bị nhiễm Covid-19 được sinh ra trong khoảng thời gian từ ngày 27/4 đến 31/12 cũng được hỗ trợ với mức 1 triệu đồng/trẻ. Nguồn kinh phí hỗ trợ được trích từ Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam.

Mới đây, Sở LĐ-TB&XH TP HCM đã thông tin về những chế độ hỗ trợ cho trẻ em bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19. Theo đó, đối với trẻ em có cha mẹ qua đời vì Covid-19, sẽ được xét trợ cấp hàng tháng tại cộng đồng theo Nghị định 20/2021 với mức trợ cấp là hệ số 2,5 đối với trẻ dưới 4 tuổi; hệ số 1,5 đối với trẻ từ 4 tuổi trở lên. Đặc biệt còn được cấp thẻ bảo hiểm y tế miễn phí, miễn giảm học phí và các khoản khác

trong trường. Thời gian trợ cấp đến dưới 16 tuổi. Nếu đủ 16 tuổi nhưng đang học văn hoá, học nghề, trung học chuyên nghiệp, cao đẳng, đại học văn bằng 1 thì tiếp tục được hưởng chính sách cho đến khi kết thúc học nhưng không quá 22 tuổi.

Văn phòng UBND TP HCM cũng vừa có thông báo chỉ đạo các quận, huyện và TP Thủ Đức về việc tham mưu chính sách chăm lo cho trẻ em mồ côi cha mẹ vì dịch Covid-19. UBND các quận, huyện và TP Thủ Đức cần tổ chức rà soát, lập danh sách các trẻ mồ côi cha mẹ do dịch Covid-19 trên địa bàn; tổ chức thăm hỏi, động viên và nắm bắt nguyện vọng của người thân đang nuôi dưỡng các em để tham mưu xây dựng chính sách trước mắt và lâu dài...

Dù rằng những chính sách an sinh đến với các em kịp thời nhưng vẫn còn đó một nỗi lo lắng khác. Đó là những đứa trẻ mất cha, mất mẹ hoặc mất cả cha lẫn mẹ sẽ vượt qua những nỗi đau ấy

như thế nào? Mất đi sự chăm sóc của cha mẹ, trẻ phải chịu đựng không chỉ những tổn hại về tâm lý, mà điều kiện sống, điều kiện môi trường cho trẻ lớn lên cũng chịu những tác động nhất định. Do đó, vấn đề này cần sớm được nhìn nhận và có các chính sách phù hợp.

Theo ThS Nguyễn Phương Linh - Viện trưởng Viện nghiên cứu Quản lý phát triển bền vững (MSD) thì “cần thảo luận sớm các chính sách hỗ trợ đường dài, chính sách cần hệ thống, hỗ trợ toàn diện, chăm sóc thay thế, hỗ trợ kinh tế và chăm sóc đời sống tinh thần cho trẻ. Các nhà hoạch định chính sách nhanh chóng tham vấn với các bên liên quan các tổ chức xã hội làm về trẻ em để có chính sách hỗ trợ ngắn và dài hạn càng sớm càng tốt”.

Được biết, hiện nay có nhiều nhà hảo tâm lên tiếng về việc nhận bảo trợ cho những đứa trẻ mồ côi vì Covid-19 bằng cách xây dựng các khu nuôi dưỡng để các em có thể sinh sống và học tập ở đó cho đến khi trưởng thành. Trao đổi với truyền thông về vấn đề này, ông Đặng Hoa Nam – Cục trưởng Cục Trẻ em – Bộ LĐ-TB&XH nêu quan điểm, về góc độ tiếp cận quyền trẻ em, trẻ em được chăm sóc tốt nhất là ở môi trường gia đình bởi chính cha mẹ, người thân thích. Quyền rất đặc thù của trẻ em (khác với người trưởng thành) là được sống trong môi trường gia đình và các con chỉ phát triển tốt nhất, hài hòa nhất trong môi trường gia đình, bởi chính cha mẹ và người thân thích, ruột thịt của mình...

Trong trường hợp trẻ em mất đi môi trường gia đình (mất cả cha, mẹ) hoặc không thể sống với cha mẹ thì cần cho các em một gia đình khác thay thế để các em được chăm sóc bởi người thân thích còn lại của các em, hoặc một gia đình nhận chăm sóc các em. Giải pháp đưa các em đến với môi trường chăm sóc tập trung như cơ sở bảo trợ xã hội, trường nội trú... chỉ là giải pháp cuối cùng khi không thể tìm cho các em một môi trường gia đình.

Cũng theo ông Nam, bên cạnh việc lo liệu về môi trường nuôi dưỡng thì cũng phải nhanh chóng giúp các em tiếp xúc được với các chuyên gia, người am hiểu về tâm lý để hỗ trợ các em sớm ổn định tâm lý, giảm tối đa các sang chấn trước cú sốc lớn đầu đời.

HỒNG MINH

“Khuyến nghị của các tổ chức quốc tế như Ủy ban Liên Hợp quốc về quyền trẻ em, Quỹ Nhi đồng Liên Hợp quốc (UNICEF), các tổ chức quốc tế hoạt động vì quyền trẻ em đều nhấn mạnh việc chăm sóc trẻ em tập trung chỉ là biện pháp cuối cùng khi không thể có biện pháp nào khác. Trong số hơn 1.500 trẻ em mồ côi tại TP HCM, mỗi em lại có số phận, có hoàn cảnh khác nhau. Cho nên, phải dựa trên thực tế là các em còn có bố hoặc mẹ, hoặc người thân nào hay không. Nếu còn thì họ có đủ khả năng nuôi dưỡng, chăm sóc con họ không. Họ có thiếu gì, cần giúp đỡ gì không.

Chúng ta cần lắng nghe con trẻ và người đang chăm sóc trẻ để hiểu được các em có mong muốn gì. Nếu chúng ta thấy các con còn hy vọng ở với gia đình, người thân thì cần hết sức hỗ trợ để các em có gia đình, mái ấm, người thân. Tất cả hỗ trợ hiện nay, cần xuất phát từ việc các em ổn định cuộc sống, trưởng thành và được đi học. Chúng tôi đang trao đổi với TP HCM về việc có kế hoạch cụ thể, trước mắt hoặc lâu dài cho đối tượng trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt như có bố hoặc mẹ mất, đặc biệt là trẻ em mất cha, mất mẹ, mồ côi cả bố mẹ” – ông Đặng Hoa Nam cho biết.

”

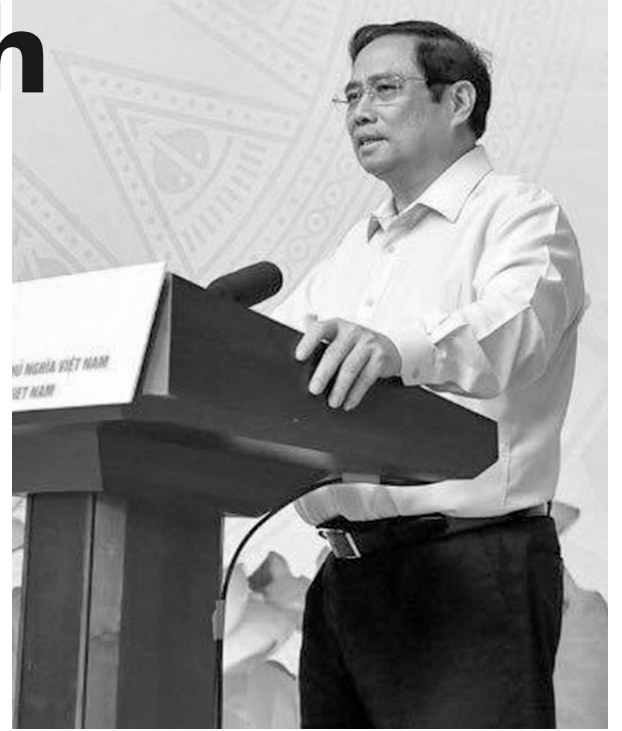
CÙNG TRẺ EM VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH

Không chỉ sóng, máy tính mà nỗi dài yêu thương, đùm bọc

Năm học mới trong đại dịch, học trực tuyến đã không còn là tạm thời. Mục tiêu của “Sóng và máy tính cho em” đặt ra, hết năm 2021, sóng internet sẽ phủ kín toàn quốc, 1 triệu học sinh, sinh viên khó khăn sẽ được trang cấp máy tính bảng. Sang năm 2022 - 2023, phần đầu không còn học sinh, sinh viên nào thiếu thiết bị để học trực tuyến. Chưa hết, đó còn là ngôi trường được mở ra cho hàng ngàn trẻ em mất cha mẹ vì Covid-19...

● Học sinh vùng cao sẽ không còn quá khó khăn trong học trực tuyến vì thiếu máy tính.

● Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát động Chương trình “Sóng và máy tính cho em”.

Yêu thương lớn lao

Theo Bộ GD-ĐT, cả nước hiện có trên 7,3 triệu học sinh các cấp đang phải học trực tuyến do giãn cách xã hội phòng chống Covid-19. Trong số này có khoảng 1,5 triệu học sinh khó khăn tại 26 tỉnh, thành không có thiết bị để học tập trong những ngày đầu năm học mới. Ông Nguyễn Kim Sơn, Bộ trưởng Bộ GD-ĐT cho biết, con số trên chưa tính các tỉnh, thành đang dạy học trực tiếp...

Phát biểu tại buổi lễ phát động “Sóng và máy tính cho em”, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính khẳng định, một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Chính phủ hiện nay là sớm đưa cuộc sống trở lại bình thường mới theo phương án thích ứng an toàn với dịch bệnh. An toàn phải được đặt lên trên hết vì sức khỏe của các cháu, thế hệ tương lai của đất nước nhưng vẫn phải học tập.

Thủ tướng chia sẻ, ai cũng ngậm ngùi khi dịch bệnh đã lấy đi ý nghĩa của tuổi thơ của các cháu như chưa được cấp sách đến trường hàng ngày, không được nghe tiếng trống trường, không được gặp gỡ, giao lưu với bạn bè, thầy cô... Nhiều nơi, các cháu phải học trực tuyến suốt gần 2 năm qua. Điều đó ảnh hưởng đến tâm lý, kiến thức và phát triển toàn diện của các cháu, làm đảo lộn cuộc sống của nhiều gia đình, khi cha mẹ các cháu không có người chăm sóc con cái trong khi vẫn phải đi làm hàng ngày. Thậm chí, nhiều gia đình khó khăn, các cháu còn thiệt thòi hơn các bạn cùng trang lứa vì không có máy tính để học trực tuyến, nhiều nơi mạng chậm chạp hoặc không có kết nối sóng.

Thủ tướng nhấn mạnh, sóng và máy tính là phương thức học tập mới, mang tính tình thế nhưng phù hợp trong điều kiện giãn cách và tăng cường giãn cách xã hội để các cháu, nhất là các cháu ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, hộ khó khăn có điều kiện học tập, bình đẳng trong tiếp cận kiến thức. Mục tiêu chương trình nhằm mang đến băng thông internet giá rẻ, với các nền tảng dạy học từ xa và với hàng chục triệu chiếc máy

tính cá nhân hỗ trợ các cháu.

Những điều to lớn đó phải bắt nguồn từ sự thay đổi ứng dụng công nghệ mỗi cá nhân trong xã hội. Chính vì vậy, mỗi cái máy tính, mỗi khu vực có sóng, mỗi trẻ em được kết nối, được học tập trên không gian mạng trong điều kiện phải giải quyết tình thế góp phần gieo từng hạt mầm để những hạt mầm ấy lớn lên và tiếp tục lan tỏa, tạo thành xã hội số, kinh tế số. Tạo thành tình yêu thương trên khắp đất nước ta.

“Dịch bệnh rồi sẽ ở lại phía sau chúng ta nhưng những bài học về ứng phó dịch bệnh sẽ tiếp tục được nghiên cứu và áp dụng trong đó có bài học về sự ứng dụng công nghệ. Chương trình “Sóng và máy tính cho em” là thông điệp thích ứng phù hợp với tình hình, quản lý sự thay đổi và lan tỏa lòng nhân ái của mỗi chúng ta. Tôi tin rằng, Chương trình sẽ truyền đi năng lượng tích cực, ý nghĩa nhân văn đến với cộng đồng để góp phần xây dựng một xã hội ngày càng tốt đẹp hơn trong kỷ nguyên công nghệ số”, Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định.

Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng cho biết, chương trình gồm ba phần chính là có sóng, có Internet đến tất cả các hộ gia đình; có máy tính cho các em thuộc hộ nghèo và có giá cước phù hợp cho các máy tính này.

Theo ông Nguyễn Mạnh Hùng, học trực tuyến tiêu tốn rất nhiều băng thông và sẽ là một chi phí không nhỏ cho các hộ nghèo. Do đó, giá cước viễn thông phù hợp sẽ là yếu tố quan trọng. Trước

mắt, từ nay đến hết năm 2021, các nhà mạng đã thống nhất miễn phí cước viễn thông di động học trực tuyến cho các máy tính thuộc chương trình này. Phần còn lại là nhiều em thuộc các hộ nghèo chưa có máy tính. Một chiếc máy tính bảng để phục vụ học trực tuyến, mức tối thiểu có giá từ 2-3 triệu đồng là vượt quá khả năng chi trả của nhiều hộ nghèo. Và giai đoạn 1 của chương trình này sẽ kêu gọi 1 triệu máy tính cho các em - Bộ trưởng Hùng khẳng định.

Ý nguyện nuôi dạy trẻ mồ côi vì Covid-19

Theo báo cáo của lãnh đạo Sở GD-ĐT, trong buổi làm việc với Ban Văn hóa - Xã hội, HĐND Tp.HCM về tình hình đầu năm học mới thì có khoảng 1.500 học sinh mồ côi vì Covid-19, gồm hơn 490 em tiểu học, 580 em THCS, còn lại là THPT, giáo dục thường xuyên. Học sinh mồ côi cha hoặc mẹ vì Covid-19 nhiều nhất ở Quận 8, Bình Thạnh, Bình Tân và huyện Hóc Môn. Còn theo thống kê của Bộ LĐTB&XH, riêng đợt dịch lần thứ 4, tại TP.HCM có gần 250 trẻ em bị mồ côi cha mẹ hoặc mồ côi cha hoặc mẹ...

Ngay khi các số liệu trên được công bố, chỉ trong 24h từ khi có ý tưởng, ông Trương Gia Bình Chủ tịch HĐQT FPT đã có ý định FPT mở trường nuôi dạy 1.000 trẻ nhỏ mất cha mẹ bởi dịch Covid-19.

Theo đó, trường học được xây dựng theo mô hình thiếu sinh quân. FPT City Đà Nẵng sẽ là nơi đào tạo từ lớp 1 đến 12 và cả Đại học.

Trường sẽ chu cấp toàn bộ việc nuôi dưỡng, đào tạo các em cho đến khi khôn lớn. Nếu em nào có nguyện vọng học cao lên nữa, trường sẽ hỗ trợ.

Chia sẻ về quyết định mau chóng của mình, ông Trương Gia Bình cho biết: “Tôi sinh ra trong thời kỳ chiến tranh. Khi máy bay ném bom miền Bắc, tôi mới 8 tuổi, rời gia đình về nông thôn. Tôi nhớ mãi đó là thời kỳ của đói, rét, của những đêm vì không ngủ được vì xa cha mẹ. Nhưng đó lại là những năm tôi trưởng thành nhanh chóng, xây dựng sự tự lập, là nền móng để trưởng thành trong tương lai. Bên cạnh đó, khi bạn bè xung quanh ai cũng có chung hoàn cảnh xa gia đình, bỗng nhiên có sự gắn kết với nhau. Đó là những người bạn tốt nhất của tôi và cho đến nay chúng tôi vẫn gắn bó với nhau. Với các em nhỏ mất cha mẹ do Covid-19, tôi mong muốn tạo ra một môi trường để các em được học tập, rèn luyện, biến đau thương thành sức mạnh chinh phục những đỉnh cao”...

Cùng với đó, ông Trương Gia Bình cũng khẳng định: “Chúng tôi cam kết nhận 1.000 em mất cha mẹ và đào tạo liên tục trong 20 năm tới, chi phí mỗi năm 80 tỷ đồng... Cá nhân tôi chắc chắn cũng sẽ dành nhiều thời gian cho trường, cho các em. Trước hết về chương trình giảng dạy để các em phát triển thành người tài cho xã hội, tài năng về mọi lĩnh vực sẽ do tôi cùng đội ngũ thiết kế lên. Bên cạnh đó tôi muốn là người bạn, rồi là người thầy chia sẻ những kinh nghiệm của mình cho các em. Cuối cùng là

người chăm lo cho các em”.

Ngoài FPT, mới đây, Shark Đỗ Liên (doanh nhân nổi tiếng với cá tính mạnh trong thương vụ đầu tư của Shark Tank Việt Nam) cũng cho biết, bà muốn nhận nuôi 250 trẻ em mồ côi vì Covid-19 tại TP.HCM. Bà Liên chia sẻ trên trang cá nhân: “Các con mới vài tuổi đầu đã phải chịu nỗi đau từ biệt... Nỗi đau theo năm tháng có thể nguôi ngoai trong tâm trí trẻ thơ, nhưng phần đời còn lại sẽ có một khoảng trống không gì bù đắp được. Nếu không may các con chẳng còn ai, tôi sẽ liên hệ địa phương để làm thủ tục nhận về nuôi dưỡng đến ngày khôn lớn”.

Mặc dù bản thân bà Liên không mong thay thế được tình thương mà cha mẹ ruột dành cho các con. Tuy nhiên, bà sẽ bù đắp bằng những bữa ăn, mái nhà, giấc ngủ, cho các con đến trường lớp, tạo điều kiện tìm việc làm khi đến tuổi trưởng thành.

Covid-19 đã cướp đi sinh mạng của hàng chục ngàn người, trong đó có những gia đình mất cả hai vợ chồng, để lại những đứa trẻ ấy đang sống giữa vòng tay đùm bọc của bà con xóm giềng. Còn về lâu dài, ngay cả khi dịch đã tan, tương lai của các em sẽ ra sao?

Và thật ấm lòng khi những bàn tay, những tấm lòng đã đứng ra lo cho các em, bù đắp phần nào những nỗi đau lặng người trong đại dịch. Với họ - những doanh nhân thành công, đó là những yêu thương cho đi, để trả nợ những yêu thương mà họ nhận được trong cuộc đời... NGUYỄN MỸ

Rút ngắn khoảng cách vùng miền

Theo cô Hoàng Thị Hồng Hạnh - Phó Hiệu trưởng Trường Phổ thông Dân tộc bán trú Tiểu học xã Nàn Sán, huyện Si Ma Cai, tỉnh Lào Cai, bản thân là cán bộ giáo viên cốt cán, có thâm niên giảng dạy ở vùng cao, cô cảm nhận được rằng chưa bao giờ giáo dục được quan tâm, đầu tư mạnh mẽ như hiện nay. Những chương trình, dự án ưu tiên cho địa bàn khó khăn, nhất là trong kỷ nguyên 4.0 đã rút ngắn rất nhiều khoảng cách giữa các vùng miền, “về cơ bản vùng cao đã không còn thiệt thòi”. Ngoài ra, các phòng giáo dục và đào tạo quận, huyện, thị xã, các nhà trường cũng đã chủ động huy động từ nhiều nguồn để kịp thời trao tặng cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn, không có điều kiện mua thiết bị học tập; hoặc giúp học sinh thay thế thiết bị không bảo đảm chất lượng, góp phần duy trì tốt tỷ lệ học trực tuyến hằng ngày của toàn thành phố đạt trên 99% ở cấp tiểu học, trung học cơ sở và trung học phổ thông.

Ngay tại lễ phát động “Sóng và máy tính cho em”, các ngành: Thông tin và Truyền thông; Giáo dục và Đào tạo; Ngân hàng; Ủy ban Quản lý vốn Nhà nước tại doanh nghiệp; các tỉnh, thành phố, các doanh nghiệp, tổ chức quốc tế đã ủng hộ hơn 1 triệu máy tính, với trị giá hơn 2.500 tỷ đồng; đầu tư 3.000 tỷ đồng để phủ sóng, hưởng ứng chương trình “Sóng và máy tính cho em”. Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) đã ủng hộ Chương trình 24.000 máy tính, tương đương số tiền 60 tỷ đồng để hỗ trợ các em học sinh, sinh viên, đặc biệt là trẻ em tại những khu vực khó khăn có đủ điều kiện học trực tuyến trước ảnh hưởng của đại dịch Covid-19.

Bộ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Mạnh Hùng, các doanh nghiệp lớn, nhà mạng, doanh nghiệp công nghệ đã công bố ủng hộ máy tính, sản phẩm, chi phí kết nối mạng... lên tới hàng ngàn tỉ đồng.

CÙNG TRẺ EM VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH

Trẻ em trong khu cách ly – Chuyện chỉ có ở “THỜI COVID”

Ở trong khu cách ly, với độ tuổi còn non nớt, có thể các em chưa hiểu được hết sự nguy hiểm của dịch bệnh, nhưng sự kiên cường và ý thức của các em khiến cho mọi người phải nể phục và khen ngợi.

● Ảnh minh họa.

Bộ LĐ-TB&XH, Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam đã quyết định hỗ trợ tiền ăn cho tất cả trẻ em từ 0 - 16 tuổi đang điều trị, cách ly y tế tập trung và phải cách ly y tế tập trung, theo quyết định của cấp có thẩm quyền, mức hỗ trợ 80.000 đồng/ngày/cháu trong 21 ngày, áp dụng từ 27/4 đến 31/12/2021, nguồn hỗ trợ từ Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam.

Bảo vệ trẻ em trong khu cách ly

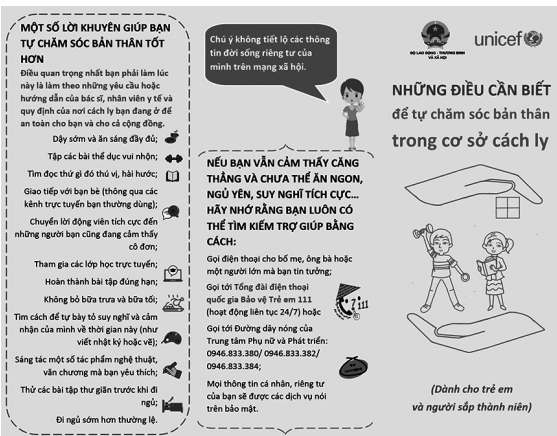
Trẻ em trong khu cách ly bên cạnh các nguy cơ lây nhiễm dịch bệnh và phải tự lập trong cuộc sống hàng ngày, các em còn có nguy cơ cao bị sang chấn, khủng hoảng tâm lý, thậm chí bị dụ dỗ, xâm hại, đòi hỏi cần có thêm nhiều biện pháp để bảo vệ và đảm bảo an toàn cho trẻ em tại các khu cách ly. Đơn cử như sự việc xảy ra tại một khu cách ly tập trung ở tỉnh Bạc Liêu, một cháu bé sinh năm 2008 bị một đối tượng sinh năm 2002 dụ dỗ quan hệ tình dục trong nhà vệ sinh. Vụ việc đã được phát hiện kịp thời và được cơ quan chức năng xử lý nghiêm minh.

Trước thực tiễn này, Bộ LĐ-TB&XH đã phối hợp với UNICEF Việt Nam ra mắt ấn phẩm hướng dẫn an toàn cho trẻ em và phụ nữ tại nơi cách ly tập trung trong phòng chống dịch Covid-19.

Bà Vũ Thị Kim Hoa - Phó Cục trưởng Cục trẻ em, Bộ LĐ-TB&XH đề nghị các khu cách ly có trẻ em cần thường xuyên liên hệ Tổng đài quốc gia bảo vệ trẻ em 111 để được hướng dẫn, tư vấn về: an toàn cho trẻ em; chăm sóc, ổn định tâm lý, phòng ngừa, phát hiện sớm và xử lý những sang chấn tâm lý của trẻ em trong bối cảnh cách ly, giãn cách xã hội; hỗ trợ, can thiệp, xử lý khẩn cấp để bảo vệ, phòng, chống xâm hại trẻ em.

“Cơ sở cách ly tập trung cần phải phối hợp với các cơ quan có liên quan như UBND xã, cán bộ bảo vệ trẻ em, cơ quan công an, cơ quan y tế trong hỗ trợ can thiệp cho trẻ. Trong quá trình hỗ trợ cho trẻ thì chúng ta phải lưu ý việc làm thế nào để phát hiện các nhu cầu của trẻ để hỗ trợ. Ví dụ liên quan đến hỗ trợ ổn định tâm lý cho trẻ, liên quan đến những tổn thương về thể chất thì phải có sự vào cuộc của cơ quan y tế khám chữa đảm bảo sức khỏe cho trẻ. Đối với các trường hợp, các thông tin tố giác, thông báo liên quan đến tội phạm về hành vi xâm hại trẻ thì sẽ được tiếp tục xử lý theo pháp luật”, bà Vũ Thị Kim Hoa khuyến nghị.

DƯƠNG NHÌ

● Nội dung ấn phẩm hướng dẫn trẻ em trong khu cách ly của Bộ LĐTB&XH và UNICEF.

● Ori - cậu bé 6 tuổi trong khu cách ly.

● Ảnh minh họa.

Những “chiến binh” nhỏ

Có mặt từ những ngày đầu Covid-19 còn chưa được định danh tới khi dịch bùng phát, bác sĩ Ngô Đức Hùng – một bác sĩ của khoa Cấp cứu, Bệnh viện Bạch Mai, đã ghi lại những đồng nhật ký ngắn gọn suy tư nhưng cũng đầy hài hước và hy vọng trong cuốn sách “Nhật ký Covid và những chuyện chưa kể”. Một trong những câu chuyện cảm động được trang nhật ký của bác sĩ Ngô Đức Hùng đề cập tới đó là câu chuyện của những đứa trẻ trong Bệnh viện dã chiến ở Hải Dương.

“Bọn trẻ con vào đây cũng đông, sợ nhất là chẳng có triệu chứng gì, nhưng chụp phim lên thì tổn thương phổi. Chúng cứ diễn tiến âm thầm cho đến khi tổn thương lan rộng đủ lớn thì lần đầu ra suy hô hấp. Trẻ con theo dõi khó hơn người lớn nhiều lần

vì chúng không biết phàn nàn hay mô tả khó chịu gì hết, cứ nằm ngoan hoặc khóc thối. Có cháu bé mới 21 tháng tuổi đã xuất hiện đốm tổn thương phổi, may cũng chưa đủ lớn để gây hậu quả nghiêm trọng nào cho tình trạng hô hấp...”

Cái sự diễn tiến âm thầm này khiến các bác sĩ lo lắng phải hội ý liên tục, ngày nào cũng nhắc nhở anh em cẩn thận theo dõi các cháu nhỏ kéo nặng cái nặng lên thì trở tay không kịp. Đội bác sĩ chia nhau ngày nào cũng về và hai lần sáng chiều trong bệnh phòng như đám chuồn chuồn, vừa chơi với bọn trẻ con vừa theo dõi chúng cùng các bệnh nhân khác.

Các phụ huynh hết sức lo lắng cho sự học của con mình. Mỗi buổi sáng tất cả đồng loạt đếm chiều mở điện thoại hoặc máy tính bảng kê lên cửa sổ, đứng

canh bọn trẻ con học bài online... Có những gia đình tập trung cả tại khu điều trị mỗi sáng gọi nhau dậy học bài, gọi nhau đi xét nghiệm, động viên nhau như đi nghỉ mát.

Sau vài ngày theo dõi và điều trị, bọn trẻ thường đáp ứng tốt và lành bệnh nhanh hơn, một số quét dịch tỵ hầu xét nghiệm Covid về âm tính sớm trong khi bố mẹ chúng vẫn phải đang theo dõi sát. Để tránh tái nhiễm từ bố mẹ, các cháu sẽ được chuyển về khu âm tính tạm xa gia đình vài hôm. Mỗi lần đi khám gặp nhóm này, bác sĩ thường hay gọi đùa là các thanh niên được đi bộ đội.

Bắt đầu cuộc sống tự lập dưới sự giúp đỡ của các bệnh nhân hàng xóm trong khu âm tính và các cô chú nhân viên. Tất cả ngồi ngoan ngoãn chờ xét nghiệm, những cái kim tiêm chọc vào ven lấy máu, cũng có chảy tí nước mắt rồi thôi...”

Còn nhớ, dịp Tết Nguyên đán vừa qua, sau khi phát hiện một học sinh lớp 3 của trường tiểu học Xuân Phương, Hà Nội mắc Covid-19, 56 em học sinh cùng 14 giáo viên, nhân viên nhà trường thuộc diện tiếp xúc gần đã cách ly tập trung tại trường. Có thể nói đây là trải nghiệm chưa từng có với cả nhà trường, giáo viên và học sinh trong diện phải cách ly, tuy nhiên, đó lại là trải nghiệm đáng nhớ. Sau khi hoàn thành thời gian cách ly, có thể thấy các “chiến binh nhí” ý thức rất rõ về trách nhiệm của mình dù phải ở yên trong khu cách ly vào

thời điểm Tết Nguyên đán vốn được chờ mong rất lâu. Ý thức tự giác của các em nhỏ khiến cộng đồng mạng xúc động.

Rồi hình ảnh về những em nhỏ mặc chiếc áo bảo hộ chống dịch thùng thình lẫm chẫm bước đi tại các khu cách ly ở thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên, tại TP.HCM được chia sẻ trên mạng xã hội khiến nhiều người xúc động. Với vóc dáng còn nhỏ xiu, bộ đồ bảo hộ quá dài và rộng hơn chiều cao cơ thể nên khiến cho mọi người vừa thương vừa buồn cười. Dù thời tiết nắng nóng, các bé vẫn ngoan ngoãn mặc đồ bảo hộ y tế, thể hiện ý thức cao khi đi cách ly để tránh lây bệnh ra cộng đồng.

Câu chuyện về cậu bé Ori 6 tuổi từ Úc cùng về Việt Nam với mẹ và đã trải qua thời gian trong khu cách ly tập trung tại An Giang để kể lại trên trang web của Trung tâm kiểm soát bệnh tật TP.HCM – HCDC. Kể về trải nghiệm lấy dịch tỵ hầu xét nghiệm, Ori cho biết “cái mũi thì đau tí còn cái miệng thì nhột”. “Con ăn sáng, rồi con chơi với mẹ, rồi con ăn trưa xong rồi con lại loay hoay xung quanh mẹ, con cũng ngồi nhìn mấy con ốc, con mèo ngoài sân, sau đó con ăn tối rồi con đi ngủ” - Ori kể về những ngày ở khu cách ly tập trung. Mẹ Ori cho biết: “Thường các bé đi cách ly rất lạc quan, có khi hơn cả người lớn vì được vui chơi. Ori rất lạc quan và vui vẻ. Quan trọng là bố mẹ chuẩn bị tâm lý hào hứng vui vẻ chứ đừng gieo tâm lý lo sợ, mệt mỏi cho bé”...

Quan tâm tới diễn biến tâm lý của trẻ trong khu cách ly

Việc trẻ em ở trong khu cách ly phải trải qua những căng thẳng do thay đổi sinh hoạt hằng ngày, sang chấn do người trong gia đình rơi vào đối tượng F0 hoặc tử vong, đều là những yếu tố làm gia tăng lo âu, ám ảnh liên quan đến dịch bệnh. Chính vì vậy, các em cần được chăm sóc kịp thời bởi những người có chuyên môn trong trường hợp cần thiết, trong không gian an toàn. Việc tham vấn hay trị liệu tâm lý có thể được điều trị song song khi các em ở trong khu cách ly.

“Việc nhận diện là vô cùng quan trọng. Chúng ta thấy sự gia tăng sự xuất hiện hành vi không phù hợp như có thể bỏ ăn, bỏ tắm, có thể không giao tiếp với mọi người hoặc nghiêm trọng hơn, các em có thể có những hành vi mang tính hướng ngoại như tính phá luật và gây hấn nhiều hơn. Về mặt cảm xúc thì dễ hưng hăng và dễ buồn. Cảm xúc đó của các em giống như con lắc, nó lắc qua, lắc lại theo tốc độ nhanh và tần suất rất nhiều, chúng ta hoàn toàn có thể quan sát được và các em phải được chăm sóc kịp thời bởi các nhà chuyên môn”, theo chuyên gia tâm lý Nguyễn Thị Thu Hiền.

CÙNG TRẺ EM VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH

TRẺ HỌC ONLINE TẠI NHÀ:

Tránh áp lực, tạo niềm vui

Việc tiếp xúc nhiều với thiết bị điện tử, thiếu tương tác thực tế với thầy cô bạn bè sẽ gây ra cho trẻ học online không ít áp lực và cần cha mẹ lẫn thầy cô có những phương pháp để khiến trẻ bớt đi căng thẳng, học mà vui.

● Để trẻ không áp lực, căng thẳng và hứng khởi với việc học, cần có sự nỗ lực đổi mới phương pháp từ nhà trường đến gia đình.

Chuyện “dở khóc dở cười” khi con trẻ học online

Học online là phương án tạm thời trong thời điểm dịch bệnh hoành hành, nhằm đảm bảo học sinh vẫn có thể khai giảng đúng thời điểm, không tạm hoãn việc học quá lâu và vẫn tiếp thu được những kiến thức cần thiết của năm học mới.

Tuy nhiên, sau một thời gian việc học online được áp dụng trên toàn quốc, đã có nhiều vấn đề lớn nhỏ xảy ra xoay quanh chuyện học tập của trẻ, đặc biệt là trẻ tiểu học. Theo phản ánh của một số phụ huynh, tại nhiều buổi học online, con họ vẫn chưa làm quen được với hình thức học này. Có trẻ mất tập trung, xao nhãng, không tiếp thu được bài, vừa học vừa chơi, thậm chí là... ngủ gật.

Chị Lê Thị Thảo Linh, nhân viên kế toán, ngụ phường Linh Đông, Thủ Đức chia sẻ, con gái chị, năm nay học lớp 3, cũng là lần đầu tiên cháu học online. Nhà trường đã phải tiến hành “học thử” một tuần để các cháu tập làm quen với việc ngồi trước thiết bị điện tử và đeo tai phone để nghe thầy cô giảng thay vì ngồi trong lớp học với bạn bè. Tuy nhiên, sau một thời gian cháu học online, chị nhận ra con có dấu hiệu uể oải, ngồi học hay vắn vẹo người, tay nghịch các vật dụng khác. Hỏi thì cháu trả lời là không quen học kiểu này nên không tập trung được, hay bị buồn ngủ.

Một số sự cố khác cũng xảy ra với trẻ học online bậc tiểu học, như chị Nguyễn Phan Ly Ly, ngụ Trần Bình Trọng, Bình Thạnh chia sẻ. Khi con học xong các buổi học, chị Ly Ly

hỏi thăm thì con gái bảo: Chỉ một mình cô nói, cô đặt ra câu hỏi mà hỏi hoài không có bạn nào lên tiếng. Khi hỏi con sao không lên tiếng, cô bé trả lời: Vì con không thấy bạn nào lên tiếng hết. Có cả trường hợp, cô hỏi, trẻ giơ tay... phát biểu nhưng với màn hình nhỏ, lớp học vài chục em thì chỉ hiển thị được gương mặt, cô giáo không thể nắm được em nào đang giơ tay.

Trước nhiều cái khó diễn ra trong quá trình học online, đặc biệt có cả khó khăn về thiết bị học, nhiều địa phương đã tạm ngưng triển khai học online cho trẻ ở cấp tiểu học. Với nhiều bậc học khác, việc triển khai học online cũng không hẳn diễn ra suôn sẻ hoàn toàn. Với học sinh cấp 2, 3 đang độ tuổi hiếu động, việc ngồi trước màn hình, thiếu đi tương tác cũng gây ra cho các em một số phiền toái nhất định. Có em lơ là, bỏ lơ việc học. Thậm chí, có trẻ nhận thức chưa đầy đủ, không đối diện với giáo viên nên sinh ra “lờn mặt”, có hành vi, ngôn từ quá trớn trong các buổi học.

Tại buổi tọa đàm chủ đề “Chuẩn bị hành trang tâm lý và kiến thức cho trẻ vào lớp 1 trong bối cảnh giáo dục trực tuyến” do Trường ĐH Giáo dục, ĐHQG Hà Nội tổ chức, PGS-TS Trần Thành Nam, Chủ nhiệm Khoa Các khoa học giáo dục, cho biết theo khảo sát từ hãng bảo mật Kaspersky, có 55% tổng số trẻ em trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương phải chuyển sang hình thức học trực tuyến vì đại dịch. Tuy nhiên, 74% trẻ em không thích học trực tuyến vì phải dành quá

nhiều thời gian trước màn hình; 57% học sinh (HS) cảm thấy bài giảng trực tuyến khó hiểu hơn, khó tập trung hơn so với học trên lớp.

Tất nhiên, nói như thế không có nghĩa việc học online không có những ưu điểm đáng để triển khai. Với tình hình dịch bệnh cộng với xu thế 4.0, thì việc triển khai học online cho trẻ là tất yếu. Thực tế chứng minh, tại nhiều trường, nhiều địa phương tiếp cận công nghệ tốt, có sự chuẩn bị chu đáo, phối hợp giữa các bên chặt chẽ, việc tổ chức học online đã có những thành công nhất định. Phụ huynh cũng hồ hởi vì thay vì phải mất thời gian “đánh vật” với việc dạy con tại nhà để không rơi rớt kiến thức, thì đã có những giờ học online để con trẻ nghiêm túc học hành.

Bí quyết tạo hứng khởi cho học sinh

Tất nhiên, để việc học online của học sinh đạt được kết quả tốt, ngoài sự chuẩn bị kỹ lưỡng, còn có nhiều yếu tố khác. Với vấn đề đặt ra là học sinh dễ căng thẳng, chán nản, khó tiếp thu bài vở trong môi trường ít tương tác trực tiếp như học online, thì cần đến sự nỗ lực và phối hợp từ phía nhà trường lẫn gia đình.

Trong một buổi học trực tuyến, thì người đóng vai trò then chốt chắc chắn phải là giáo

Cũng tại Tọa đàm “Chuẩn bị hành trang tâm lý và kiến thức cho trẻ vào lớp 1 trong bối cảnh giáo dục trực tuyến”, TS Nguyễn Quang Tiệp, Trưởng Bộ môn Giáo dục tiểu học, Trường ĐH Giáo dục, ĐHQG Hà Nội cho biết giải pháp then chốt là phải cấu trúc lại bài giảng phù hợp, không thể mang bài giảng truyền thống vào bài giảng trực tuyến. Giáo viên phải “game” hóa nhiều nội dung, tạo hứng thú cho trẻ. Bên đó, TS Nguyễn Quang Tiệp cũng cho rằng mỗi tiết học chỉ nên tầm 30 phút, không quá 2 giờ/buổi học sẽ tốt hơn cho trẻ.

có thể phối hợp chặt chẽ với thầy cô giáo.

Chị Nguyễn Phan Ly Ly chia sẻ, sau ngày đầu thấy con kể học online có nhiều “sự cố” quá nên từ buổi học thứ hai chị quyết định học cùng con. Từ đó chị mới thấy nhiều vấn đề mà phụ huynh có thể giải quyết “tức thời” nếu có mặt cùng con ở những buổi học làm quen. Như điều chỉnh màn hình, điều chỉnh âm lượng, hướng dẫn con cách học, nhắc con tập trung, hoặc nhắc con đề nghị phát biểu thay vì “giơ tay” khi cô giáo hỏi... Học cùng con những giờ đầu cũng giúp con tự tin, bớt lo lắng hơn với việc học online. Ngoài ra, trong giờ học, nếu thấy con có dấu hiệu mệt mỏi, căng thẳng, phụ huynh có thể cho con tạm nghỉ ngắn để thực hiện các động tác thư giãn tại chỗ, vươn vai, hít thở để tạo

viên. Cô giáo chuẩn bị bài như thế nào, trang bị các kỹ năng giảng dạy, tương tác online ra sao sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng việc học.

Chuyện trẻ “chán” và có những áp lực khi bắt đầu làm quen với phương pháp học online là điều tất yếu, vì vậy, phải hiểu và có những biện pháp giải tỏa áp lực cho học sinh. Tuy nhiên, đây không chỉ là trách nhiệm của mình nhà trường và giáo viên, mà các gia đình cũng cần hết sức phối hợp, hỗ trợ các con vượt qua giai đoạn “làm quen” đầy khó khăn này.

Việc chuẩn bị một không gian học tập tốt tại nhà cho trẻ khá quan trọng. Nếu có điều kiện, nên dành riêng không gian cho việc học trực tuyến của trẻ, không bị ảnh hưởng bởi tiếng ồn chung quanh, tiếng sinh hoạt gia đình, tiếng của các thiết bị điện tử khác có thể làm học sinh mất tập trung...

Nhiều phụ huynh, những ngày đầu con học online đã chọn cách “ngồi học” chung với con để con khỏi bơ vơ và hỗ trợ ngay khi con cần, đồng thời

năng lượng cho trẻ tiếp tục học hiệu quả hơn.

Sau khi học cùng con, phụ huynh có thể nắm được một số vấn đề để trao đổi, góp ý hoặc chia sẻ cùng giáo viên. Bên đó, các chuyên gia giáo dục cũng khuyên phụ huynh nên dành nhiều thời gian để trò chuyện với con sau các buổi học để lắng nghe tâm tư con, giúp con tháo gỡ các vướng mắc, hoặc đề đạt với giáo viên những gì con phản ánh mà chưa hợp lý, gây chướng ngại cho việc học của con... Có thể đề nghị giúp con tạo các nhóm để tương tác với bạn bè trên lớp, có thể thông qua video call giúp con liên lạc trò chuyện cùng các bạn bè trên lớp, điều này khiến con có thể giải tỏa bớt áp lực của việc học.

Ngoài các giờ học trực tuyến, học sinh còn có những bài tập về nhà phải làm để nộp cho thầy cô giáo. Nhưng các nhà giáo dục khuyên rằng lượng bài tập về nhà đừng quá “nặng” khiến trẻ phải mất phần lớn số thời gian còn lại trong ngày để “đánh vật” với bài vở. Phụ huynh cần dành thời gian rảnh rỗi để con có thể vui chơi, giải trí với những hoạt động lành mạnh khác như tập thể dục, xem phim, nghe nhạc, chơi đùa các trò chơi vận động cùng các thành viên trong gia đình.

MAI NGỌC

CÙNG TRẺ EM VƯỢT QUA ĐẠI DỊCH

Đau lòng khi trẻ bị “trút bức xúc” của người lớn

Thời gian qua, tình trạng xâm hại trẻ em diễn biến phức tạp. Điều đáng nói, trong thời gian giãn cách xã hội do dịch Covid-19, các đối tượng xâm hại trẻ em chủ yếu là người thân, người quen, thậm chí là người nhà của nạn nhân.

● **Bé gái 3 tuổi bị người mẹ và dưỡng đánh tử vong.**

● **Trên bàn tay bé H.A có những vết bầm tím trước khi tử vong.**

● **Bé trai 5 tuổi bị bố dưỡng hành hạ.**

“Ác mộng” của trẻ

Chiều 17/9/2021, cơ quan CSĐT Công an quận Bắc Từ Liêm (Hà Nội) đã bắt giữ nghi phạm Lê Thành Công (sinh năm 1978, ở phường Xuân Đình, quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội), là bố nạn nhân tử vong L.H.A (6 tuổi). Theo khai nhận của Lê Thành Công, khoảng 11h cùng ngày (16/9), Công có đánh con là cháu L.H.A. Khoảng 16h cùng ngày, mẹ cháu A. là chị T.T.H.Đ. (sinh năm 1989) có cho cháu ăn cháo và uống 1 viên Paracetamol thì cháu nôn nhiều, đã đưa vào Bệnh viện Nhi Trung ương cấp cứu. Tại đây, các bác sĩ cho biết, cháu A. đã tử vong trước khi vào bệnh viện. Qua thăm khám ban đầu, các bác sĩ nhận định nạn nhân có dấu hiệu bị bạo hành đã yêu cầu Công an phường Láng Thượng, quận Đống Đa (Hà Nội) có mặt lập hồ sơ ghi nhận vụ việc.

Cuối tháng 6/2021, đoạn clip ghi lại cảnh cháu bé 12 tháng tuổi, ở phường Tiền Phong, thành phố Thái Bình bị một phụ nữ giữ chân, tay và nhét giẻ vào mồm, được chia sẻ trên mạng xã hội gây bức xúc trong dư luận.

Tháng 8/2021, tại phường Bình Chuẩn, thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương, một bé trai không mặc quần áo liên tục bị một nam thanh niên đâm đá, quăng quật rồi dẫm đạp lên người. Dù em bé khóc lóc van xin nhưng nam thanh niên vẫn không dừng tay. Ngày 5/8, Cơ quan CSĐT Công an TP Thuận An, tỉnh Bình Dương đã tạm giữ hình sự Lê Hoài Nam (SN 1992, hộ khẩu thường trú tại phường 15, quận 8, TP.HCM) để điều tra làm rõ hành vi bạo hành trẻ em liên quan đoạn clip khiến nhiều người phân nộ, lan truyền trên mạng xã hội tới 4/8.

Cháu T.V.B, ở xã Ia Mơr, huyện Chư Prông (Gia Lai), bị chính cha đẻ bạo hành gây thương tích 15% phải nhập viện cấp cứu. Ngày 30/3/2020, bé gái N.N.M.M. (sinh năm 2017, ở huyện Đông Anh, Hà

Nội) qua đời sau khi bị mẹ và cha dưỡng đánh đập, bạo hành liên tục trong 2 ngày.

Nghiêm trọng hơn, các em còn dễ dàng trở thành đối tượng của những kẻ áu dâm. Theo thông tin từ cơ quan Công an huyện Ba Chẽ (Quảng Ninh), ngày 30/7 vừa qua, cơ quan này đã tiến hành bắt giữ đối tượng Triệu A Hai (SN 1984), tại thôn Nà Làng, xã Đồn Đạc về hành vi hiếp dâm người dưới 16 tuổi. Theo đó, tối 26/7, Triệu A Hai đã thực hiện hành vi đồi bại với chính con gái của mình là cháu T.T.Q (SN 2008) tại nhà riêng. Được biết, do không chịu được cảnh lười lao động, uống rượu suốt ngày của chồng nên vợ Hai đã ly hôn. Cháu Q. sống cùng bố và thường xuyên bị mắng chửi và cuối cùng bị chính người bố xâm hại. Ngày 25/1/2021, N.H.B. (12 tuổi, ở quận Hà Đông, Hà Nội) được người thân phát hiện phải sống trong cảnh bị người tình của mẹ xâm hại tình dục trong suốt 8 tháng. Mẹ của B. phát hiện vụ việc nhưng lại đánh đập con gái thay vì giải cứu.

Nếu trước kia đối tượng quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em tập trung ở tuổi thanh niên, giờ đây có cả trung niên, người cao tuổi... ở nhiều thành phần trong xã hội. Nhưng đáng giặc mình là trong đó có cả những người có trách nhiệm nuôi dưỡng, quản lý trẻ em như giáo viên, bảo mẫu, cha mẹ ruột, cha dưỡng, mẹ kế... Những mối quan hệ thân tình đôi khi lại chính là vỏ bọc tốt để kẻ xấu dờ dẫm rồi hành. Vì vậy mà 93% đối tượng xâm hại tình dục trẻ em ở Việt Nam là người thân quen.

Mùa dịch - phụ nữ và trẻ bị bạo lực tăng từ 30 - 300%

Theo thống kê từ Tổng đài quốc gia bảo vệ trẻ em 111, trong 6 tháng đầu năm 2021, Tổng đài đã tiếp nhận 171.019 cuộc gọi đến, trong đó có 706 ca phải hỗ trợ, can thiệp (tăng 299 ca so với cùng kỳ năm

UNICEF, UN Women và UNFPA đồng hành cùng chính phủ và các tổ chức quốc tế như Plan International, ChildFund, Save the Children, World Vision và các tổ chức khác phát động chiến dịch truyền thông “Trái Tim Xanh” nhằm nâng cao nhận thức về nguy cơ bạo lực đối với trẻ em và phụ nữ tại Việt Nam trong các bối cảnh khẩn cấp, kêu gọi người dân, cha mẹ, người chăm sóc trẻ, trẻ em cũng như các nhà hoạch định chính sách chống lại bạo lực. Chiến dịch còn có sự tham gia của nhiều người nổi tiếng và có tầm ảnh hưởng – những người đang khuếch đại tiếng nói của mình nhằm chấm dứt bạo lực.

trước). Trong các ca hỗ trợ, can thiệp cho trẻ em, có 362 ca bạo lực trẻ em, chiếm 51,27% (cao hơn cùng kỳ năm 2020 là 167 ca, tương đương 3,36%); 122 ca xâm hại tình dục trẻ em, chiếm 17,28% (tăng hơn cùng kỳ năm trước 13 ca).

Trong đó, tỷ lệ trẻ em bị bạo lực trong gia đình tăng 3% so với cùng kỳ năm 2020, đây là điều đáng báo động về phương pháp giáo dục của cha mẹ/người chăm sóc đối với trẻ em. Đối với các ca bị xâm hại tình dục, có 71 ca hiếp dâm trẻ em, chiếm 58,2% (tăng 16 ca so với cùng kỳ 2020), 51 ca dâm ô trẻ em, chiếm 25,4% (tăng 21 ca so với cùng kỳ năm 2020). Tỷ lệ trẻ em bị xâm hại tình dục bởi bạn bè, người quen chiếm 31,1%; bởi người thân trong gia đình vẫn tương đối cao, chiếm 23,8% (tăng 5,4% so với cùng kỳ năm 2020).

Bà Ninh Thị Hồng - Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em, nhận định tình trạng trẻ em bị bạo hành, xâm hại đang rất báo động khi tính chất các vụ việc càng ngày càng phức tạp, nghiêm trọng. Theo Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em, trẻ khi ra đời đã là một công dân có đầy đủ quyền con người như bất kỳ ai, thậm chí được pháp luật đặc biệt bảo vệ. Tuy nhiên, nhiều phụ huynh cho mình quyền được sử dụng vũ lực với con và nghĩ đó là cách dạy dỗ hay có quyền xâm hại cơ thể con mình.

Phân tích về nguyên nhân gia tăng tình trạng xâm hại trẻ em, TS.

Lý Văn Quyền, Giảng viên bộ môn Tội phạm học và Phòng ngừa tội phạm, Đại học Luật Hà Nội cho biết, thời gian qua, dịch Covid-19 diễn biến vô cùng phức tạp, các biện pháp giãn cách xã hội khiến trẻ em bị cô lập và đối mặt với nhiều rủi ro, đe dọa sự an toàn. Thêm vào đó, nhận thức về pháp luật, cũng như kỹ năng sống của một bộ phận trẻ em cũng như phụ huynh còn thấp, dẫn đến gia tăng tình trạng bị xâm hại.

Do các em phải học trực tuyến, hạn chế ra ngoài trong mùa dịch nên giáo viên và các nhân viên xã hội khó có thể phát hiện ra dấu hiệu trẻ nhỏ bị ngược đãi ở nhà. Thông thường, giáo viên là những người đầu tiên phát hiện ra vết bầm tím trên người học sinh hoặc dấu hiệu các em bị bỏ đói hay đối xử tệ bạc. Tuy nhiên, hiện nay họ chỉ có thể gặp học trò qua lớp trực tuyến.

Đối với những em sống trong cảnh bị bố mẹ, người thân hành hung, ngược đãi thường xuyên, lệnh cách ly tại nhà thời gian vừa qua như một cơn ác mộng. Có thể nói, Covid-19 đã đẩy các em vào tình thế nguy hiểm.

“Phụ nữ và trẻ bị bạo lực tăng từ 30 - 300% trong mùa dịch Covid-19” - đây là thông tin được đưa ra trong Diễn đàn “Công tác xã hội trong hỗ trợ bệnh nhân là nạn nhân của bạo lực giới tại cơ sở y tế và trong bối cảnh dịch Covid-19: Góc nhìn của người trong cuộc” tổ chức tháng 10/2020 tại TP Hồ Chí Minh.

Diễn đàn do Sở Y tế TP Hồ Chí Minh đồng chủ trì phối hợp với Sở LĐ-TB&XH thành phố, Phân hiệu Học viện Phụ nữ Việt Nam, Cơ quan Liên Hợp quốc về bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ (UN Women) Việt Nam và Tổ chức Planète Enfance et Développement (PE&D). Diễn đàn là tiền đề cho việc rà soát, lập kế hoạch dự kiến, đề xuất thí điểm Mô hình dịch vụ một cửa hỗ trợ nạn nhân bị bạo lực giới tại TP Hồ Chí Minh. Tại Việt Nam, 21 triệu trẻ em không đến trường và cách ly ở nhà trong thời gian qua. Hiện thực mới này tác động trực tiếp đến sự chăm sóc, bảo vệ và an toàn của trẻ em.

Bác sĩ Nguyễn Trọng An, nguyên Phó Cục trưởng Cục Bảo vệ và Chăm sóc trẻ em cho biết: “Câu chuyện bị gò bó không được đi làm, suốt ngày luẩn quẩn trong gia đình không kiểm tra tiền, và việc suốt cả ngày nhìn thấy con cái có thể sinh ra rất nhiều tâm lý stress. Với các gia đình có nề nếp giáo dục từ trước đến nay thì câu chuyện bạo lực không thể xảy ra. Nhưng với những gia đình không có nề nếp từ trước sẽ xảy ra các hiện tượng này, mà lo ngại nhất vẫn là vấn đề tai nạn thương tích và vấn đề bạo lực gây ra cho trẻ nhỏ.”

PGS.TS Trần Thành Nam - Chủ nhiệm khoa Các khoa học giáo dục, Trường ĐH Giáo dục - ĐH Quốc gia Hà Nội nhận định: “Đại dịch Covid-19 đã gây rất nhiều tổn thất nặng nề cho các bậc cha mẹ và các bậc cha mẹ cũng đã có những sự đuối sức nhất định sau một khoảng thời gian dài. Điều này khiến cho tỷ lệ trẻ em, kể cả phụ nữ trong gia đình có nguy cơ bị bạo lực, ngược đãi tăng lên. Con số báo cáo của một số quốc gia cho thấy, sự hạn chế đi lại, cách ly xã hội, kèm theo áp lực kinh tế, xã hội, sự cô đơn, những xung đột giữa các thành viên trong gia đình đã làm cho bạo lực đối với trẻ em tăng lên từ 30% đến 300%”.

Hành lang pháp lý đã có, song để bảo vệ trẻ em trước nạn bạo hành, để các em không trở thành nơi “trút nỗi bức xúc” của người lớn, cần sự chung tay của cả cộng đồng, từ gia đình, nhà trường, đến sự vào cuộc quyết liệt của các cơ quan chức năng, bên cạnh đó là việc tôn trọng, lắng nghe tiếng nói từ chính trẻ nhỏ.

BẢO CHÂU

Hãy gọi các dịch vụ trợ giúp nếu chứng kiến trẻ bị bạo lực, xâm hại mà bạn không tự giải quyết được

- Tổng đài quốc gia Bảo vệ trẻ em 111
- Trình báo tới Cơ quan công an các cấp
- Ngôi nhà Bình yên của Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam 1900.969.680
- Cơ quan LĐ-TBXH các cấp & Ủy ban nhân dân cấp xã nơi xảy ra vụ việc.

Lên cổng trời, ngắm bản đồ hình Tổ quốc

Cổng trời Cao Bằng hay còn được biết đến với tên gọi khác là cổng trời Trà Lĩnh. Nơi đây nằm trên dãy núi Phia Đầy, thị trấn Hùng Quốc, huyện Trà Lĩnh và là một địa điểm mới được phát hiện vào năm 2007. Một điều khá thú vị ở cổng trời này chính là địa thế khá thấp, thậm chí còn chưa đến 1000m so với mực nước biển.

Từ thành phố Cao Bằng, đến đường đèo Mã Phục, bạn sẽ gặp hai hướng rẽ thì chọn rẽ vào hướng Trà Lĩnh. Tiếp tục đi thẳng đến thị trấn Trà Lĩnh rồi đến chân núi Phia Đầy cách trung tâm thị trấn khoảng chừng vài trăm mét. Từ chân núi Phia Đầy này bạn sẽ phải leo núi để đến với một bãi đất phẳng, cách chân núi khoảng chừng 800m thì sẽ tới cổng trời.

Mặc dù không phải là một địa điểm du lịch hay danh lam thắng cảnh nổi tiếng như Thác Bản Giốc Cao Bằng hay suối Lê Nin thế nhưng cổng trời lại khiến cho bất kì ai khi đặt chân tới đây cũng xúc động trước một vẻ đẹp của núi rừng thiên nhiên kì vĩ. Trước đây cổng trời vốn chỉ là một eo núi nhỏ với những mỏm đá tai mèo sắc nhọn, xung quanh bạt ngàn cỏ xanh, thỉnh thoảng mới có người ghé tới để kiếm củi hay tìm lá thuốc.

Đường đến cổng trời tuy không quá cao hay khó khăn thế nhưng dọc đường lên ở phía bên tay phải bạn sẽ bắt gặp những dãy đá núi uốn lượn cho du khách thỏa sức tưởng tượng. Người thì thấy giống với một mái tóc của nàng tiên, người thì lại thấy giống với những con sóng biển đang vỗ vào bờ.

Trước cổng trời là những phiến đá dựng thành vách, cao vút thẳng lên bầu trời rộng lớn. Dường như chỉ cần đi vượt qua những phiến đá đó là có thể chạm tới bầu trời, những phiến đá ấy tựa như cánh tiên vút bay! Thế nhưng, đó vẫn chưa phải là những điều kì lạ nhất ở cổng trời Cao Bằng. Bởi khi đặt chân tới cổng trời, bạn sẽ bắt gặp một dải đá hình chữ S vô cùng choáng ngợp trước mắt. Không biết vô hình hay hữu ý, mà dải đá này uốn lượn, mang hình dáng bản đồ Việt Nam bằng đá hoàn toàn tự nhiên. Cảm xúc rung rung xúc động, tự hào, bởi mỗi chúng ta luôn mang trong tim mình dáng hình đất nước...

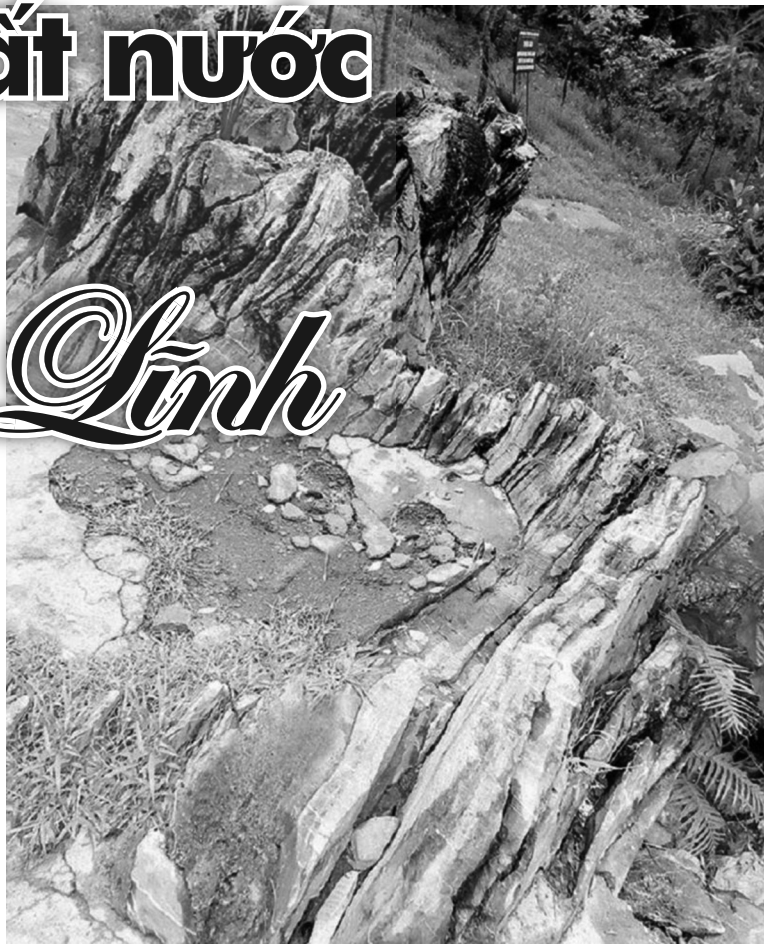
Và rồi, từ cổng trời dường như trong tiên cảnh, tâm mắt chúng ta được bao phủ bởi những cánh rừng xanh miền man. Xa xa là con đường đèo hiểm trở, kì bí. Chưa hết, bên phải cổng trời có 9 tảng đá xếp xung quanh với hình giống như quẻ Càn, phía trên là hình hồ oai linh. Phía trên là hình đầu hổ, hình sư tử đá... Theo quan niệm về phong thủy thì đây là khu vực Đầu Rồng, đất lành, địa thế đẹp, linh thiêng. Có lẽ chính vì điều này mà cổng trời Cao Bằng ẩn chứa nhiều câu chuyện lạ ít người biết.

Còn nữa, có lẽ tạo hóa đã hào phóng ban tặng cho núi rừng Phia Đầy này nhiều cảnh đẹp đến thế. Từ cổng trời đi thêm một đoạn khoảng 20 mét, bạn sẽ bắt gặp

Ngắm hình đất nước nơi cổng trời Trà Lĩnh

● Cổng trời Trà Lĩnh trong đêm.

● Bản đồ Tổ quốc bằng đá tự nhiên ở cổng trời.

Trong một chuyến lên Cao Bằng, chúng tôi được những thổ địa nơi phen dậu Tổ quốc dẫn lên Cổng trời trong đêm. Người dân ở đây nói rằng, đã đến Cao Bằng - nhất định phải lên cổng trời Trà Lĩnh, và phải căn 12h đêm có mặt thì mới hội tụ linh thiêng trời đất, tựa thời khắc linh thiêng đêm giao thừa vậy...

một hang động với tên gọi là Ngườm Giộc Đầu. So với động Ngườm Ngao Cao Bằng ở Trùng Khánh thì Ngườm Giộc Đầu tuy không quá rộng lớn, thế nhưng vẻ hoang sơ, hùng vĩ thì không hề kém! Bởi thế, trước đây, nhiều người không hề biết đến sự tồn tại của cổng trời mà chỉ biết đến hang Ngườm Giộc Đầu ở phía trên mà thôi...

Và những câu chuyện hư thực

Đối với nhiều người, cổng trời ở Cao Bằng được xem là chốn linh thiêng ẩn chứa nhiều câu chuyện kì lạ. Có người kể rằng, xưa kia ở cổng trời có một người con gái chết trẻ, trong lòng có nhiều nỗi oan ức nên không siêu thoát mà hiển linh ở eo núi cổng trời. Người đời đồn rằng, hễ ai đến đây cầu được ước thấy. Nhiều người đang vận hạn nghèo khó, sau khi đến đây cầu về nhà làm ăn phát đạt, giàu có lại quay về đây lễ tạ. Có nhiều cô cậu học sinh đến đây xin lộc trời mà đỗ đạt, vinh danh. Lại có cả những người gia đình quanh năm mâu thuẫn, nhưng khi đến cổng trời vài ba bận thì đoàn kết thuận hòa trở lại...

Đêm hôm đó, chúng tôi trở lại cổng trời trong tiết trời mưa thu se lạnh. Lối đi lên là những bậc đá quanh co nhưng không có điện. Về đêm, không khí càng hoang sơ nhưng không ai có cảm giác về sự ma mị. Mọi người đến đây đều thành tâm và tĩnh lặng. Người khẩn, người cầu, người

hóa vàng, người thấp nhang.

Chỉ có ánh sáng của ngọn lửa góc hóa vàng, gió rít vào khe núi và những tiếng khấn lầm rầm. Sau đó, chúng tôi ngồi lại gần một giờ, được xem là thời khắc hội tụ linh khí, sức khỏe. Thời khắc ấy, tựa như những giao thừa trong đêm ba mươi. Chỉ khác, đây là cổng trời miền biên viễn.

Người dân địa phương kể rằng, vài năm trở lại đây ngày càng xuất hiện nhiều người từ các thành phố lớn lui tới cúng lễ, nhất là sau khi có nhà ngoại cảm ở Hà Nội về. Sự linh ứng mà cổng trời có hay không chưa có cơ sở khoa học nào kiểm chứng... Chỉ biết, bà con tứ phương tập trung đông nhất về cổng trời là ngày mùng 1 và ngày rằm, từ các tỉnh xa như Thái Nguyên, Hà Nội, Nam Định, Thái Bình, thậm chí là cả dân từ Sài Gòn...

Tuy nhiên, theo một số chuyên gia văn hóa thì thế núi xung quanh cổng trời Trà Lĩnh tạo cho đất này như một vùng tụ khí. Đó là năng lượng khí trời, là nơi tụ năng lượng của thiên linh vũ trụ. Bởi đây là cái rốn năng lượng vũ trụ tụ về, nên bạn cần giành khoảng 45 phút đến 1 giờ, thậm chí lâu hơn sau khi lễ lễ ngồi tịnh thu năng lượng vũ trụ vào cơ thể. Do đó, lên cổng trời khác với đi thăm các điểm du lịch trên cao khác. Người lên phải một

Và có một điều đặc biệt nữa, thị trấn Trà Lĩnh (trước đây là thị trấn Hùng Quốc) nằm sát biên giới Việt - Trung, xưa còn gọi là Trấn Biên (nay sáp nhập thành huyện Trùng Khánh). Ngay trung tâm thị trấn có ngã tư đường giao thông tiện lợi hướng ra cửa khẩu quốc gia và tỏa đi các ngã..., sang miền Tây qua Quang Hán, Cô Mươi xuyên suốt vùng Lục Khu (Hà Quảng) rồi xuyên miền Đông qua Xuân Nội, Quang Trung đến Trùng Khánh, sau đó xuôi về hướng Nam ra Cao Chương, Mã Phục, về thành phố Cao Bằng...

tâm chịu khổ để "lên trời". Đường đi phải gập ghềnh, gian nan, vượt đá tai mèo mà đi lên. Lên đến nơi, dù mệt mỏi, sẽ được bù đắp sức khỏe. Thực tế, vị này cho rằng, muốn lên núi lễ Trời lúc nào cũng được. Năng lượng vũ trụ đổ về 24/24h là như nhau, không phải như lời đồn phải vào lúc nửa đêm, giao hòa đất trời thì năng lượng mới cao. Song, ban đêm khí trời mát mẻ thanh cao thì ngồi thiền cũng thoải mái hơn. Nhưng không phải cứ nhất thiết phải vào nửa đêm. Cổng trời Cao Bằng là đất linh, nơi năng lượng vũ trụ tụ về. Tính linh này là có thật, khách quan, không phải là mê tín dị đoan. Khách đến đây có thể làm lễ thờ Trời, thu năng lượng nâng cao sức khỏe và tự chữa bệnh. Việc cúng lễ cần có hướng dẫn, để tránh biến tướng thành dị đoan, lợi dụng để trục lợi - vị này nhấn mạnh...

Từ trên cao nhìn xuống, toàn bộ thị trấn Trà Lĩnh được bao bọc bởi những rặng núi non trùng điệp Phja Đầy, Phja Khoác, Phja Chiên, Phja Lĩnh, Lũng Mò... với những

hang động kỳ thú Ngườm Nặm, Ngườm Bốc, Ngườm Cún, Giộc Đầu và cổng trời huyền thoại uy linh tạo nên địa thế hiểm trở trấn giữ một vùng biên cương. Chẳng thế, từ bao đời nay miền biên viễn này đã gắn liền với các sự tích hào hùng còn được lưu danh bởi những di tích độc đáo.

Đó là đền thờ Đại tướng quân Nông Thống Lang, Nông Thống Lệnh, Thiêng Mang, cầu đá Cốc Khoác minh chứng cho một vùng đất có vị thế chiến lược quan trọng trong lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc.

Thiên nhiên ưu đãi cho Trà Lĩnh hai dòng sông Phai Hào, Tả Keng sóng đôi xuôi về một ngã, đem lại cảnh sắc nên thơ sơn thủy, hữu tình... Thế núi, thế sông quấn tụ hòa hợp tạo nên vượng khí lớn và sinh lực dồi dào, tiếp thêm sức sống cho một thị trấn vùng biên...

Tin rằng, trong xu thế đổi mới và hội nhập, Trà Lĩnh sẽ trở thành một trung tâm kinh tế - xã hội năng động, một cửa khẩu giao thương, sầm uất, một điểm du lịch mang đậm truyền thống lịch sử và bản sắc văn hóa dân tộc. Nếu bạn đến vào mùa xuân trải hội Trà Lĩnh - bắt đầu từ đèo Mã Phục qua hồ Thang Hen, xuyên núi Mất thần đến Giộc Đầu, cổng trời bạn sẽ gặp du khách đến từ mọi miền đất nước. Ở lại leo núi, thức đêm với cổng trời lịch sử văn hóa và tâm linh đang ngày càng có sức hấp dẫn du khách thập phương đến với vùng đất trấn biên, một vùng non nước Cao Bằng...

PHƯƠNG UYÊN

● Thị trấn Trà Lĩnh xinh đẹp miền biên viễn non nước Cao Bằng.

Ông Muối

□ Truyện ngắn của **NGÔ THỰC MIỀN**

Khuôn mặt vuông vức, tự tin, ông nói có người nghe. Trong buổi chiều nay ông đã tranh thủ gặp được bốn bạn hàng quen thuộc. Những cái bắt tay cho thấy sự tiến triển tốt. Một, nhưng thấy vui.

Nhiều người bảo biết gì khổ này. Ông Muối không công nhận. Thế ông biết buồn kiêu tiền nuôi vợ con cũng khổ à? Mấy chục năm bươn bả bán muối khiến mùi mồ hôi tỏa ra cũng xè xè mặn. Đôi bàn tay ông lúc đỏ au, lúc đen sạm to như tay gấu vằn vục vào đồng muối, cân, đóng túi thuần thực khéo léo. Cũng chính đôi bàn tay ấy chất lên xe, thò ra chợ, bốc dỡ, bán. Ông bán muối không hẳn đó là công việc kiếm ra tiền, còn vì ông muốn mình đừng nhạt. Nhưng đâu phải ai cũng may mắn như ông, tìm được thứ ử ướp cho cuộc đời mình!

Xưa làng nghèo. Người vợ bế ngựa con tiễn ông đi bộ đội với đôi mắt ngân ngân. Ông nói: “Đánh giặc xong trở về, anh sẽ dựng nhà bằng gỗ”. Bà vợ chỉ hỏi: “Nghèo, dựng nhà bằng gì?”. Ông gặt gặt đầu rồi đi. Mái tranh nghèo phát phơ gió đưa tiễn. Con ngõ quanh năm nhọt nhọt lầy lội nâng bước chân. Hàng râm bụt đậm đà xanh nở hoa tỏa hương, chào. Ông không muốn ngoái lại lần nữa vì sợ mình không đi nổi. Hai mươi ba người đi lính cùng đợt chỉ bảy người về, hai người lành lặn. Nổi mắt mắt chẳng chê gia đình nào. Nơi đạn bay như vãi trấu, bom thả đi đùng, những người bị thương trở về không nghĩ mình may mắn, cũng chẳng coi đó là số phận. Các ông coi những tháng ngày gian khổ đó là nhiệm vụ với đất nước và mình sống được là nhờ những đồng đội đã hy sinh. Vẫn con ngõ đó, hàng râm bụt đón ông. Chỉ có điều, thêm những tiếng chim nhỏ lịch chích trong vòm lá. Bà vợ ôm chồng thật chặt: “Mình về là tốt rồi”.

Lành lặn chẳng có gì phải ngại cuộc

sống vất vả. Người bị thương thiếu sức lực thừa khó khăn. Ông Muối và ông Thử với những vết thương chỉ chút, nương tựa vợ con. Ba người cụt một tay vài năm sau đều có người nâng khăn sửa túi. Đó là sự tác hợp của lòng nhân hậu và tình người. Vợ các ông chất phác toát lên chất nghị lực. Nhưng cái nghèo xiêu vẹo của làng vẫn khiến cánh thương binh lao đao. Một vài người khinh miệt bĩu môi khi thấy bước chân ông Muối tập tễnh. Mấy đồng đội than thở, tự ti. Sinh con ra, đứa không thành hình hài, đứa khuyết tật vì ảnh hưởng chất độc màu da cam. Cuộc sống đã khổ lại thêm khó. Ông Thạch, ông Ngạnh tính đi ăn xin. Sợ xấu hổ, họ tính đi xin nơi xa.

Mấy ngày liên tiếp, cứ cuối chiều ông Muối đi qua đi lại ngắm đồng và nhìn về làng. Ông nhủ với những đám mây và lòng mình, sẽ không chịu lùi bước trước khó khăn, đi đến một quyết định. Ông pha trà mời bạn đến hiên nhà nhiều tiếng chim và gió. Họ không hiểu ông định làm gì. Rồi ông nêu ra các bước. Năm thương binh chúng ta không thể ngồi chờ sung rụng. Ta hãy thương mình trước. Ta thương mình nghĩa là sẽ biết cách để không chịu khuất phục những hèn yếu của tâm thân đã bị thương. Không để những khó khăn đánh cắp sự dũng cảm vốn có trong tâm hồn người lính. Ta phải giằng lại lòng dũng cảm khi giặc khó khăn cổ cươp lấy, thấp lùn tự tin cho bản thân và những người trong gia đình. Ngày thường đồng ruộng vất vả rồi. Nay ta cố thêm chút nữa, đi buôn. Mà buôn gì bây giờ? Quần áo, giày dép, thuốc lá, bát đũa... Đất nước đổi mới rồi, ý nghĩ cũng phải đổi mới.

Giọng ông Muối cứng cỏi, đầy quyết tâm. Những ý nghĩ đó được thốt lên sau nhiều đêm vắt óc suy nghĩ. Ông Muối chọn buôn muối, nước mắm, dấm ớt. Những thứ giúp bữa cơm người dân không nhạt. Ông Thử buôn thuốc lá. Hai

ngày một lần lên vùng Mùng cất thuốc về bán cho người ngồi lẻ ngoài chợ cùng mấy quán tạp hóa quanh làng. Ông Thạch, ông Ngạnh, ông Thỏa cũng phải có việc. Ông Thỏa thường xuyên đau yếu nhưng thích trồng rau nuôi cá. Tính ông hiền, tự thấy mình và vợ bám đồng ruộng cũng đủ ăn. Còn ông Ngạnh, ông Thạch? Đời người là khúc quân hành nhưng ta không ăn mỳ dĩ vãng. Hay ông Ngạnh cùng buôn muối, gạo, còn bà vợ tiếp tục đồng ruộng? Ngày mùa bỏ ra dăm ba ngày xắn tay giúp vợ cấy cấy hoặc thu hoạch. Kế hoạch này được bàn thảo, nào là nhập hàng ở đâu, bán như thế nào. Lúc sau mấy ông nhìn nhau, đã sức yếu lại mất một tay, khuôn gạo bằng cách nào. Chỉ có thể cang đáng vài cân muối, ít thuốc lá. Dù chẳng ai nói ra, nhưng tất thấy coi ông Muối là có thể kiến thiết cuộc sống cho nhóm thương binh về làng. Các ông nhủ lòng không chấp nhận đặt dẹo trong đồng bệnh và sự khiếm khuyết. Dù sự khiếm khuyết đó là để vá lành đất mẹ, cho đất mẹ tạnh mưa bom bão đạn. Suy đi tính lại, ông Hòa và ông Ngạnh, ông Thạch buôn muối mắm, long nhãn, vài vốc và dần tìm hiểu thị trường, tiện gì buôn

tiếp. Ông Ngạnh, ông Thạch còn chút lẩn tẩn thì ông Hòa gạt đi. Ông Muối gọi nhớ bao trận đánh ác liệt, kể lại những đồng đội nhiều lần bị thương. Có người trúng mảnh bom, được đưa về tuyến sau điều trị, khỏe, lại xung phong cầm súng. Hời thì nói đùa rằng nghiện mùi thuốc súng. Thật ra là thương đồng đội, muốn tiền thêm nhiều tiền giặc về thế giới bên kia. Gan góc đến thế là cùng. Ông Muối động viên: “Chúng ta đều trúng bom đạn nhưng chẳng chết, đi buôn những thứ pháp luật không cấm thì chết sao được. Muốn nuôi vợ con có cuộc sống tốt thì phải thò cái mặt vào thương trường”.

Đồng đội của chồng về rồi, bà Muối hỏi nhỏ chồng:

- Ông định buôn thật ư? Gì thế, tôi nghe lồm bồm?

- Muối.

Ông Muối biết lấy muối ở đâu rẻ, đồ lẻ cho mỗi nào thì gỡ được tiền ăn sáng. Thuốc lá sợi nơi nào vừa thơm ngon vừa hút đượm. Chợ phiên nào họp đông người. Muốn buôn giỏi phải hiểu đường đi. Hiểu rồi đôi chân sẽ tự dẫn đến những phiên chợ tấp nập kẻ mua người bán. Chợ

TIẾNG LÒNG

Một tách cà phê nóng cho buổi bình minh

17h ngày 8/9, 2021, Lâm Đông cho phép hoạt động trở lại với một số ngành nghề. Thành phố cao nguyên xinh đẹp bắt đầu tỉnh dậy sau những ngày ngủ quên. Quyết định này được ban hành sau một thời gian chống dịch nghiêm túc và kiểm soát được dịch bệnh trên địa bàn tỉnh. Dẫu nỗi lo thì không thể xóa tan hết một lúc được, dẫu còn đâu đó pháp phòng, nhưng nỗi vui mừng đã tỏa lan khắp. Các cư dân Đà Lạt đón mừng ngày bình thường mới bằng những cách của riêng mình.

Bình thường mới, cách đây một năm, nó rất đối bình thường. Thế mà giờ đây, đó lại là niềm mong mỏi mãnh liệt của người dân cả nước, đặc biệt là ở những

thành phố nơi dịch bệnh đang hoành hành.

Sáng ngày 9/9, đường phố Đà Lạt như ấm lên bởi những hoạt động thường nhật của người dân. Những góc phố vắng, chiếc bàn cà phê cứ hai người ngồi một. Ly cà phê nóng hổi, bốc lên từng làn khói, hương cà phê thoảng trong không gian. Một hình ảnh quen thuộc nhường ấy ở bao nhiêu thành phố, bao đô thị Việt Nam. Giờ đây là nỗi ước ao, thêm muốn. Với người dân ở khắp nơi, được quay về

những thói quen thường nhật đã là hạnh phúc lớn lao.

Tiệm bún bò bên hông chợ Đà Lạt, người ta ngồi xuýt xoa với tô bún nóng hổi. Người ta chạy xe xuống phố, ngắm đường phố như mới tỉnh dậy sau giấc ngủ dài. Bờ hồ Xuân Hương, người người chạy bộ ven hồ, hít một hơi căng phồng lồng ngực cái không khí trong mát mặt hồ mà lâu rồi chưa thấy lại. Những khách sạn tươm tấp chuẩn bị mở cửa để đón cư dân nội tình đi “đổi gió” sau những ngày cuồng chân.

Những hình ảnh “bình thường mới” ấy không chỉ làm người Đà Lạt xôn xao. Sài Gòn, rồi Hà Nội, Đà Nẵng, Cần Thơ,

những thành phố cũng đã lâu ngày người dân phải “ở yên” do sự đe dọa của con virus Corona vô hình, ngóng về Đà Lạt với ánh mắt thêm thương, với ước ao “giả mà có cánh bay đến”, và với cả niềm háo hức, vui lây.

Từ nhiều ngày nay, người Sài Gòn đã nói nhiều đến “bình thường mới”. Dù những con số F0 vẫn cập nhật mỗi ngày. Dù còn lăm cam go, khốc liệt! Nhưng giờ đây, tất cả hiểu rằng đã đến một giai đoạn mới của cuộc chiến chống dịch. Những ngày “ở yên trong nhà” rồi sẽ phải kết thúc. Dù chẳng phải “tháo cũi sổ lồng” ngay được, những mọi thứ sẽ đến từ từ. Từ những hàng quán được bán lại, dẫu chỉ mang về, từ những công xưởng bắt đầu lên kế hoạch tăng cường hoạt động sản xuất an toàn, từ những kế hoạch lớn nhỏ của thành phố, để từ từ bước vào cuộc sống bình thường, tái thiết nền kinh tế.

Và “hộ chiếu vắc xin” đã liên tục xuất hiện trên cửa miệng của người dân

nhà và giúp những bữa cơm không còn quá đậm bạc. Lời hứa với vợ con trước ngày lên đường nhập ngũ đã thành sự thật. Làng khảm khá hơn. Một số hộ phồn phơ của ăn của để. Ông Muối cho con trai cả làm quen nghề. Dân làng những năm tháng còn nhọc nhằn này ít có tiền ăn nước mắm. Nhà nào cũng ủ một đến hai chum tương to, ăn quanh năm. Làm tương không thể thiếu muối. Con trai cả được giao cung cấp muối cho toàn bộ xóm Trại, xóm Hồng. Vợ ông giúp phụ trách xóm Điểm, xóm Đoàn. Vài người làng đến học ông Muối cách buôn vật. Họ buôn khoai sắn đậu lạc. Mấy người tung hô ông Muối là tổ nghề buôn của làng.

Một lần trong bữa cơm, con trai lớn hỏi:

- Tại sao bố buôn muối mà không phải thứ khác?

- Bố không muốn mình nhạt.

Câu trả lời của ông khiến con trai bật cười. Câu trả lời chưa làm cậu thỏa mãn. Hai lần khác cậu hỏi, ông vẫn trả lời như vậy. Cậu không hỏi nữa. Thời gian thấm thoát trôi, ông Muối cùng đồng đội ngày càng có của ăn của để. Muối làm mặt người rạng ngời.

Dấn thân cho nghề, bây giờ ông Muối đã trở thành giám đốc công ty cung cấp các loại muối cho một vùng và nhiều đầu mối bán buôn bán lẻ khác. Muối i-ốt, muối tinh, bột canh và nhiều thành phẩm về muối. Ông là doanh nhân muối, người đã ướp mặn cho bao cuộc đời nhạt và suýt nữa nhạt. Đồng đội và con đồng đội được ông tạo điều kiện cho làm việc, thu nhập ổn định. Ai hỏi tại sao đầu tư sâu, ông phân tích: Xét đến cùng muối cũng là thứ thiết yếu như gạo, thuốc chữa bệnh, xăng dầu. Không có muối không thành bữa cơm đậm đà ngon. Không có muối vào, cơ thể sẽ giảm natri máu, gây phù tay chân. Kề thiếu muối trong tâm hồn cũng trở nên nhợt nhạt, không có tinh thần, thiếu sự mạnh mẽ quyết đoán. Con cá không ăn muối, cá ươn. Nghề buôn muối sẽ vẫn phát triển. Càng phát triển khi ký hợp đồng với một số nguồn cung nguyên liệu ổn định. Công việc muôn năm. Nghề muối muôn năm. Đồng đội nể ông. Gia đình, làng xóm, chính quyền nể ông. Còn ông chưa thật nể mình nhưng tự thấy từng thớ thịt, mạch máu bản thân vẫn được ướp trong lòng từ ái và muối thể gian, muối quyết tâm. Thứ muối không nạp được bằng miệng nhưng cảm qua tâm hồn.

Có tiền, ông xây nhà tình nghĩa cho ông Thỏa, những người neo đơn trong làng, xã. Các xã bên có thương binh nặng, gia đình chính sách nghèo ông cũng tận tình giúp đỡ. Ông Ngạnh bảo: “Ông đã làm sáng quê hương và giàu cho đồng đội”. Ông Thử nói: “Không có ông chúng tôi thành những kẻ vô nghĩa”. Ông Muối cười, xua tay: “Chúng ta đang làm những việc có ích. Tôi cũng chẳng là gì nếu thiếu các ông”. Ông Muối lại ra đồng, trò chuyện với đồng, mây, gió và nói lời cảm ơn quê hương.

Con trai cả ông Muối than:

- Xưa bố giàu thì không phải đi buôn muối. Không thành ông Muối.

- Giàu là giàu thế nào. Làng ta ngày xưa nào có ai giàu.

- Nay họ giàu. Giàu vì bán đất. Bố mà có đất cha ông để lại rồi bán đi cũng không phải buôn muối nữa. Chúng ta cũng đâu thể thuận buồn xuôi gió, có lãi từ buôn muối mãi.

- Bố có đất tổ tiên cũng không bán.

- Qua học và quan sát, con biết được là đất nước ta giàu có tài nguyên. Làng ta đây tài nguyên.

- Lúc nào cũng ôm tư tưởng bán đất lấy tiền ăn thì hỏng à?

Đang phát đạt thì công ty ông Muối gặp khó khăn. Nguyên nhân là sự nanh nọc ngoài thị trường đe dọa doanh nghiệp tư nhân. Nhiều người nhập hàng giá rẻ về tung chiêu phá giá. Ngoài đầu huyện nhà máy sản xuất muối công nghiệp án ngữ. Những mối quen nhận hàng của ông Muối đổi đổi tác, ký đơn với nhà máy muối công nghiệp nhiều tiện lợi nhưng đe dọa môi trường xanh. Ông Muối họp gấp những người nòng cốt công ty. Đồng đội hoang mang, người lao động lo lắng.

- Điều này tôi đã lường trước - ông Muối nói - chúng ta còn phải đổi mặt nhiều chuyện gay go hơn thế này. Mọi người cứ yên tâm. Sẽ tìm ra cách.

Ông Thạch hỏi:

- Chúng ta vượt qua bằng cách nào, khi các đơn hàng đã giảm hơn tám mươi phần trăm?

- Chúng ta bán muối mà, đừng để cuộc sống đánh cắp vị muốn trong lòng chúng ta, sẽ có cách thôi.

Người ta lại thấy ông Muối lên đường tìm những đối tác mới, gặp gỡ những người ông từng giúp đỡ và từng giúp đỡ ông. Khuôn mặt sạm nhưng chắc nịch. Ông tin, thể gian còn nhiều muối và cần muối. **N.T.M**

ững ngày qua. Sài Gòn đã có trên 8 huyện tiêm 100% vắc xin cho người 18 tuổi, tỉ lệ tiêm trên toàn thành phố tăng lên nhanh chóng với sự nỗ lực của chính quyền các cấp và sự thuận tình của người dân. Tại Hà Nội, hơn 1500 dây chuyền tiêm vắc xin đã hoạt động hết công suất với trên 200 ngàn mũi/ ngày, làm chỉ tranh thủ tiêm cả vào ban đêm. Ở đây, người dân chẳng còn mấy ai nản, so bì chuyện vắc xin này hay vắc xin nọ. Những hàng dài xếp hàng chờ tiêm. Những người chủ động ứng chứng minh nhân dân để được tiêm mũi cuối cùng của khu vực. Có lẽ ở đây, ai cũng hiểu, “vắc xin tốt nhất là vắc xin được tiêm sớm nhất”. Chỉ có ứng liều vắc xin, chứ không gì khác biệt là tấm vé đưa người ta đến những ngày bình thường. Những chuyến hàng đầu tiên đã được vận về các chợ đầu mối lớn ở Sài Gòn ững ngày qua. Đã một số quán hàng rực

rịch mở cửa, dấu chỉ là bán online. Trên mạng xã hội, người ta bắt đầu rôm rả bàn tán. Rằng việc đầu tiên mà bạn làm ngay sau khi hết giãn cách sẽ là gì? Có người nói, sẽ đi hót tóc, có người nói sẽ đi ăn một bát phở thật ngon. Cũng có những người bắt tay ngay vào công việc, đẩy nhanh tiến độ để lấy lại khoảng thời gian đã mất...

Và có không ít người Sài Gòn chia sẻ, sẽ phi ngay ra cà phê lẻ đường uống ngay một ly cà phê nóng. Chẳng phải vì thêm cà phê đến thế đâu, bởi cả khi giãn cách, phong toả, người Việt giỏi xoay sở vẫn tìm cách mua được cho mình những gói cà phê đóng hộp, cà phê pha phin để thoả cơn “nghiên”.

Cái mà người ta thèm nhất, sau những ngày giãn cách, ở nhà dài đằng đẳng chính là không gian thoáng đãng và tiếng người cười nói. Ở giữa không gian thân thuộc của đường phố, nhấp ly cà phê nóng như những ngày bình thường xưa kia, ngắm phố xá nhộn nhịp,

lắng nghe tiếng cười nói xôn xao, cảm nhận niềm hạnh phúc toả lan, hạnh phúc của sự bình thường. Cuộc sống bình thường trở lại bắt đầu từ những khoảnh khắc giản dị như thế.

Giờ Đà Lạt, Lâm Đồng đi trước. Người dân khắp nơi trông vào một thành phố du lịch nổi tiếng để mà an ủi, hy vọng, chờ mong. Mong rằng, Đà Lạt sẽ luôn bình an trong những ngày “hé cửa”. Mong rằng hộ chiếu vắc xin sẽ phủ xanh toàn bộ dân cư cả nước, một ngày gần đây thôi. Mong rằng rồi đường phố sẽ nhộn nhịp, buôn bán lại sầm uất, lại có tiếng còi xe, cả kẹt xe, cả khói bụi mà chẳng ai cất tiếng phàn nàn.

Đến lúc ấy, ly cà phê nóng cũng không còn là giấc mơ xa xỉ của những ngày nhốt mình sau bốn bức tường nhà. Bao nhiêu trái tim giờ đây như đang được “lên dây cót”, hào hứng chờ bình thường mới cho một ngày mai!

TRÂN TRÂN

ĐỌC SÁCH

5 cuốn sách giúp trẻ phát triển tư duy sáng tạo tại nhà

5 cuốn sách được giới thiệu dưới đây là gợi ý hay cho các cha mẹ khi lựa chọn nhằm tăng cường, phát triển tư duy sáng tạo cho các con.

Theo nghiên cứu, từ 0-6 tuổi là lứa tuổi quan trọng nhất cho việc hình thành tư duy và khả năng sáng tạo của trẻ. Chính vì vậy việc học và chơi cùng con vô cùng quan trọng bởi mỗi kiến thức trẻ học được sẽ là tiền đề trong quá trình phát triển sau này.

Dịch Covid - 19 khiến trẻ chỉ có thể ở nhà, vì thế cha mẹ hãy lựa chọn nhiều đầu sách hay giúp các con vừa có thể học tập vừa hỗ trợ khả năng sáng tạo. Cuốn sách “Tí toáy khoa học” mang đến phần nội dung, hướng dẫn thú vị như cách chế tạo một con thuyền, cách làm một chiếc đèn lồng bằng băng, cách làm các loại nước phép thuật v.v... Bên trong mỗi thí nghiệm, ngoài các bước hướng dẫn chi tiết còn có góc “kiến thức khoa học” cung cấp nhiều kiến thức hữu ích giúp các bạn nhỏ tăng sự hiểu biết.

Cảm hứng hội họa luôn đến một cách tự nhiên với mỗi đứa trẻ theo nhiều cách khác nhau. Để trẻ sớm bộc lộ tính cách riêng, phát triển tư duy sáng tạo ngay từ khi còn nhỏ, cha mẹ hãy tặng con bộ sách “Vẽ ngẫu hứng” gồm 2 tập: “Vẽ ngẫu hứng - Những hình ảnh ngộ nghĩnh” và “Vẽ ngẫu hứng - Những hình ảnh dễ thương”. Hơn 100 trang sách với nhiều hình ảnh gợi mở bên trong sẽ giúp các bé có thể tự do vẽ và tô màu theo ý mình thích. Bộ sách chắc chắn cũng sẽ là cầu nối hữu hiệu giúp cha mẹ hiểu hơn con yêu của mình.

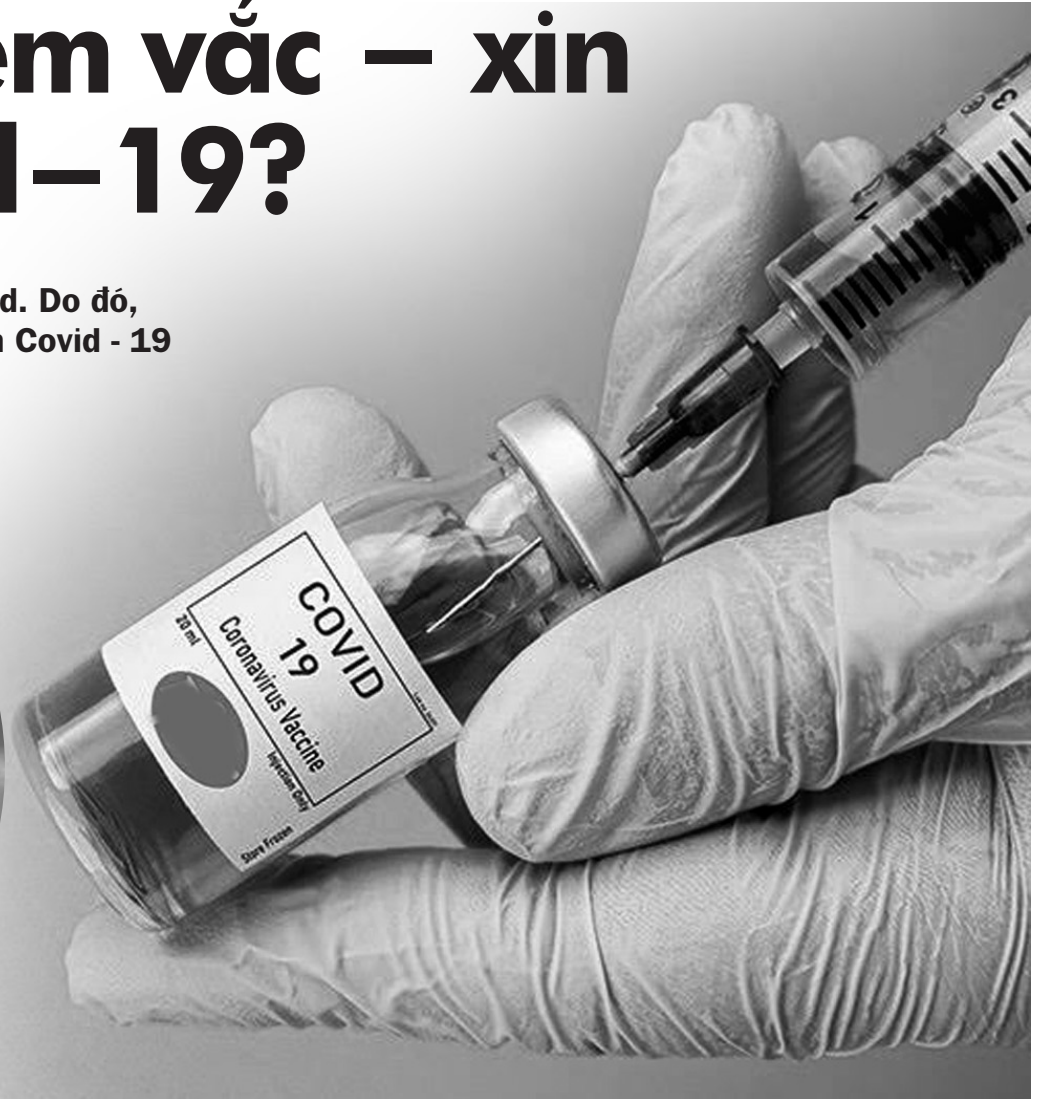
Với hơn 100 câu đố và trò chơi hấp dẫn, “Science Challenges - cuốn sách khổng lồ về các hoạt động khám phá khoa học” chứa đựng nhiều hoạt động bổ ích để khơi mào tài năng khoa học của độc giả nhí. Cuốn sách mới mẻ này ngoài những trò chơi thí nghiệm, còn có các câu đố đa dạng sẽ giúp các bé khám phá nhiều chủ đề khoa học đặc sắc, thông tin đáng kinh ngạc.

Cuốn sách “365 trò chơi khoa học khó mà dễ, dễ mà khó” sẽ giới thiệu một số thí nghiệm khoa học mà các bé có thể thực hiện tại nhà. Chỉ bằng những vật dụng quen thuộc hàng ngày như chai nhựa, dầu ăn, nước hoặc một vài đồ dùng thủ công như giấy, bút, dây... là các bé đã có thể “hô biến” nhà mình thành phòng thí nghiệm.

Tuyển tập 101 trò chơi sáng tạo trong nhà dành cho trẻ, cuốn sách như một cẩm nang giúp các thành viên trong gia đình có thể vui chơi tại nhà cùng nhau. Từ trò chơi vận động như giẫm bóng bay, truy tìm kho báu trong nhà cho đến các hoạt động đòi hỏi sự khéo léo như trang trí khung ảnh, làm đèn nhám thạch hay vẽ tranh muối... chắc chắn sẽ xóa tan những khoảng thời gian “chết” đầy nhàm chán của các bé khi phải ở nhà chống dịch. **BẢO MI**

Trẻ em có nên tiêm vắc – xin ngừa Covid–19?

Trẻ em không là ngoại lệ trong danh sách nạn nhân của Covid. Do đó, nhiều nước trên thế giới đang đẩy nhanh tiến độ tiêm vắc xin Covid - 19 cho trẻ từ 12 tuổi.

● **Tại nhiều quốc gia, trẻ em đã được triển khai tiêm vắc xin Covid-19.** (Ảnh minh họa)

Nhiều quốc gia đang tiến hành tiêm vắc xin Covid – 19 cho trẻ

Trẻ em có rủi ro khi tiêm vắc xin Covid – 19 là có thật, nhưng tỉ lệ này rất thấp, điều này được khẳng định từ các số liệu cũng như các chuyên gia y tế tại nhiều nước trên thế giới. Tại hầu hết các nước, vắc xin Pfizer được coi là lựa chọn thích hợp nhất để tiêm cho trẻ em dưới 18 tuổi. Trong khi đó, vắc xin Moderna cũng đã xong thủ tục thử nghiệm lâm sàng và được công nhận tiêm cho trẻ em ở một số quốc gia ở Châu Âu. Một số vắc xin khác được các quốc gia sử dụng cho trẻ nhưng chỉ ở mức độ quốc gia thay vì mức độ toàn cầu.

Mới đây, truyền thông đưa tin, nhiều nước trong khu vực như Thái Lan, Campuchia đã bắt đầu tiến hành tiêm vắc xin ngừa Covid – 19 cho trẻ em dưới 18 tuổi. Bắt đầu từ tháng 10/2021, Thái Lan bắt đầu tiêm vắc xin Pfizer cho trẻ em từ 12-17 tuổi, với điều kiện bắt buộc là gia đình trẻ đồng ý. Chính phủ nước này sẽ dành 4,8 triệu liều vắc xin Covid-19 của Pfizer để tiêm cho học sinh lứa tuổi nói trên.

Campuchia thậm chí còn “đi nhanh” hơn khi đã tiêm vắc xin cho đối tượng trẻ từ 12-18 tuổi trước đó, và từ ngày 17/9, Campuchia bắt đầu tiêm vắc xin Covid-19 cho trẻ em từ 6 đến 12 tuổi. Campuchia đang sử dụng vắc xin Covid-19 của các hãng được Sinovac, Sinopharm và AstraZeneca để tiêm cho người lớn, cũng như trẻ trên 12 tuổi. Vắc xin dùng cho trẻ 6-12 tuổi là Sinovac.

Những nước sở hữu nhiều hoặc tự sản xuất vắc xin Covid-19 Mỹ và nhiều nước châu Âu

cũng đã nhanh chóng tiến hành các chương trình tiên chủng vắc xin Covid – 19 cho trẻ em. Thậm chí, Cuba đang tiến hành tiêm hàng loạt cho trẻ mới biết đi (2 tuổi). Tất cả nhằm sớm mở cửa trường học an toàn và sớm đạt miễn dịch cộng đồng.

Tại Mỹ, ngành y tế đang cân nhắc đến việc tiêm vắc xin Pfizer-BioNTech cho trẻ em từ 5 đến 11 tuổi vào tháng 10. Tại Anh, sau khi tiến hành tiêm cho trẻ ở độ tuổi 16-17 trong tháng 8, các cố vấn y tế hàng đầu của Chính phủ Anh khuyến nghị tất cả trẻ em từ 12-15 tuổi nên tiêm một liều vắc xin để giảm sự lây lan Covid-19 trong trường học và tránh gián đoạn học tập. Và Anh cũng đã quyết định tiêm vắc xin cho trẻ từ 12-15 tuổi.

Việc tiêm vắc xin ngừa Covid - 19 cho trẻ em không còn là vấn đề mới mẻ đối với các nước trên thế giới, tuy nhiên, ở khía cạnh y học, đó đây vẫn còn nhiều băn khoăn quanh tác động của vắc xin đến sự an toàn tuyệt đối của trẻ.

Ngay tại Anh, các mũi tiêm đầu cho trẻ em đã và đang được thực hiện với vắc xin Pfizer. Tuy nhiên, về mũi 2, các chuyên gia trong ngành y tế nước này cho rằng chưa nên tiến hành, cần thực hiện thêm các nghiên cứu lâm sàng để cho ra những dữ liệu cần thiết. Người ta cần nhắc đến nguy cơ viêm cơ tim, đặc biệt xảy ra ở nam giới trong độ tuổi thanh thiếu niên, sau liều thứ hai là vắc xin Pfizer.

Đã có báo cáo về việc các vắc xin Covid - 19 công nghệ mRNA như vắc xin do Pfizer và Moderna phát triển có thể gây ra chứng viêm cơ tim, đặc biệt ở nam giới là trẻ em và thanh niên trẻ.

Tuy nhiên tình trạng này là cực kỳ hiếm gặp, với tỉ lệ chưa tới 1 trong 1 triệu trường hợp trên toàn thế giới.

Hiện tại, Anh đang tiến tới thử nghiệm tiêm trộn các loại vắc xin khác nhau, thông qua nghiên cứu này nhằm tìm ra liều vắc xin thứ hai tốt nhất cho thanh thiếu niên có nguy cơ viêm tim nhẹ nghiên cứu phản ứng miễn dịch của trẻ khi tiêm trộn.

Trước tình hình này, một số nơi đang tiến hành tiêm cho trẻ em như Hồng Kông cũng quyết định chỉ tiêm mũi 1 và tạm dừng chờ những kết quả nghiên cứu rồi mới đưa ra quyết định có tiêm mũi hai hay không.

Tiêm cho trẻ em - nên triển khai theo giai đoạn?

Thời gian qua, tại Việt Nam, dư luận xôn xao vì những trường hợp trẻ em “đột nhiên” được tiêm vắc xin ngừa Covid – 19 ở đây đó các tỉnh thành như Cần Thơ, Hà Nội. Điều này khiến một bộ phận dư luận hiểu lầm rằng Việt Nam đang tiến hành triển khai tiêm vắc xin cho trẻ. Một số phụ huynh cũng bày tỏ sự quan ngại, hoặc sốt ruột về tiến trình tiêm vắc xin cho trẻ để trẻ có thể nhanh chóng đến trường, trở về cuộc sống bình thường.

Tuy nhiên, thực tế việc tiêm ngừa cho trẻ em vẫn đang trong quá trình cân nhắc dựa trên tình hình thực tế và các nghiên cứu y khoa.

Theo văn bản được Thứ trưởng Bộ Y tế Đỗ Xuân Tuyên ký, Bộ Y tế cho biết việc một số cơ sở tiêm chủng tiêm vắc xin Covid-19 cho người dưới 18 tuổi không đúng với hướng dẫn của Bộ Y tế. Trong giai đoạn hiện nay, vẫn tiếp tục triển khai tiêm

Theo đánh giá của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và ghi nhận ở một số quốc gia, bệnh Covid-19 ở trẻ em thường rất nhẹ, và trẻ ở độ tuổi càng nhỏ thì khả năng càng ít nguy hiểm. Đồng thời, trẻ mắc bệnh cũng có nguy cơ tăng nặng rất thấp. Thống kê toàn cầu cho thấy, trong số các ca Covid-19 diễn biến nặng, trẻ em và vị thành niên dưới 18 tuổi chỉ chiếm 2-4,8%. Tuy nhiên, những trẻ em và thanh thiếu niên có bệnh lý nền, tình trạng sẽ có thể nặng hơn nhiều nếu mắc Covid-19. Đồng thời, những trẻ đã nhiễm Covid-19 cũng phải đối diện với nguy cơ chịu những ảnh hưởng lâu dài sau khi hồi phục.

chủng cho người từ 18 tuổi trở lên, không tiêm cho lứa tuổi ngoài hướng dẫn của Bộ Y tế. Trường hợp có điều chỉnh về lứa tuổi, Bộ Y tế sẽ có hướng dẫn sau.

Đồng thời, Bộ Y tế đang tích cực tìm kiếm nguồn cung vắc xin cho phòng chống dịch, trong đó có cả nguồn vắc xin dành cho người dưới 18 tuổi.

Trước đó, tại Hội nghị tổng kết năm học 2020-2021, Thủ tướng đã yêu cầu tìm nguồn vắc xin tiêm cho học sinh để sớm trở lại trường. Điều khiến các chuyên gia y tế và nhiều quốc gia cân nhắc, đó là mức độ cần thiết phải tiêm vắc xin cho trẻ em.

Số liệu tại TPHCM cho thấy, tính đến đầu tháng 9, TP HCM đã điều trị cho khoảng 14.800 trẻ em dưới 16 tuổi mắc Covid-19, trong đó có 12.000 em đã khỏi bệnh, còn hơn 2.800 ca đang điều trị. Có 13 trường hợp bệnh nhân là trẻ em tử vong, chiếm tỷ lệ 0,1%. Các trường hợp này hầu hết có bệnh lý nền, trong đó có trường hợp rất nặng như ung thư.

Chính vì vậy, các chuyên gia y tế cũng đã đưa ra nhiều khuyến cáo về việc cần thiết tiêm cho trẻ nhỏ, nhưng cần “tiêm có lộ trình” theo sự ưu tiên trước sau và tùy vào từng

thực trạng, mục tiêu của mỗi quốc gia, khu vực.

Theo Tiến sĩ Đinh Xuân Anh Tuấn (Bệnh viện Cochin, Paris), trẻ em nhiễm Covid – 19 có tỉ lệ tăng nặng và tử vong là cực kỳ thấp so với người lớn, chính vì thế, trẻ em nên được tiêm nhưng cần ưu tiên tiêm cho trẻ em có bệnh lý nền, bị tổn thương hệ miễn dịch...

Còn ý kiến riêng của bác sĩ Trương Hữu Khanh - Trưởng khoa Nhiễm - Thần Kinh, Bệnh viện Nhi Đồng 1 (TP HCM) thì cho biết, trong quá trình hỗ trợ các gia đình có F0, hầu hết trẻ em nhiễm Covid – 19 triệu chứng rất nhẹ và hồi phục nhanh khiến các phụ huynh phải ngạc nhiên. Tuy nhiên, như thế không có nghĩa là trẻ em không phải đối diện với các nguy cơ. Chính vì không có triệu chứng, trẻ em rất có thể mang virus và lây bệnh cho những người khác, nhất là các đối tượng nguy cơ cao như ông bà lớn tuổi, người có bệnh nền nặng... Theo bác sĩ Khanh, với tình hình trong nước hiện nay nên dành sự ưu tiên tiêm tối đa cho các đối tượng người lớn tuổi, người có nguy cơ cao, sau đó cân nhắc đến việc tiêm sao an toàn cho trẻ em.

TRẦN TRẦN

Đau lòng hàng triệu trẻ em bơ vơ vì Covid-19

Trong khi hầu hết sự chú ý của thế giới đều tập trung vào người lớn, số người nhiễm và số ca tử vong bởi Covid-19, ít ai để ý đến những nạn nhân gián tiếp của căn bệnh này – trẻ em. Một nghiên cứu mới đây cho biết, trung bình mỗi hai ca tử vong bởi Covid-19 sẽ có một trẻ em bị mất đi cha, mẹ hoặc những người chăm sóc khác như ông, bà.

● Gia đình Macias ở California, Mỹ hiện nay chỉ còn 5 đứa trẻ chưa tới 10 tuổi. Nguồn: KBMC News

● Một trại trú ẩn cho trẻ em trong bối cảnh đại dịch ở Kabul, Afghanistan. Nguồn: France24

● Một cô bé đứng tưởng niệm người đã mất tại nghĩa trang Green-Wood ở Brooklyn, New York, Mỹ. Nguồn: Reuters

Những cuộc chia ly còn quá sớm với con trẻ

Vào ngày 26/8, Davy Macias, 37 tuổi, đã qua đời vì Covid-19, sau khi hạ sinh một bé gái được một tuần. Chưa đầy hai tuần sau, ngày 9/9, Daniel Macias, chồng của Davy, cũng qua đời vì căn bệnh này. Họ để lại 5 đứa trẻ bơ vơ ở các độ tuổi 7, 5, 3, 2 và 3 tuần tuổi.

Theo NBC News (Mỹ) đưa tin, gia đình Macias sống ở Yucaipa (bang California), người vợ là y tá tại Trung tâm Y tế Kaiser Permanente Fontana, còn người chồng làm giáo viên tại Trường Trung học cơ sở Jehue tại Colton. Cả gia đình này đều có kết quả xét nghiệm dương tính với Covid-19 vào đầu tháng 8/2021 nhưng Davy và Daniel có triệu chứng nặng hơn và phải nhập viện ngay. Tình trạng hai vợ chồng nhanh chóng chuyển biến tồi tệ.

Davy phải sinh mổ vào ngày 18/8 để bảo vệ đứa bé. Hai vợ chồng dự định sẽ đặt tên cho đứa con mới chào đời của họ sau khi hồi phục và xuất viện; tuy nhiên, đứa trẻ sơ sinh ấy đã không bao giờ được đặt tên bởi bố mẹ cô bé. Davy Macias đã qua đời trước khi được gặp con gái của mình, còn Daniel Macias cũng chỉ dành được vài giờ trước khi phải vào phòng điều trị tích cực và ra đi trên giường bệnh.

Vào những ngày cuối đời của Davy

và Daniel, đài CNN (Mỹ) đã thực hiện một cuộc phỏng vấn với họ. Theo đó, hai vợ chồng đã chia sẻ rằng, những đứa trẻ là tất cả những điều quý giá nhất của họ. Họ đã cực kỳ cẩn thận với Covid-19 trong suốt 18 tháng qua nhưng cuối cùng con ác mộng vẫn ập đến. Cả hai đều chưa được tiêm vắc xin nhưng họ dự định sẽ tiêm vắc xin ngay sau khi sinh hạ bé gái thứ 5. Tuy nhiên, dự định này đã không còn thể thực hiện được. Chỉ mới cách đây không lâu, vẫn còn có một gia đình hạnh phúc và đầy đủ, năm đứa trẻ nhà Macias sẽ không thể ở bên cạnh bố mẹ mình trong những ngày sinh nhật hay ngày nghỉ lễ nào nữa. Hiện nay, các em đang được chăm sóc bởi ông bà và họ hàng. Một số tổ chức phi chính phủ đang kêu gọi sự hỗ trợ của cộng đồng với các em.

Trong khi hầu hết sự chú ý của thế giới đều tập trung vào người lớn, số người nhiễm và số ca tử vong bởi Covid-19, ít ai để ý đến những nạn nhân gián tiếp của căn bệnh này. Cuối tháng 7/2021, một nghiên cứu được xuất bản trên tạp chí y khoa The Lancet đã đưa ra ước tính rằng, trên toàn cầu có hơn 1,5 triệu trẻ em mất đi ít nhất một cha hoặc mẹ hoặc người giám hộ, người chăm sóc, trong giai đoạn từ ngày 1/3/2020 đến ngày 30/4/2021 khi số ca tử vong bởi Covid-19 trên thế giới đạt mốc hơn 3 triệu người.

Các quốc gia có số lượng trẻ em mồ

côi bởi Covid-19 lớn nhất bao gồm: Nam Phi, Peru, Hoa Kỳ, Ấn Độ, Brazil và Mexico. Trên thực tế, số trẻ em mất cha mẹ và người chăm sóc có lẽ còn lớn hơn rất nhiều so với ước tính của nghiên cứu nêu trên, bởi nghiên cứu mới chỉ dựa trên số liệu tử vong tại 21 quốc gia trên thế giới. Trong khi đó, số ca tử vong bởi đại dịch vẫn gia tăng, cập nhật tại ngày 20/9, con số đã đạt tới 4,55 triệu người trên toàn cầu, chủ yếu là người lớn.

Bà Susan Hillis thuộc Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ (CDC) cũng là trưởng nhóm nghiên cứu nói trên, cho biết: “Cứ hai trường hợp tử vong do Covid-19 trên toàn thế giới thì sẽ có một đứa trẻ bị bỏ lại phía sau để đối mặt với cái chết của cha mẹ hoặc người chăm sóc các em. Số lượng trẻ mồ côi Covid-19 sẽ tăng lên khi đại dịch tiếp diễn”.

Không chỉ bố mẹ mà sự ra đi quá sớm của các thành viên khác trong gia đình như ông, bà, cô, dì, chú, bác,... cũng tác động không nhỏ đến trẻ em. Đơn cử, ông bà thường đóng vai trò chủ chốt trong các gia đình mở rộng trên khắp thế giới. Họ không chỉ hỗ trợ trẻ em về mặt tâm lý, xã hội mà còn trực tiếp hỗ trợ tài chính và nuôi dưỡng cháu.

Theo thống kê, ở Mỹ, 40% ông bà sống với cháu của họ và đóng vai trò là người chăm sóc chính. Ở Anh, 40% ông bà tham gia chăm sóc và trông cháu cùng

với bố mẹ chúng. Còn ở châu Phi và châu Mỹ Latinh, phần lớn ông bà trở thành người giám hộ hoặc người chăm sóc chính thức cho những đứa trẻ có cha mẹ phải đi xa xứ vì công việc, đã chết vì bệnh tật, hoặc bị chia cắt bởi các cuộc xung đột, chiến tranh.

Đừng để trẻ em bị bỏ lại phía sau

Khó có thể đo đếm được những hậu quả gián tiếp mà đại dịch để lại cho thế hệ trẻ. Theo Tổ chức Save the Children, dịch bệnh Covid-19 đã khiến điều kiện sống của trẻ em trên khắp thế giới trở nên tồi tệ hơn. Rất nhiều tiến bộ đạt được trong nền giáo dục và hệ thống hỗ trợ, bảo vệ cho trẻ em những thập kỷ qua đang bị đẩy lùi ngược lại. Hàng trăm triệu trẻ em trên thế giới đã và đang bị gián đoạn việc học. Việc không thể đến trường, mất ngày học khiến các trẻ em gái, trẻ em trai và trẻ vị thành niên quyết định bỏ học vĩnh viễn, tham gia lao động khi chưa đủ tuổi, kết hôn và mang thai sớm.

Khi không có cha mẹ hướng dẫn hay người chăm sóc, trẻ em càng trở nên dễ bị tổn thương hơn. Theo nhà tâm lý học, TS. Kathryn Cullen, hai năm đầu tiên sau khi mất cha mẹ là giai đoạn trẻ em có nguy cơ phát triển trầm cảm cao nhất. Chúng không chỉ bị ảnh hưởng về mặt tinh thần mà còn mất đi những hỗ trợ tài chính, đồng thời có xu hướng phát triển chứng lo âu, u uất, nghiện rượu và lạm dụng chất kích thích. Đặc biệt khi những mất mát bởi Covid-19 xảy ra trong bối cảnh giãn cách xã hội, trường học đóng cửa, thay đổi thể chế và kinh tế khó khăn, trẻ em không thể nhận được những sự hỗ trợ mà chúng cần. Ở các quốc gia nghèo hơn, thậm chí chính phủ còn có thể gặp khó khăn trong việc xây dựng các viện mồ côi cho trẻ em cư trú.

Bidisha Pillai - Giám đốc Tổ chức Cứu trợ Trẻ em khẳng định: “Chúng ta không thể mặc kệ những nạn nhân gián tiếp bởi đại dịch. Nếu không có biện pháp nào bảo vệ thể hệ này, các em có nguy cơ bị bỏ lại phía sau. Khi mất một hoặc cả hai cha mẹ, các gia đình thường trở nên nghèo khó hơn. Điều đó có thể khiến chúng phải bỏ học và đi làm sớm để phụ giúp thu nhập lo miếng cơm, manh áo nuôi gia đình. Những đứa trẻ không thể quay trở lại trường học và trở thành những đối tượng yếu thế hơn trong xã hội, chúng bị mắc kẹt trong một chu kỳ nghèo đói với chất lượng cuộc sống giảm sút”.

Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đang kêu gọi các tổ chức và chính phủ trên thế giới quan tâm khẩn cấp đến hoàn cảnh của trẻ em mồ côi, mất cha mẹ và người chăm sóc, đặc biệt từ tác động của dịch bệnh Covid-19, đảm bảo các em có thể được nuôi dưỡng và chăm sóc trong môi trường gia đình an toàn và bền vững. Tổ chức UNICEF cũng tin rằng có những bước mà các chính phủ và cộng đồng quốc tế cần thực hiện ngay bây giờ để đảm bảo các gia đình được tiếp tục tiếp cận với các dịch vụ bảo trợ xã hội, tư vấn và chăm sóc sức khỏe.

Các dịch vụ bảo vệ trẻ em phải được tăng cường, bao gồm cả dịch vụ xã hội cho trẻ em và gia đình dễ bị tổn thương. Trường học và các dịch vụ khác của trẻ em phải được mở lại và có thể tiếp cận được. Theo đó, phải có cơ chế và hành động cụ thể giúp trẻ em mất cha mẹ hoặc người chăm sóc tiếp cận được các hỗ trợ về mặt tài chính và vật chất, ví dụ các khoản trợ cấp, bảo hiểm nhân thọ mà chúng có quyền được hưởng.

ĐIỀU BẢO

Trẻ vùng cao, vùng xa và giấc mơ tiếp cận 4.0

● Phát động chương trình “Sóng và máy tính cho em”.

Trong thời đại công nghệ, internet và các sản phẩm công nghệ số có vai trò rất quan trọng trong việc hỗ trợ giáo dục trẻ em. Thuật ngữ giáo dục 4.0 đã được áp dụng trong vài năm trở lại đây và mang lại những hiệu quả tốt. Đối với trẻ em tại thành phố lớn, việc tiếp cận nền giáo dục này rất dễ dàng. Nhưng tại nơi thâm u đại ngàn, trẻ em vùng cao, vùng xa vẫn còn đó giấc mơ tiếp cận 4.0.

● Giấc mơ tiếp cận 4.0 của trẻ vùng cao, vùng xa.

Giấc mơ 4.0 nơi “cổng trời”

Đã từ lâu, in sâu vào trong tâm trí của nhiều người là hình ảnh các em nhỏ vùng cao, vùng xa trèo đèo, lội suối, băng rừng đến trường. Việc đi học đối với những em học sinh nơi đây để duy trì con chữ là cả một hành trình nhọc nhằn, khó khăn: đường xa, nguy hiểm, trường học tạm bợ, thiếu thốn đủ bề... Nhưng đó là chuyện của ngày trước...

Với sự quan tâm đầu tư của Nhà nước, sự chăm lo của gia đình, cộng đồng, xã hội và sự tâm huyết, trách nhiệm của các thầy, cô giáo. Các em học sinh vùng cao, vùng xa tại nhiều nơi đã có môi trường học tập tốt hơn. Sóng giữa thâm u đại ngàn, thầy cô và học sinh nơi đây không còn cần mơ về những con đường bằng phẳng đến trường, những ngôi trường khang trang, đẹp đẽ nữa. Giờ đây, họ đang nuôi một giấc mơ có phần tân tiến hơn là sóng điện thoại, internet về bản; là được học tập trong môi trường 4.0.

Đối với các em học sinh thành phố, việc tiếp cận với mô hình giáo dục 4.0 rất dễ dàng. Ngay từ nhỏ, các em đã được học trong môi trường 4.0 với sự trợ giúp của những món đồ công nghệ như máy tính, máy chiếu... Thế nhưng, các em vùng cao, vùng xa lại khó có điều kiện được trải nghiệm những đặc quyền đó trong môi trường của mình.

Tầm quan trọng của giáo dục 4.0 càng được nhận thấy rõ trong giai đoạn hiện nay, khi đại dịch

Covid-19 diễn biến phức tạp. Học sinh tại nhiều nơi không thể đến trường học tập trực tiếp do ảnh hưởng của dịch, mặc dù ngành Giáo dục đã kịp thời thích ứng và triển khai mô hình dạy và học trực tuyến khá bài bản. Thế nhưng, hiện vẫn còn một bộ phận không nhỏ học sinh trên cả nước đang gặp khó khăn trong việc tiếp cận mô hình giáo dục mới này, nhất là các em ở vùng cao, vùng xa.

Trong một thế giới kết nối toàn cầu như hiện nay, các tỉnh miền núi là những nơi tiếp cận internet còn không đồng đều, do đó khó kết nối với những nền tảng học tập trực tuyến. Trẻ em dân tộc thiểu số, vùng cao, vùng xa cũng như trẻ em thuộc các hộ gia đình nghèo thường không có điều kiện tiếp cận tới các công nghệ như điện thoại di động, máy tính hay internet để có thể học trực tuyến. Như em H (12 tuổi) người dân tộc Dao, Hà Giang chia sẻ: “Em không thể tiếp tục học bởi gia đình em ở vùng sâu, vùng xa, không có đủ phương tiện để hỗ trợ cho việc học như máy tính hay điện thoại giống như các bạn dưới miền xuôi”.

Tại huyện Phù Yên, tỉnh Sơn La, năm học này có hơn 36.000 học sinh ở 3 cấp học. Theo thống kê, có tới một nửa trong số này thiếu trang thiết bị cần thiết để học theo hình thức online. Tại Trường Tiểu học và Trung học cơ sở Huy Hạ, huyện Phù Yên, tỉnh Sơn La với hơn 1.000 học sinh hiện đang nằm trong vùng giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng

Chính phủ. Do đa phần là con em đồng bào dân tộc thiểu số, kinh tế khó khăn nên rất nhiều em gia đình không có máy tính và điện thoại.

Vì vậy, việc tổ chức dạy và học trực tuyến của nhà trường gặp rất nhiều khó khăn. Cô Cẩm Thị Huệ, Phó Hiệu trưởng nhà trường cho biết, với các em học sinh không có máy tính, điện thoại, nhà trường đã thực hiện giao bài tập cho các em thông qua trường bản. Tuy nhiên, đây chỉ là giải pháp trước mắt, hiệu quả không cao bởi không có sự tương tác trực tiếp giữa thầy và trò.

Trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn, theo thống kê sơ bộ hiện có hơn 40.000 học sinh chưa có thiết bị dạy học trực tuyến và còn 2 huyện là Đình Lập và Tràng Định với 7 trường học chưa được phủ sóng internet. Bà Nông Thị Vui, Hiệu trưởng Trường Tiểu học II Xã Kiên Mộc, huyện Đình Lập, chia sẻ: “Hiện ở đây không có sóng điện thoại, nhiều lúc chúng tôi và phụ huynh không thể liên lạc được với nhau. Địa bàn dân cư thì thưa thớt, rất khó khăn trong công tác dạy và học. Các em đi học đa số toàn đi bộ vì phải vượt đồi, vượt đèo thường xuyên. Nếu mà được hỗ trợ trang thiết bị dạy học cũng như được phủ sóng điện thoại sẽ rất tốt cho học sinh và nhà trường, đặc biệt là tại những vùng khó khăn như ở đây. Các em đều rất mong chờ, háo hức để được học tập và phát triển hơn nữa”.

Nhìn vào giấc mơ tiếp cận 4.0 của trẻ em vùng cao, vùng xa ta

có thể thấy một khoảng cách lớn giữa học sinh miền núi với học sinh miền xuôi trong thời đại 4.0 này. Các em sẽ có thể bị tụt lại phía sau nếu không có những giải pháp để giảm khoảng cách trong thời đại số, nhất là trong bối cảnh diễn biến phức tạp của dịch Covid-19.

Chấp cánh “giấc mơ 4.0”

Trong điều kiện dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, để hoạt động dạy và học không bị gián đoạn, nhiều địa phương chỉ đạo triển khai việc học trực tuyến qua máy tính hoặc điện thoại thông minh. Nhưng các trường ở vùng cao, vùng xa, miền núi, đặc biệt là vùng đồng bào dân tộc thiểu số thì điều này không dễ thực hiện. Vì vậy cần lắm sự quan tâm, chia sẻ đến những học trò nghèo còn thiếu thốn máy móc, thiết bị để học hành, tiếp cận tri thức.

Nắm bắt được tình hình cấp thiết đó, sự xuất hiện kịp thời, nhanh chóng của chương trình “Sóng và máy tính cho em” như một ngôi sao hy vọng vào thời điểm này. Chương trình do Bộ Thông tin và Truyền thông (TT-TT) chủ trì, Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD-ĐT) phối hợp được đích thân Thủ tướng Phạm Minh

“Giáo dục 4.0 được coi là một trong những thuật ngữ quen thuộc một vài năm trở lại đây. Với sự phát triển của nền công nghệ hiện đại, giáo dục cũng phải có bước chuyển mình để có thể phù hợp với xu hướng. Giáo dục 4.0 được biết đến là một mô hình giáo dục thông minh có thể áp dụng ở tất cả các môn học cho mọi lứa tuổi. Giờ đây không còn những kiến thức lý thuyết khô khan theo một mô típ nữa, với sự cộng hưởng của công nghệ, hệ thống kiến thức đã trở nên sinh động, phong phú và dễ hiểu hơn trước.”

Chính phát động tối 12/9/2021.

Chương trình “Sóng và máy tính cho em” được xây dựng và triển khai với mục đích hỗ trợ các em học sinh, đặc biệt là các em học sinh đang ở vùng có dịch Covid-19 (thực hiện Chỉ thị 16/CT-TTg) có điều kiện để học tập trực tuyến hiệu quả. Chương trình ưu tiên hỗ trợ máy tính, dịch vụ viễn thông đối với những học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn.

Bộ trưởng Bộ TT-TT Nguyễn Mạnh Hùng cho biết, chương trình gồm 3 phần: Sóng internet, máy tính và giá cước viễn thông phù hợp. Sóng và máy tính cho em cũng là để chuyển đổi số cho tất cả các hộ gia đình, xây dựng xã hội số. Ở vùng quê, vùng sâu, vùng xa, chính các em sẽ giúp cha mẹ mình lên môi trường số.

Ngay tại Lễ phát động, các bộ ngành: TT-TT; GD-ĐT; Ngân hàng; Ủy ban Quản lý vốn Nhà nước tại doanh nghiệp; các tỉnh, thành phố, các doanh nghiệp, tổ chức quốc tế đã ủng hộ hơn 1 triệu máy tính, với trị giá hơn 2.500 tỷ đồng; đầu tư 3.000 tỷ đồng để phủ sóng, hưởng ứng chương trình “Sóng và máy tính cho em”. Và cho đến nay chương trình vẫn nhận được rất nhiều sự ủng hộ, đóng góp từ các doanh nghiệp tổ chức, nhà hảo tâm trên khắp cả nước.

Khi được thông tin về chương trình, nhiều thầy trò vùng cao, vùng xa rất háo hức và vui mừng. Tại những nơi đặc thù là huyện miền núi khó khăn, lại đang thực hiện giãn cách xã hội do dịch bệnh Covid-19, chương trình “Sóng và máy tính cho em” do Thủ tướng Chính phủ phát động chắc chắn sẽ hỗ trợ ngành giáo dục địa phương rất nhiều, nhất là giúp những học sinh dân tộc thiểu số, học sinh có hoàn cảnh khó khăn có cơ hội học tập bình đẳng như các bạn ở các vùng miền khác.

Hiện Phòng GD-ĐT các huyện vùng cao, vùng xa đang tích cực xây dựng các phương án dạy học đảm bảo hiệu quả khi các em học sinh được nhận trang thiết bị học online. Đồng thời phối hợp với VNPT kiểm tra, xác định các điểm sóng tại các trường học trên địa bàn để triển khai hạ tầng, ưu tiên đầu tư cho các vùng đặc biệt khó khăn, biên giới; mở rộng và tăng băng thông internet phục vụ việc dạy và học trực tuyến nói riêng, phát triển kinh tế - xã hội nói chung.

Với sự nỗ lực của Chính phủ cùng với sự đóng góp của các doanh nghiệp tổ chức, nhà hảo tâm trên khắp cả nước đã góp phần giảm thiểu tác động tiêu cực của dịch bệnh tới việc học tập của học sinh vùng cao, vùng xa; cũng như chấp cánh giấc mơ tiếp cận giáo dục 4.0 cho trẻ em nơi đây.

LINH CHI

Hệ lụy khó tránh khỏi

“Nghiện điện thoại” là cụm từ nhiều phụ huynh nhắc đến khi nói về tình trạng của con em họ hiện nay. Điện thoại thông minh phổ biến, internet phủ sóng mọi lúc, mọi nơi, mạng xã hội bùng nổ nên trẻ em có những mối quan hệ, giao tiếp phức tạp trên mạng xã hội. Trong thời kỳ giãn cách, không gian mạng dễ dãi lại càng trở thành nơi trẻ em dễ rơi vào “bẫy” của những mối họa khôn lường. Chị Trần Ngọc Hà (quận Hoàng Mai, Hà Nội) băn khoăn: “Có lúc tôi giật mình khi thấy buổi tối vợ chồng mỗi người cái điện thoại và con lớn thì chơi laptop, gái nhỏ thì chăm chú xem iPad”. Thời gian nghỉ dịch càng nhiều thì thời gian các con chị dành cho các thiết bị công nghệ và không gian mạng ảo cũng tăng lên.

Thực tế, nhiều trẻ em từ thành thị đến nông thôn, thậm chí vùng sâu, vùng xa đang bị “hút hồn” bởi những chiếc điện thoại, máy tính nối mạng internet. Đáng nói, trên không gian ảo không ít trẻ nghiện xem những kênh thông tin có nội dung nhảm nhí, độc hại trên nền tảng mạng xã hội như Tiktok, Youtube... Nghiêm trọng hơn, mạng xã hội còn xuất hiện nhiều clip có nội dung ghê rợn, bạo lực, thậm chí hướng dẫn người xem cách tự làm hại bản thân, xúi giục thử thách sinh tồn trong những tình huống nguy hiểm...

Theo số liệu từ Cục An ninh mạng và Phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao - Bộ Công an, trong khoảng hơn 1.500 vụ việc liên quan trẻ em mỗi năm, số lượng vụ việc về tội phạm xâm hại trẻ em trên môi trường mạng ngày càng nhiều.

Nội dung độc hại trên mạng, cũng giống như việc bọn trẻ chọn nhầm bạn xấu mà chơi vậy. Việc đó có thể dẫn đến sự tổn thương nghiêm trọng về mặt cảm xúc, tâm lý và thể chất của những đứa trẻ đang trong giai đoạn tâm lý phức tạp, chưa hoàn thiện về nhân cách. Do đó, nguy cơ các em bị xâm hại đang hiện hữu mỗi ngày, mỗi giờ.

Có thể thấy, những nội dung phản cảm như vậy là mối hiểm họa vô cùng lớn đối với trẻ em - lứa tuổi chưa đủ nhận thức để phân biệt các hành vi an toàn và không an toàn. Khi xem những chương trình có nội dung độc hại, ngoài việc bất chước làm theo rất nguy hiểm, trẻ nhỏ có thể sẽ bị ám ảnh về tâm lý dẫn đến trạng thái bất an, căng thẳng, rối loạn hành vi, thậm chí trầm cảm và có thể tự hủy hoại bản thân.

Mạng xã hội tuy ảo nhưng thật, đôi khi những cái like (thích), share (chia sẻ) hay comment (bình luận) ác ý bỗng chốc hóa thành cơn thịnh nộ chà đạp nhân phẩm, danh dự một con người. Nếu một ngày, trẻ vô tình trở thành nạn nhân của những cuộc chỉ trích trên mạng xã hội, những ảnh hưởng tâm lý mà điều này gây ra có thể sẽ lưu

● **Mạng ảo - không gian lý tưởng cho trẻ tìm kiếm thông tin, học tập, vui chơi nhưng cũng ẩn chứa nhiều hậu họa khôn lường.**

(Ảnh minh họa)

Mạng ảo thành sân chơi của trẻ – hai mặt của vấn đề

Thời gian ở nhà nhiều, không gian mạng trở thành nơi gần gũi để trẻ tìm đến khi muốn tìm tòi, khám phá một thú vui mới. Thế nhưng, hệ lụy từ chính sự phức tạp trong không gian mạng ảo cũng gây ra rất nhiều tranh luận.

● **Nhiều vụ việc đáng tiếc đã xảy ra với trẻ em do chính hệ quả từ mạng xã hội.** (Ảnh minh họa)

● **Tạo “sức đề kháng” cho trẻ để hạn chế ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội.**

lại vĩnh viễn và thay đổi cuộc sống tương lai của trẻ.

Gia đình là “pháo đài” hiệu quả

Hệ lụy từ không gian mạng là điều khó tránh khỏi. Ngay cả với người lớn, đủ nhận thức để hiểu rõ những mối nguy từ không gian mạng cũng không thể hoàn toàn ngăn chặn được việc con của mình tiếp xúc với những ảnh hưởng tiêu cực từ môi trường ảo.

Dù khó nhưng vẫn luôn có những cách hiệu quả để bảo vệ con em, mà gia đình chính là pháo đài hiệu quả nhất. Thời gian giãn cách chống dịch cũng là lúc mỗi người có nhiều thời gian hơn dành cho gia đình nhỏ của mình, vì vậy hãy quan tâm và sát sao hoạt động của trẻ. Hãy tạo cho trẻ những không gian chơi lành mạnh, ngay cả ở trên mạng xã hội.

Các chuyên gia tâm lý khuyến cáo, cha mẹ cần dạy trẻ

cách phân biệt những thông tin nào là an toàn và thông tin nào là nguy hiểm từ internet. Cha mẹ không thể lúc nào cũng ở bên cạnh để giám sát tất cả mọi thứ con mình làm, nhưng chúng ta có thể dạy chúng cách tự bảo vệ mình khỏi những thứ độc hại, nguy hiểm trên mạng. Hãy dạy con “khôn” hơn, chủ động hơn trên mạng ảo.

Thay vì để trẻ chìm đắm trong những video với nội dung vô bổ, thiếu lành mạnh, trẻ cần được hướng dẫn sử dụng công cụ, tính năng trên internet một cách hợp lý, khoa học, tất nhiên cũng phải đủ để gây hứng thú cho trẻ. Điều này dựa vào sự nhận biết của cha mẹ đối với những vấn đề mà con họ thích là gì, đồng thời hướng dẫn con tìm kiếm theo những từ khóa đó, mở rộng thông tin, khơi gợi trí tò mò và tìm hiểu của trẻ. Phụ huynh cũng phải khám phá các ứng dụng công nghệ giáo dục hiện đang có rất nhiều trên

các gian hàng của nền tảng Android hoặc IOS để giúp cho việc học tập và rèn luyện của con trên môi trường số trở nên hứng thú hơn. Ví dụ các ứng dụng tham quan bảo tàng ảo, công trình kiến trúc ảo; các trò chơi hướng nghiệp; các ứng dụng làm thí nghiệm thực tế ảo liên quan đến chương trình học...

Hiện nay, nhiều trò chơi, dự án hướng đến tăng cường trải nghiệm, vui chơi cho trẻ trong những ngày giãn cách ngày càng được chú trọng hơn. Những dự án online mang lại nguồn kiến thức mới mẻ, giúp cho trẻ học hỏi thêm nhiều kiến thức. Bà Nguyễn Như Quỳnh - Chủ tịch CyberKid Vietnam, một tổ chức xã hội đảm bảo sự an toàn trên mạng của trẻ em Việt Nam - chia sẻ trong thời gian giãn cách xã hội, phụ huynh có thể tận dụng cơ hội được gần con để cùng con “khai phá” tìm những tính năng hữu ích trên internet và phần nào bù

đắp những thiếu hụt do hạn chế ra ngoài vì lệnh giãn cách.

Ngay trên YouTube hiện có nhiều kênh học thuật được thể hiện hấp dẫn. Chẳng hạn kênh Crash Course cung cấp những video là các bài học dưới dạng hoạt hình. Nội dung có đủ mọi kiến thức từ sinh học, vật lý, hóa học đến lịch sử, địa lý, xã hội.

Facebook – nền tảng mạng xã hội được người Việt sử dụng nhiều nhất hiện nay, trong đó có nhiều trẻ còn là học sinh tiểu học, THCS. Thay vì ngăn cấm hoàn toàn trẻ tham gia vào những môi trường này, phụ huynh có thể chủ động gợi ý cho trẻ những Fanpage thú vị, mới lạ theo các chủ đề, chẳng hạn ô nhiễm môi trường, tìm hiểu hoạt động rác thải nhựa và hậu quả với môi trường, tìm hiểu cuộc sống của các loài sinh vật quý hiếm trong các khu bảo tồn hay đơn giản là theo dõi và tìm hiểu thông tin lịch sử thú vị của nước nhà.

Trên không gian internet phức tạp, con trẻ bước vào đó như vào một thế giới khác, mới lạ và đầy những điều thú vị để khám phá nhưng cũng không hiếm những mối nguy để lại hậu họa khôn lường. Như cách chúng ta diu dắt, nâng bước một đứa trẻ trên mỗi hành trình mới, các con cần được hướng dẫn để tìm được nguồn thông tin bổ ích, có giá trị và dần tạo được “sức đề kháng” trước những độc hại của môi trường internet. Có con gái đang ở “tuổi ô mai” - anh Nguyễn Hoàng Phúc (Bắc Từ Liêm, Hà Nội) cho biết: “Việc chơi mạng xã hội của con là xu hướng của giới trẻ, nên mình vẫn cho trẻ chơi nhưng phải kiểm soát tác dụng của nó như thế nào, phải giới hạn thời gian”.

Không chỉ các phụ huynh, về phía những đơn vị nhà mạng, công nghệ cũng có những động thái để hạn chế sự tác động tiêu cực của mạng ảo đối với trẻ. Hôm 18/9, Douyin (TikTok Trung Quốc) đã ra văn bản thông báo quy định về chính sách sử dụng, hạn chế sử dụng đối với người dùng dưới 14 tuổi để bảo vệ thanh, thiếu niên. Chính sách yêu cầu những tài khoản đã được xác định danh tính là người dùng dưới 14 tuổi sẽ được xếp vào nhóm người dùng thanh, thiếu niên, những tài khoản này sẽ không tự đăng xuất được. Giới hạn thời gian sử dụng mỗi ngày của loại tài khoản này là 40 phút, từ 22 giờ đêm cho đến 6 giờ sáng hôm sau sẽ không sử dụng được Douyin.

Tại Việt Nam, Viettel đã cho ra mắt chức năng đổi voucher lấy khóa học cho trẻ. Tính năng nằm trong hạng mục “Vui học hăng say - Dịu ngay nắng hè” trên hệ sinh thái Viettel++, do Tổng Công ty Viễn Thông Viettel phối hợp với các đối tác liên kết của chương trình trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo, giải trí... xây dựng. chương trình sẽ là sân chơi bổ ích, lành mạnh cho thanh, thiếu nhi, con của khách hàng trên toàn quốc trong thời điểm Covid-19 diễn biến phức tạp. **HÀ TRANG**

Cặp đôi lừa đảo để chiếm đoạt gần 30 tỷ đồng

Họ mong muốn được ra nước ngoài lao động, kiếm tiền gửi về giúp gia đình và “đổi đời” nên mới gặp hoặc thông qua môi giới nhờ Vân và Trạc giúp mình. Nhưng ước mơ vừa mới nhen nhóm, họ đã “vỡ mộng” vì người họ tin tưởng lại là kẻ lừa đảo.

● Ảnh minh họa.

Nhiều người làm đơn tố cặp đôi “siêu lừa”

VKSND TP Hà Nội vừa hoàn tất cáo trạng truy tố bị can Lại Thị Vân (SN 1980, ở huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình) và Phạm Bá Trạc (SN 1959, ở quận Hà Đông, Hà Nội) về tội “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Đây là 2 người có hành vi lừa đảo xuất khẩu lao động sang Úc, chiếm đoạt gần 30 tỷ đồng của 97 bị hại.

Theo cáo trạng, trong khoảng thời gian từ 19/6/2017 đến tháng 4/2020, cơ quan điều tra - Công an TP Hà Nội nhận được đơn của nhiều người tố cáo Lại Thị Vân, Phạm Bá Trạc có hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản của họ thông qua việc nhận tiền để làm thủ tục xin cho họ đi xuất khẩu lao động tại Australia (Úc). Tuy nhiên sau khi nhận tiền, Vân, Trạc không làm thủ tục gì để xin cho họ đi xuất khẩu lao động tại Úc như cam kết. Khi họ đến đòi lại tiền, Trạc và Vân không trả mà bỏ trốn, chiếm đoạt số tiền trên.

Vào cuộc điều tra, cơ quan chức năng xác định trong thời gian từ tháng 4/2015 đến năm 2017, Phạm Bá Trạc, Lại Thị Vân không có chức năng, khả năng làm thủ tục đưa người khác đi xuất khẩu lao động tại Úc. Tuy nhiên, bộ đôi vẫn đưa ra thông tin gian dối, giới thiệu với nhiều người là Vân nhiều năm làm việc trong lĩnh vực xuất khẩu lao động, Phạm Bá Trạc là cán bộ cấp cao trong cơ quan nhà nước, có nhiều mối quan hệ, có khả năng xin được cho nhiều người đi xuất khẩu lao động tại Úc.

Trạc, Vân cam kết người đi xuất khẩu lao động tại Úc sẽ

được lao động từ 2 đến 4 năm với mức lương từ 3.000 - 4.000 USD/tháng. Chi phí để được sang Úc từ 5.000 USD - 30.000 USD tùy theo từng công việc: Lao động mía đường chi phí từ 5.000 - 10.000 USD/người, lao động hái cà chua chi phí từ 20.000 - 30.000 USD/người. Bộ đôi hứa hẹn sau khi nộp tiền đặt cọc (từ 2.000 - 10.000 USD) khoảng 3 tháng thì người lao động được xuất cảnh sang Úc lao động và phải nộp nốt số tiền còn lại.

Tin tưởng lời Vân, Trạc nói, nhiều người đã đưa tiền hoặc thông qua môi giới, người quen đưa cho Vân từ vài chục triệu đến vài tỷ để nhờ cặp đôi giúp người thân của họ.

Tài liệu điều tra thể hiện, khoảng tháng 4/2015, thông qua quan hệ xã hội anh Phạm Anh Tuấn (SN 1981, ở thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình) biết Phạm Bá Trạc, Lại Thị Vân. Khi quen biết, anh Tuấn được Trạc, Vân giới thiệu về khả năng có thể đưa người đi xuất khẩu lao động tại Úc nên anh Tuấn tin tưởng.

Sau đó, anh Tuấn đã nói lại với anh em và người thân trong gia đình mình về việc Trạc, Vân có thể đưa người sang Úc lao động theo dạng bảo lãnh của doanh nghiệp như Trạc, Vân đã giới thiệu với anh Tuấn. Nhiều người trong gia đình và bạn bè tin tưởng đã đưa tiền cho anh Tuấn để nhờ đưa cho Trạc, Vân giúp đỡ họ được xuất cảnh sang Úc.

Mang tâm thế giúp người, anh Tuấn đã nhận của em trai và 5 người họ hàng số tiền 3 tỷ đồng, nhận hơn 7,5 tỷ đồng của 28 người lao động khác trên địa bàn tỉnh Quảng Bình, Bình

Định số tiền 7.506.000.000 đồng. Sau khi nhận tiền anh Tuấn đã đưa hết số tiền trên cho Trạc, Vân (có viết giấy biên lai nhận tiền). Tổng số tiền Vân, Trạc nhận từ anh Tuấn là hơn 10 tỷ đồng.

Tương tự anh Tuấn, khi được Vân, Trạc cho biết họ có khả năng đưa người đi lao động tại Úc, bà Hồ Thị Bích Đào cũng tin tưởng. Thế nên, bà Đào đã trực tiếp nhận tiền của nhiều người lao động và thông qua trung gian là ông Lê Văn Hải (SN 1953, ở Quảng Bình), Nguyễn Thị Thảo (SN 1966, ở Thừa Thiên - Huế), đưa cho Vân, Trạc tổng số tiền hơn 10 tỷ đồng của 86 bị hại.

Cơ quan chức năng xác định Vân, Trạc đã nhận gần 30 tỷ đồng của 97 bị hại. Sau khi nhận tiền, Trạc, Vân không làm bất cứ thủ tục gì cho người lao động được đi xuất khẩu lao động mà chiếm đoạt số tiền đã nhận rồi bỏ trốn. Cực chẳng đã, những người bị hại đã đến cơ quan công an trình báo sự việc. Ngày 11/7/2020, Phạm Bá Trạc đến cơ quan điều tra đầu thú. Ngày 3/2/2021, Lại Thị Vân bị bắt theo lệnh truy nã của cơ quan công an.

Thủ đoạn tinh vi có một không hai

Theo cơ quan chức năng, để mọi người tin tưởng, Trạc, Vân đã đưa họ đến phòng làm việc của Phạm Bá Trạc tại một cơ quan nhà nước. Tin tưởng thông tin Trạc, Vân đưa ra là thật nên nhiều người thuộc nhiều tỉnh, thành khác nhau đã trực tiếp hoặc thông qua trung gian nộp tiền và hồ sơ cho Vân, Trạc để nhờ Vân, Trạc làm thủ tục cho họ hoặc cho người thân của họ

đi xuất khẩu lao động tại Úc.

Sau khi nhận tiền, Phạm Bá Trạc, Lại Thị Vân tổ chức cho người lao động đi khám sức khỏe tại một bệnh viện tư ở TP Hà Nội. Họ còn thông báo cho người lao động về thời gian, địa điểm học tiếng Anh tại một Trung tâm dạy nghề và đào tạo lao động ở huyện Mê Linh (TP Hà Nội) và thuê giáo viên dạy tiếng Anh cho người lao động tại Trung tâm.

Sau đó bộ đôi đưa lao động đến phố Lò Đúc (TP Hà Nội) để làm các thủ tục lăn tay, chụp ảnh. Khi đó, hai kẻ lừa đảo nói dối đến để làm visa, mục đích cho người lao động tin tưởng để Vân, Trạc kéo dài thời gian chờ đợi của người lao động. Thực tế, Trạc, Vân không làm thủ tục gì để đưa họ đi xuất khẩu lao động tại Úc. Hết thời hạn cam kết, bị hại không được đi xuất khẩu lao động đến đòi tiền, Trạc, Vân viết cam kết sẽ trả lại tiền nhưng sau đó không trả mà bỏ trốn chiếm đoạt số tiền đã nhận.

Tại cơ quan điều tra, Phạm Bá Trạc, Lại Thị Vân khai toàn bộ số tiền của người bị hại, người trung gian đã nộp cho Trạc, Vân do Vân quản lý. Khi nào Trạc có việc cần sử dụng tiền thì Vân đưa. Trạc và Vân đều khai mỗi lần Vân đưa cho Trạc khoảng 20 triệu đến 30 triệu đồng. Đến nay Trạc, Vân không có khả năng khắc phục, trả tiền cho những người bị hại nêu trên.

Theo lời khai của Trạc, năm 2012, ông ta đến nước Úc. Thông qua một người tên Tuấn (SN 1973, ở phường Ngọc Khánh, Ba Đình, Hà Nội), Trạc gặp Lê Cảnh (Trạc chỉ biết Cảnh SN 1971, ngoài ra Trạc không biết thông tin gì khác về nhân

thân, lý lịch của Cảnh). Tại đây, Trạc được Cảnh đưa đến tham quan trang trại nông, thủy, hải sản của Cảnh tại Australia (Trạc không nhớ địa chỉ, tên nông trại này).

Cảnh giới thiệu lao động tại trang trại của Cảnh chủ yếu là người Việt Nam. Cảnh đang cần tuyển khoảng 500 đến 800 lao động người Việt. Cảnh đề nghị Trạc tìm người lao động có sức khỏe tốt để làm việc tại trang trại của Cảnh, chi phí mỗi người lao động muốn xuất cảnh sang Úc lao động là 10.000 USD.

Sau khi về nước, Trạc đã nói với Vân nội dung trên. Hai người thỏa thuận sẽ thu của mỗi lao động số tiền 10.500 USD. Số tiền thu được, họ sẽ đưa cho Cảnh 10.000 USD/người, còn lại 500 USD, cả hai để chi tiêu. Theo đó, Vân có trách nhiệm tìm người có nhu cầu đi xuất khẩu lao động rồi cùng Trạc thu tiền của người có nhu cầu đi lao động xuất khẩu tại Úc.

Sau khi thu được tiền của 97 bị hại, Trạc và Vân đã đưa cho Cảnh và một người phụ nữ tên Ngân (thư ký của Cảnh) khoảng hơn 1.000.000 USD tại TP HCM và TP Hà Nội để làm thủ tục cho những người lao động nêu trên đi xuất khẩu lao động tại Úc. Tuy nhiên, Lê Cảnh chưa tiếp nhận những người này.

Cơ quan cảnh sát điều tra, Công an TP Hà Nội đã đề nghị Văn phòng Cơ quan Cảnh sát điều tra, Bộ Công an có văn bản gửi Viện kiểm sát nhân dân Tối cao đề nghị ủy thác tư pháp cho Cơ quan Tổng chương lý Australia phối hợp xác minh đối với người có tên Lê Cảnh. Theo đó, họ đề nghị xác minh xem có người tên Lê Cảnh, SN 1971 sinh sống, làm việc tại Australia không; tại Australia có tập đoàn, công ty, doanh nghiệp... tên là Ydeet (địa chỉ tại: 108 Safari Place, Carabooda Western Australia 6033, Australia) không.

Kết quả, Cảnh sát Australia kiểm tra thông tin trên tất cả hệ thống dữ liệu và kết quả kiểm tra xác định không tồn tại công ty, tập đoàn, tổ chức tên Ydeet. Địa điểm 108 Safari Place, Carabooda Western Australia 6033, Australia là địa điểm đang thi công, không có ai sinh sống và thuộc sở hữu của doanh nghiệp Úc. Người bán mảnh đất này cho doanh nghiệp trên là: “Thị Nga Huynh”, “Canh Minh Le”, “Michael Le”, “Dan Van Le” đều không liên quan đến bất cứ tổ chức, công ty, tập đoàn nào mang tên Ydeet.

Căn cứ kết quả xác minh nêu trên, cơ quan chức năng xác định ngoài lời khai của Phạm Bá Trạc, Lại Thị Vân thì không còn tài liệu, chứng cứ gì khác chứng minh việc Trạc, Vân đưa tiền cho Lê Cảnh và một người tên Ngân nên cơ quan điều tra xác định lời khai trên của Trạc, Vân là không có căn cứ. Do đó, Trạc và Vân phải chịu trách nhiệm bồi thường cho các bị hại số tiền đã chiếm đoạt. **HỒNG MÂY**

Giữ tuổi thơ của trẻ qua những bài đồng dao

Mới 5 tuổi, bé Hữu Nghĩa (Nghĩa Tân, Cầu Giấy, Hà Nội), con chị Hoan đã thành thạo các trò chơi điện tử trong máy vi tính của chị. Cứ lúc nào rỗi, bé lại đòi mở máy của chị để chơi. Ban đầu, chị Hoan lấy làm tự hào khi thấy con mình thông minh, đánh điện tử cứ là “nhoay nhoáy”. Được bố mẹ “bật đèn xanh”, cu cậu ham mê chơi điện tử lúc nào chẳng hay. Chồng chị Hoan chiều con tới nỗi đi công tác nước ngoài về, sắm hẳn cho cu cậu cái ipad (máy tính bảng) trị giá hơn chục triệu đồng để chơi game.

Có máy trong tay, hàng ngày, Nghĩa chơi tới 4-5 tiếng đồng hồ. Sau 2 tháng làm “game thủ”, bé Nghĩa xanh xao, luôn miệng chán ăn, đôi mắt lúc nào cũng lơ đãng, mệt mỏi. Đi học mẫu giáo về, cô giáo than phiền là bé Nghĩa không chịu học bài, không chịu chơi với các bạn, luôn miệng xưng là “chiến binh”, là “anh hùng trái đất”, là “giang hồ bất diệt”... Chưa hết, bé Nghĩa sẵn sàng đánh bạn khi nổi cáu.

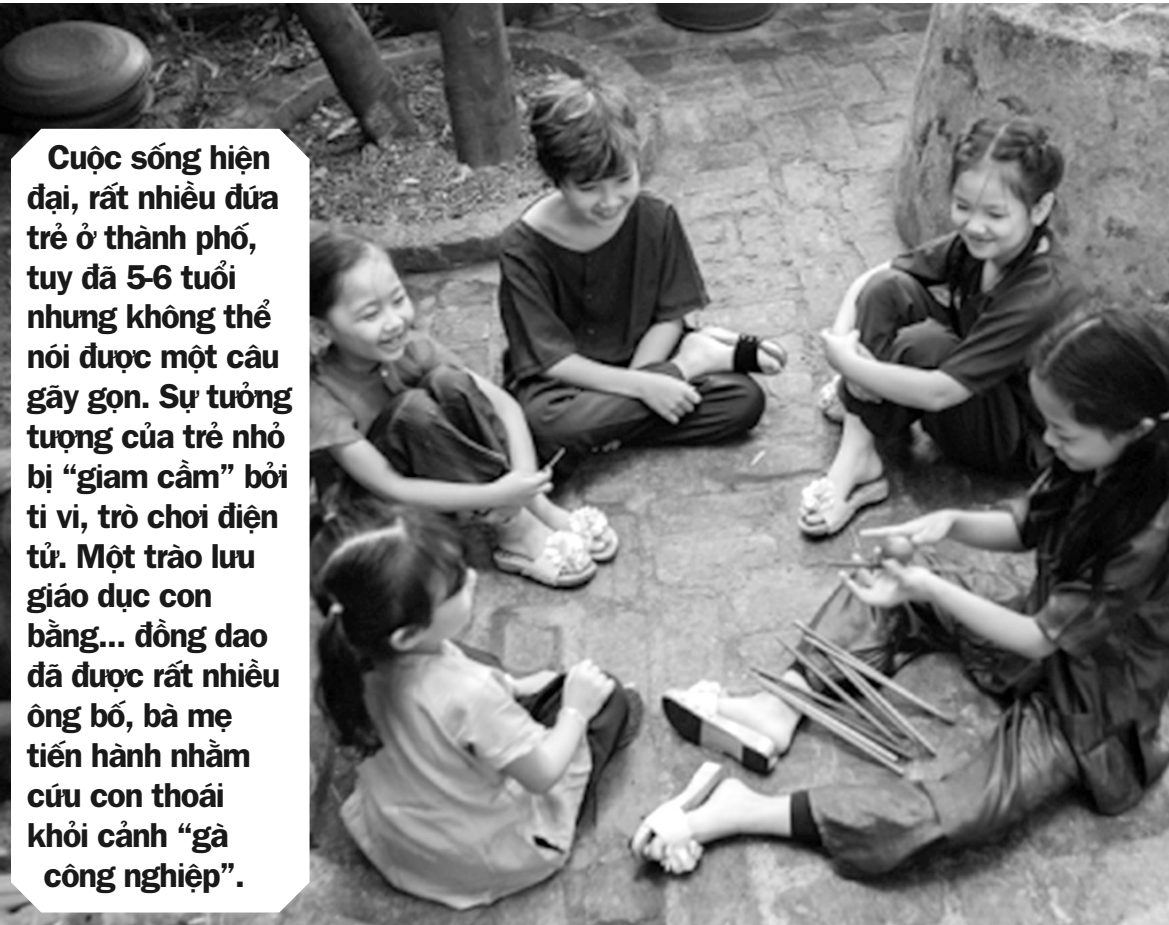
Cô giáo bé Nghĩa còn cảnh báo: “Nếu gia đình cứ tiếp tục “giam” bé Nghĩa trong nhà với những trò chơi điện tử thì rất có thể bé sẽ bị rối loạn tâm lý và sức khỏe”.

Không mãi chơi game như bé Nghĩa, bé Diệu Trang (4 tuổi, ở khu tập thể Nam Đồng, Đống Đa, Hà Nội) lại thường hay quanh quẩn góc nhà chơi một mình. Bé đã quá quen chơi thui thủi một mình. Anh chị đã nhốt bé Trang trong nhà từ khi còn nhỏ với cô giúp việc. Vì quá giữ gìn, không được ra nắng gió, không được vận động, nên bé Trang da trắng bủng, xanh xao, yếu ớt, cứ trờ trờ là ốm đau. Chưa kể tới việc, lên 4 tuổi mà bé Trang chỉ nói được vài từ rời rạc, với vốn từ ít ỏi, khả năng vận động chậm chạp.

Thấy con không mấy phát triển thể chất và tâm hồn, cũng như chị Hoan, vợ chồng anh Trung bắt đầu hoang và đã tìm đến các nhà giáo dục học, tâm lý học để được tư vấn. Tại đây, các nhà giáo dục học khuyên bố mẹ cùng con chơi những trò chơi truyền thống và hát đồng dao.

Dù ngôn ngữ, phong tục tập quán khác nhau, nhưng các cộng đồng dân tộc Việt Nam đều sáng tạo nên đồng dao - một loại hình văn hóa dân gian độc đáo dành cho trẻ em. Cùng với các trò chơi dân gian gắn liền, thế giới kỳ diệu này đã góp phần giáo dục, rèn

Trẻ nạp “vitamin” tinh thần và thể chất qua các bài hát đồng dao

Thế giới kỳ diệu trong tâm hồn trẻ tràn ngập với các bài hát đồng dao và trò chơi dân gian truyền thống.

Những bài hát đồng dao trong trẻo cất lên khiến trẻ được “nạp vitamin thể chất và tinh thần”.

luyện thể lực, kỹ năng và phát triển trí thông minh cũng như nuôi dưỡng tâm hồn trẻ thơ.

Nội dung các bài đồng dao rất phong phú, đề cập đến nhiều mặt của đời sống xã hội như về lao động sản xuất về đạo đức làm người, về tự nhiên... Có vắn có điệu vui tai, hình ảnh sinh động, và luôn chứa đựng những bài

học quý giá, có ý nghĩa lớn lao, giúp trẻ em làm quen với thiên nhiên xã hội, con người xung quanh và giáo dục cách cư xử, cách sống. Bắt đầu từ những câu hát ru trên vành nôi của loại hình đồng dao, các em bé bắt đầu cảm nhận tình yêu, sự gần gũi với cha mẹ và làm quen với ngôn ngữ, thanh điệu. Lớn hơn, trẻ em bắt đầu những bài học đầu tiên, làm quen với thế giới xung quanh, làm quen với mối quan hệ bạn bè, cộng đồng.

Một thế giới kỳ diệu trong tâm hồn trẻ

Mỗi bài đồng dao được thể hiện trong những hoàn cảnh khác nhau, phù hợp với mỗi kiểu trò chơi. Trong đồng dao của trẻ em dân tộc Thái, bài đồng dao “Thả Bươn” (Đỏ Trắng) được hát và chơi vào những đêm trăng sáng trên bãi cỏ rộng.

Các con vật xuất hiện trong

nhiều bài đồng dao như những người bạn nhỏ bé để trẻ tâm tình, sẽ chia tình cảm của con người: “Tu hú là chú bò các/Bò các là bác chim di/Chim di là di sáo sậu/Sáo sậu là cậu chim đen...”. Các con vật cũng là những đối tượng để phê phán thói hư tật xấu. Bên cạnh đó, các đồ vật trong sinh hoạt, trong lao động sản xuất, các loại quả cũng trở thành những đề tài khá phổ biến trong đồng dao.

Trò chơi còn giáo dục thể lực ở trẻ. “Đánh chuyền” với động tác “nâng lấy một, chộp lấy đôi, sang tay qua, ra tay chống” chẳng phải có tác dụng luyện gân, các cơ ở cổ tay, cánh tay, khuỷu tay cho bé gái sao? Trò “đánh kháng” ít nhiều là môn thể thao là sự vận động toàn diện kết thúc với chạy, nhảy, đuổi bắt, công nhau.

Còn bao trò chơi khác với cách thức vận động khác. Các trò chơi thường lặp đi lặp lại. Người

lớn xem hay chơi có thể chán, nhưng với trẻ em đó là một việc thú vị. Cùng cách chơi “Đuổi bắt” nhưng được các em biến hóa xê dịch trong nhiều trò chơi... Qua trò chơi, các em được dịp rèn luyện mắt, chân tay, luyện thính giác, khứu giác... Và sau cùng đồng dao và trò chơi như những chất keo nối kết những tình bạn trong sáng, ngây thơ giữa lũ trẻ với nhau qua các trò chơi.

Những kinh nghiệm được đúc rút về thời tiết, mùa vụ trong các bài đồng dao giúp trẻ em làm quen với thiên nhiên, với đời sống lao động, sản xuất. Đây là cách trao truyền vốn tri thức dân gian của các thế hệ đi trước với thế hệ tương lai rất hiệu quả, nó thấm nhuần qua từng câu chữ, được tiếp nhận hết sức tự nhiên. “Tháng một là tháng trồng khoai/ Tháng giêng trồng đậu, tháng hai trồng cà” hay “Chuồn chuồn bay thấp thì mưa/ Bay cao thì nắng/ Bay vừa thì râm”.

Các trò chơi dân gian gắn với các bài đồng dao, trẻ em vừa chơi đùa vừa hát, lặp lại nhiều lần trong mỗi cuộc chơi. Các bài hát về các loại quả, cây lá con vật, đồ vật, sự việc, các hiện tượng thiên nhiên... luôn ngắn gọn nhưng nêu bật đặc điểm nổi bật của chúng để dễ dàng nhận diện qua câu hát. Qua đó, trí tưởng tượng của trẻ em được kích thích, khả năng ghi nhớ được hình thành.

Những tiết mục vui nhộn do học sinh Trường Dân tộc Nội trú THCS Con Cuông đã khiến nhiều người thích thú bởi sự trong sáng, ngây thơ nhưng giọng hát vô cùng mạnh mẽ, vui tươi, những động tác múa vô cùng dứt khoát và điêu luyện. Đó là tiết mục “Hát vui hội mùa xuân” sáng tác của Nghệ nhân Lương Nghiệp. Tiếp đó là “Ca dao vui tiếng chèo mùa”, “Hỏi con chim chích”....

Tính tương đồng và phổ biến của đồng dao gắn liền với các trò chơi dân gian là nét đặc sắc nhất của đồng dao. Nhiều bài đồng dao và trò chơi dân gian của nhiều vùng miền, nhiều dân tộc khá tương đồng. Điều đó vừa thể hiện sự lan tỏa, giao thoa, học hỏi lẫn nhau trong văn hóa các vùng miền, vừa là sự tương đồng về văn hóa.

Trở lại câu chuyện của bé Nghĩa và bé Trang, sau khi được bố mẹ chơi trò chơi dân gian và hát đồng dao cùng, bé Nghĩa và bé Trang khỏe mạnh, nhanh nhẹn hẳn lên. Các bé thuộc rất nhiều bài đồng dao, dĩ nhiên, từ vựng của các bé tăng nhiều lên trông thấy. Các bé đã chơi hòa đồng, sức khỏe thể chất và tinh thần ngày một phát triển. Các bé có thể kể chuyện với vốn từ phong phú hơn.

...Dù cuộc sống hiện đại, đồng dao vẫn còn đó trong thế giới trẻ thơ của nhiều vùng, miền của đất nước và trong ký ức tuổi thơ đẹp đẽ của bao thế hệ người Việt Nam. Đồng dao - thế giới thần tiên của trẻ thơ vẫn còn nguyên giá trị như vốn có từ xa xưa. **THUY DƯƠNG**

Theo TS.Giáo dục Nguyễn Thụy Anh, đồng dao giúp trẻ phát triển khả năng ngôn ngữ do đồng dao phong phú về từ vựng, hình ảnh sống động từ “cơm trắng”, “cây mía”, “con chó” cho đến “phú ông”, “nhà Trời”... Đồng dao còn giúp trẻ hòa đồng và hội nhập với thiên nhiên thông qua những hình ảnh gần gũi, quen thuộc xung quanh trẻ như “con cá”, củ khoai, “cây cam”, “cây quýt”, “trời mưa”, “bong bóng”... Tình yêu cuộc sống, yêu lao động cũng được các thế hệ cha ông truyền tải qua các bài đồng dao để gửi gắm cho con trẻ. Qua các bài đồng dao, từ tình yêu cha mẹ, yêu những điều nhỏ bé thân thuộc, trẻ em được bồi đắp thành tình yêu quê hương, đất nước. Hát đồng dao các em nhỏ được vui chơi giải trí, tăng cường khả năng nhận thức, phát triển tư duy ngôn ngữ. Những lời hát đồng dao đã giáo dục cảm xúc cho các em trong quan hệ với thiên nhiên, xã hội, và sinh hoạt cộng đồng. Ngoài ra, các em còn được giáo dục về lòng kiên trì, tính trung thực và lòng dũng cảm.

Thiện nguyện đến từ trái tim

Họa sĩ nhí Xèo Chu (Phó Vạn An) là cái tên không mấy xa lạ với người yêu hội họa trong và ngoài nước. Cậu bé nổi tiếng với những bức tranh bán trừu tượng, tái hiện lại những khoảnh khắc giản dị mà cậu cảm nhận được trong cuộc sống thường ngày. Tuy mới 14 tuổi nhưng Xèo Chu đã có 10 năm vẽ tranh, với hơn 300 tác phẩm được triển lãm tại Việt Nam và nước ngoài. Mới đây, Xèo Chu và các thành viên trong gia đình đã tổ chức buổi triển lãm tranh trực tuyến kết hợp giữa hội họa và công nghệ robot điều khiển từ xa để tham quan phòng tranh tại nhà. Tại buổi triển lãm tranh online, Xèo Chu đã giới thiệu 20 bức tranh gồm 3 series về hoa, mảnh đất Mù Cang Chải và hoàng hôn bên bờ biển mà cậu đã vẽ lại khi đi du lịch cùng gia đình.

Toàn bộ số tiền bán tranh đầu giá gần 3 tỷ đồng đã được Xèo Chu ủng hộ cho công tác phòng chống dịch Covid-19 thông qua Bệnh viện Đại học Y Dược TPHCM. Qua hoạt động này, “họa sĩ nhí” hi vọng chút sức nhỏ bé của mình sẽ tiếp thêm nguồn động lực cho các y bác sĩ nơi tuyến đầu chống dịch tiếp tục cố gắng.

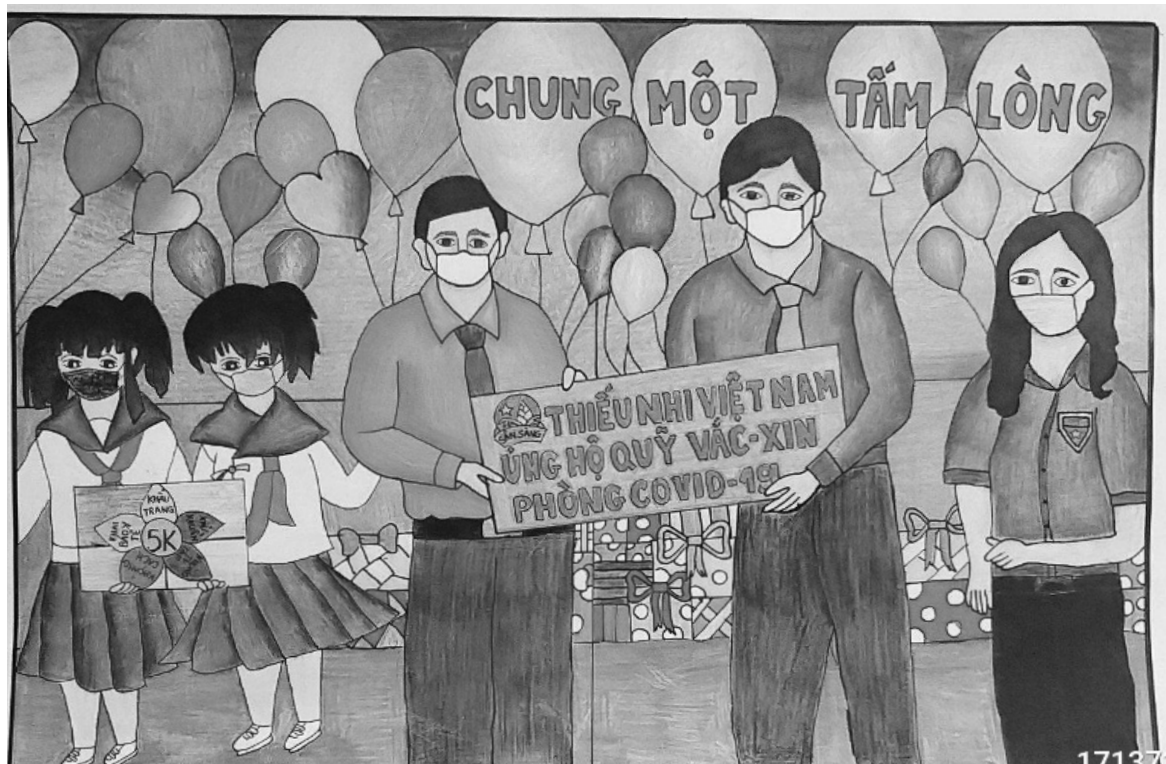
“Em rất vui khi được giúp đỡ mọi người bằng chính đam mê của mình. Tất cả tiền bán tranh em đều dành làm từ thiện để giúp được nhiều mảnh đời kém may mắn với bớt khó khăn. Hiện nay, dịch bệnh tại Việt Nam vẫn còn rất nguy hiểm. Qua hoạt động này em muốn gửi lời chúc sức khỏe và bình an đến mọi người, đặc biệt là đội ngũ tuyến đầu chống dịch”, Xèo Chu phấn khởi nói.

Nhiều người không khỏi trân trọng hành động đáng quý của cô học trò tên Nguyễn Ngọc Minh ở xã Đông La, Hoài Đức hiện đang là học sinh lớp 5G3, Trường tiểu học Marie Curie II, Hà Đông, Hà Nội. Ngọc Minh đã đập lợn đất tiết kiệm trong suốt 3 năm với số tiền hơn 30 triệu đồng để ủng hộ toàn bộ cho Quỹ vắc xin phòng, chống Covid-19. “Lúc làm việc đó em cũng chỉ suy nghĩ là mong muốn góp một phần nhỏ sức lực của mình cho công cuộc chống dịch của đất nước. Nếu sau này có một sự kiện gì có mức độ ảnh hưởng tương tự như dịch bệnh Covid và em có thể dành dụm được một khoản tiền tiết kiệm nữa em vẫn sẽ tiếp tục ủng hộ” – Ngọc Minh quả quyết.

Lương Văn Quỳnh sinh ra và lớn lên ở xóm Sơn Cầm, xã Sơn Cầm (T.P Thái Nguyên). Là một cô bé giàu tình cảm, từ bé, Quỳnh đã biết quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ những hoàn cảnh khó khăn hơn mình. Khi dịch COVID-19 bùng phát, sau thời gian học tập, Quỳnh thường dành thời gian xem tin tức và rất xúc động trước hình ảnh những y, bác sĩ kiệt sức, ngất đi khi thực hiện nhiệm vụ; các cô, chú đứng làm việc tại các chốt chống dịch ngoài trời khi nhiệt độ lên tới gần 40 độ C...

Tuổi nhỏ làm việc nhỏ để phòng chống dịch

Nhớ lời dạy của Bác Hồ “Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, tùy theo sức của mình”, nhiều trẻ em trong cả nước đã ủng hộ vật chất, tinh thần đóng góp một phần công sức nhỏ bé của mình vào công tác phòng, chống dịch... Những hành động đẹp ấy đã minh chứng cho tinh thần cả nước đồng lòng chống dịch không phân biệt tuổi tác.

● Tác phẩm thiếu nhi chung tay phòng, chống đại dịch Covid-19

● Học sinh Đổng Quốc Hưng.

● Nữ sinh Lương Văn Quỳnh.

Quỳnh nói: Em nhớ lời dạy của Bác Hồ “Tuổi nhỏ làm việc nhỏ, tùy theo sức của mình” và mong muốn đóng góp một phần công sức nhỏ bé của mình vào công tác phòng, chống dịch. Em đã tâm sự điều này với bố và bố em đã kết nối với Ủy ban MTTQ tỉnh. 10,2 triệu đồng trong con lợn đất là số tiền không hề nhỏ đối với một cô bé còn đang ngồi trên ghế nhà trường. Số tiền đó, Quỳnh tích cóp tiền để mua sắm đồ dùng cá nhân và quyết tâm không tùy tiện đập lợn. Nhưng sau đó, Quỳnh tạm gác những việc cá nhân chưa thực sự cần thiết, thời điểm này cả nước đang cần mỗi người dân chung tay ủng hộ cho Quỹ vắc xin phòng, chống Covid -19. Việc cá nhân để sau này thực hiện cũng chưa muộn.

Không may mắn khi sớm mất đi người cha thân yêu, nhưng em Đổng Quốc Hưng học sinh Lớp 5A2, Trường TH và THCS Trần Quốc Toàn, thành phố Bắc Ninh, luôn nỗ lực cố gắng trong học tập và tu dưỡng. Mới đây, em đã tình nguyện đóng góp hơn 22 triệu đồng là toàn bộ số tiền mà em đã tiết kiệm trong 3 năm để ủng hộ Quỹ Vắc xin phòng, chống COVID-19 của tỉnh Bắc Ninh. Đây là số tiền mà Hưng đã chắt chiu dành dụm trong 3 năm qua. Đó là tiền mừng tuổi, tiền ăn sáng, tiền tham gia trợ giảng tại trung tâm tiếng Anh... Cùng mẹ mang chú lợn đất với toàn bộ số tiền tiết kiệm của mình đến Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Bắc Ninh để ủng hộ, em Đổng Quốc Hưng chia sẻ: “Em cảm thấy rất vui khi được ủng hộ số tiền này

để đóng góp mua vắc xin cho mọi người. Em mong muốn dịch bệnh sớm bị đẩy lùi để cuộc sống trên quê hương em được trở lại bình thường; và em lại được đến trường cùng thầy cô và các bạn”.

Mong sớm tan dịch bệnh

Các em thiếu nhi tham gia cuộc thi vẽ tranh “Ngày hội sắc màu” năm 2021 trực tuyến với chủ đề “Vững tin Việt Nam” do Hội đồng Đội Trung ương và một số đơn vị tổ chức đã đóng góp ủng hộ đợt 1 số tiền 110 triệu đồng vào Quỹ vắc-xin phòng, chống Covid-19 của Chính phủ. Mỗi bức tranh các em gửi dự thi tương ứng với 2.000 đồng được góp vào Quỹ vắc-xin.

Ban tổ chức đã nhận hơn 70.000 tác phẩm dự thi từ các em nhỏ ở khắp 63 tỉnh, thành. Với ý

thức nhân văn sâu sắc, cuộc thi đã nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ với hàng ngàn tác phẩm độc đáo mỗi tuần. Không chỉ tăng cao về số lượng, chất lượng tranh tham dự cuộc thi năm nay cũng cho thấy sự sáng tạo không giới hạn, niềm cảm hứng và tinh thần ủng hộ nhiệt tình của thiếu nhi cả nước cho cuộc chiến chống đại dịch.

Nhiều em đã gửi không chỉ một mà rất nhiều tranh tham dự cuộc thi với hi vọng đóng góp nhiều hơn vào quỹ vắc-xin. Mỗi bức tranh đều được đầu tư về chất lượng, thể hiện thông điệp chống dịch quyết liệt, cô đọng tinh thần chiến đấu chống Covid-19 của toàn xã hội và đặc biệt là sự sẻ chia, đồng cảm, tri ân lực lượng đang làm nhiệm vụ chống dịch nơi tuyến đầu.

Em Nguyễn Thế Vinh - học sinh lớp 6 (Tiền Giang) với 5 tác phẩm gửi về chương trình đã bày tỏ: “Tham dự cuộc thi, em vừa được vẽ tranh đúng với sở thích của mình, vừa được làm một việc ý nghĩa là đóng góp cho quỹ vắc-xin. Vì vậy, em cố gắng vẽ thật nhiều để cô vũ tinh thần chống dịch trên cả nước”.

Hàng trăm học sinh hào hứng tham gia cuộc thi “Tuyên truyền viên “Chung tay phòng chống đại dịch Covid-19” do trường Thực hành sư phạm Đại học Vinh (Nghệ An) tổ chức. Với 3 hình thức chủ yếu là vẽ tranh, thuyết trình bằng tiếng Anh và làm thơ, văn, các em đã gửi hàng trăm tác phẩm. Những tác phẩm này sau đó được chia sẻ trên fan-page của trường. Ngoài điểm của ban tổ chức, điểm thi còn được cộng từ lượt thích, chia sẻ của cộng đồng mạng.

Nhiều học sinh từ lớp 1-5 đã tham gia, các em đều hướng về cộng đồng khi lên tiếng cùng nhau phòng chống virus corona; cảnh báo mọi người không tụ tập, nhớ đeo khẩu trang y tế khi ra ngoài và rửa tay thường xuyên, chia sẻ số hotline để gọi trong trường hợp khẩn cấp... Đặc biệt, ở phần thi thuyết trình bằng tiếng Anh, video của Trần Lê Khánh Chi, học sinh lớp 5A thu hút hơn 1,6 nghìn lượt chia sẻ. Trong video, Chi mặc áo blouse trắng với rất nhiều nguyên liệu để hướng dẫn mọi người cách làm nước rửa tay khô.

Không thua kém các anh chị lớp trên, video thuyết trình về dịch bệnh Covid-19 của Lê Khánh Tâm, học sinh lớp 1D cũng thu hút hơn 2 nghìn lượt xem và hơn 1,1 nghìn lượt chia sẻ. Dù mới lớp 1, Tâm đã nói tiếng Anh khá trôi chảy về những diễn biến của Covid-19 cũng như cách phòng bệnh.

Hành động của các em, tấm lòng của các em đã thể hiện tình cảm và trách nhiệm của một công dân nhỏ đối với quê hương và cộng đồng trong những ngày cả đất nước đang căng mình trong cuộc chiến chống COVID-19. Các em đã góp phần giúp cuộc chiến chống Covid-19 sớm đi đến thắng lợi. **BẢO MI (t/h)**

Niềm vui nói lòng du lịch ở “vùng xanh”

● Tour tri ân lực lượng tuyến đầu phòng chống dịch.

Việt Nam đã bước qua giai đoạn “chống dịch như chống giặc” để bắt đầu chuẩn bị cho thời kỳ “chung sống an toàn” với Covid -19. Nhiều tỉnh, thành nói lòng biện pháp chống dịch để từng bước mở cửa du lịch, các hoạt động phục vụ dân sinh nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội trong trạng thái bình thường mới. Đây được coi là tín hiệu vui cho “ngành công nghiệp không khói” sớm phục hồi.

Tín hiệu vui cho “ngành công nghiệp không khói”

Tỉnh Thanh Hóa cho phép các địa phương thí điểm mở các khu, điểm du lịch, danh thắng, sân golf từ 0h ngày 15/9. Tuy nhiên, chỉ được phép hoạt động không quá 50% công suất, chỉ đón và phục vụ khách trong tỉnh.

Tỉnh Vĩnh Phúc có quyết định mở lại các hoạt động dịch vụ, điểm du lịch, thắng cảnh, thể thao ngoài trời kể từ ngày 13/9. Theo đó, các điểm du lịch, danh thắng, sân golf, sân tập golf... được hoạt động trở lại nhưng chỉ được phép hoạt động không quá 50% công suất và chỉ phục vụ khách trong tỉnh và phải đảm bảo công tác phòng, Quảng Ninh đang lên phương án khởi phục ngành Du lịch bằng việc mở cửa đón khách nội tỉnh vào tháng 10 tới. Quảng Ninh hiện đã có đủ kịch bản, địa điểm, lĩnh vực kinh doanh... để sẵn sàng khôi phục lại ngành Du lịch trong điều kiện cho phép du khách có “hộ chiếu vaccine”. Để từng bước khôi phục lại ngành du lịch, hiện nay công tác phòng, dịch được Quảng Ninh đặt lên hàng đầu. Đáng chú ý, công tác tiêm vaccine phòng Covid -19 đang được Quảng Ninh đẩy nhanh tiến độ để phấn đấu trở thành một trong những địa phương đầu tiên đạt miễn dịch cộng đồng vào đầu năm 2022.

Đối với hoạt động du lịch tại 4 huyện: Châu Đức, Xuyên Mộc, Đất Đỏ và Côn Đảo, bắt đầu từ 15/9, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu thí điểm các khách sạn có dịch vụ khép kín được đón khách nội địa là: Khu phức hợp Hồ Tràm Strips, khách sạn Melia Hồ Tràm, khu du lịch suối nước nóng Bình Châu và khu nghỉ dưỡng Six Senses Côn Đảo ở huyện Côn Đảo.

Điều đáng chú ý, các du khách đến những địa điểm trên đều phải có xác nhận tiêm ít nhất 1 mũi vắc xin phòng Covid-

● Du khách có cơ hội khám phá vẻ đẹp bất tận của mảnh đất hình chữ S.

19 và phải có kết quả xét nghiệm âm tính với SARS-CoV-2 trong vòng 72 giờ... và không đến từ các khu vực, địa phương đang thực hiện giãn cách theo Chỉ thị 16.

Ngoài ra, các cơ sở đón khách du lịch phải nằm trên địa bàn các thôn, tổ “vùng xanh”; được cơ quan thẩm quyền về du lịch, y tế thẩm định đảm bảo an toàn phòng, chống dịch Covid-19 trước khi đi vào hoạt động.

Hiệp hội Du lịch Việt Nam cũng đã ban hành tiêu chí du lịch an toàn với Covid-19. Bộ tiêu chí này đưa ra các điều kiện đối với điểm đến du lịch an toàn, doanh nghiệp du lịch an toàn, dịch vụ lưu trú, vui chơi giải trí an toàn, dịch vụ ăn uống và hàng hóa an toàn, dịch vụ vận chuyển an toàn, lái xe, các hướng dẫn viên du lịch phải áp dụng các biện pháp phòng hộ cá nhân theo khuyến cáo của Bộ Y tế, bố trí đủ khẩu trang, dung dịch sát khuẩn, niêm yết số điện thoại các cơ sở y tế... Điều quan trọng nhất khi kích cầu du lịch chính là đưa khách đến các điểm du lịch an toàn, đánh mạnh vào ý thức, trách nhiệm của lãnh đạo địa phương, doanh nghiệp.

“Hết mưa trời lại sáng”!

Ông Enric Casals - Phó Chủ tịch vùng Đông Nam Á và châu Đại Dương của Agoda cho biết: Từ năm trước, Việt Nam đã cho thấy sự hồi phục rất nhanh từ đại dịch. Chúng tôi nhận thấy du khách Việt Nam đang rất lạc quan về tương lai của du lịch nội địa khi có khoảng 41% người chia sẻ rằng sẽ thực hiện chuyến đi chơi đầu tiên trong vòng 4 tháng sau khi được cho phép, đồng thời sẽ nhờ vào những ứng dụng công nghệ để thực hiện chuyến đi dễ dàng hơn.

Ưu đãi và các gói du lịch đường như là

động lực chính cho du khách khi có đến 37% người trong cuộc khảo sát của ngành du lịch với 1000 người, được hỏi trả lời rằng họ hứng thú với những ưu đãi đặc biệt liên quan đến dịch vụ ăn uống, spa hoặc tặng kèm chuyến tham quan tại điểm du lịch. Ngoài ra, 25% khác cho rằng họ hứng thú khi lên lịch đi chơi nhất là khi có nhiều khuyến mãi tại các điểm du lịch. Xếp ở vị trí thứ 3 là khi có các chính sách đặt phòng linh hoạt, du khách sẽ duy trì được mong muốn du lịch, giữa bối cảnh mọi dự định được đặt ra trong năm qua đã phải hoãn lại vì nhiều lý

do khác nhau.

Thú vị hơn rằng nữ giới là những người thường xuyên đưa ra quyết định đi du lịch khi có đến 42% phụ nữ quyết định đặt phòng khi có ưu đãi đặc biệt tại điểm lưu trú, như các dịch vụ gia tăng liên quan đến ăn uống, spa và nâng cấp hạng phòng, so với chỉ có 33% ở nam giới. Gần 1/3 số người được khảo sát cho biết sau hơn 3 tháng giãn cách tại nhà, họ mong muốn được dành thời gian bên bờ biển hoặc khám phá thiên nhiên trong chuyến du lịch đầu tiên sau dịch. Xếp ở vị trí thứ 2 là mong muốn được dành nhiều thời gian chất lượng hơn bên người thân, do việc giãn cách đã khiến nhiều gia đình sinh sống ở nhiều khu vực khác nhau không được gặp nhau.

Hiện các hãng lữ hành đang khẩn trương phối hợp với các nhà hàng, khách sạn để có được mức giá dịch vụ hấp dẫn nhất. Các hãng lữ hành cũng sẽ xây dựng những sản phẩm du lịch phù hợp với thời điểm hậu đại dịch: như du lịch nghỉ dưỡng sinh thái, chăm sóc sức khỏe...

Bộ VH-TT&DL đề xuất, dự kiến từ tháng 10/2021, Phú Quốc sẽ thí điểm đón khách quốc tế, với khoảng từ 25 đến 40 chuyến bay/tháng tương ứng với giai đoạn 1 và 2. Theo dự thảo kế hoạch thí điểm đón khách du lịch quốc tế đến Phú Quốc (tỉnh Kiên Giang) đang được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch lấy ý kiến các bộ, ngành; thành phố Phú Quốc sẽ thí điểm đón khách du lịch quốc tế nhập cảnh bằng đường hàng không, thông qua các chuyến bay thuê bao chuyên hoặc chuyến bay thương mại.

Tại dự thảo Kế hoạch phục hồi hoạt động vận tải hàng không nội địa thích ứng an toàn với tình hình kiểm soát dịch Covid-19 do Cục Hàng không Việt Nam vừa trình Bộ Giao thông Vận tải, Cục Hàng không Việt Nam đã đề xuất nối lại tất cả đường bay nội địa, chỉ phân theo tần suất của từng giai đoạn và điều kiện với khách đi lại. Trong đó, riêng khách đã tiêm đủ vắc-xin phòng Covid-19 và khách khỏi bệnh Covid-19 được đi lại không hạn chế.

... Với những người yêu du lịch, đây là cơ hội tuyệt vời để thưởng ngoạn những địa danh du lịch nổi tiếng tại Việt Nam trong “vùng xanh”. Mong du lịch Việt sớm- “hết mưa trời lại sáng”!

DƯƠNG THÙY

Tour tri ân lực lượng tuyến đầu phòng chống dịch

Chương trình du lịch về nguồn “Hành trình xanh về vùng Đất Thép” dành cho lực lượng tuyến đầu phòng chống dịch tại các phường, xã, thị trấn trên địa bàn TP Hồ Chí Minh, được Sở Du lịch Thành phố phối hợp với Bộ Tư lệnh Thành phố, UBND huyện Củ Chi tổ chức ngày 19/9, theo chỉ đạo của Thường trực Thành ủy và Thường trực UBND TP Hồ Chí Minh, thật sự là một món quà đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh. Theo bà Nguyễn Thị Ánh Hoa, Giám đốc Sở Du lịch TP Hồ Chí Minh, ngày 19/9, thành phố tổ chức thí điểm 2 tour trải nghiệm du lịch dành cho lực lượng tuyến đầu chống dịch tại TP Hồ Chí Minh. Theo đó, có 312 đại diện cho lực lượng tuyến đầu phòng, chống dịch tại 312 phường, xã, thị trấn trên địa bàn thành phố cùng tham dự và chia ra nhiều đợt tại 2 địa điểm khác nhau. Cụ thể, đoàn đi Củ Chi có 108 đại diện cho lực lượng tuyến đầu tại các phường, xã, thị trấn của thành phố Thủ Đức và các quận, huyện... Tương tự, đoàn đi Cần Giờ có 120 y, bác sĩ đại diện của các đoàn bệnh viện Trung ương, Sở Y tế các tỉnh, thành phố, các Viện, các Học viện và các trường Đại học, Cao đẳng tham gia hỗ trợ công tác phòng, chống dịch tại TP Hồ Chí Minh trong thời gian qua.

NGƯỜI ĐỒNG GIỚI Ở AFGHANISTAN:

Cuộc sống “tuyệt vọng” Taliban

Không chỉ phụ nữ, những người đồng giới (LGBT) ở Afghanistan cũng đang sống trong sợ hãi, kể từ khi Taliban lên nắm quyền. Bởi luật Sharia hà khắc coi đồng tính luyến ái là trọng tội.

Sinh ra và lớn lên ở Afghanistan, Rabia Balkhi thấy mình là một người may mắn. Dù sống tại một đất nước có một lịch sử dài phân biệt đối xử với người thuộc cộng đồng LGBT, Balkhi vẫn được gia đình chấp thuận xu hướng tính dục của bản thân - là một lesbian (đồng tính nữ).

Nhưng sự may mắn hiếm hoi ấy đang khiến cả gia đình cô gặp nguy hiểm, sau khi Taliban chiếm quyền kiểm soát thủ đô Kabul. Cộng đồng những người đồng tính và chuyển giới tại Afghanistan giờ đây đang sống trong lo sợ, bởi một nỗi sợ hãi có thật. “Tình hình mỗi ngày một tệ hơn. Nỗi sợ bị bắt giữ giờ là một phần của cuộc sống. Tôi căng thẳng đến mức chẳng thể ngủ được”, Balkhi cho biết.

Một vài người thuộc cộng đồng LGBT tại Afghanistan cho biết, họ nghe được những câu chuyện về bạn bè, người thân trong cộng đồng đã bị tấn công hoặc cưỡng hiếp. Giờ, họ sợ rằng chế độ mới dưới thời Taliban cũng sẽ đẩy họ vào cảnh như vậy, thậm chí là tệ

hơn. Như Balkhi kể lại, một nam thanh niên đồng tính gần nhà cô đã bị cưỡng hiếp sau khi Taliban phát hiện ra.

Đã nhiều tuần trôi qua, Balkhi cùng một vài người trong cộng đồng phải tự tìm cách ẩn mình. Họ trốn trong những căn hầm tối tăm, những căn phòng đơn không cửa sổ, nhìn vào màn hình điện thoại một cách vô thức mà chẳng tìm được lối ra. Họ đều có cảm giác bị bỏ rơi, khi những chuyến bay giải cứu chẳng đến lượt họ được rời khỏi đất nước. Họ muốn trốn khỏi Taliban trước khi bị tìm ra và nhận trừng phạt dưới điều luật hà khắc, bạo tàn.

Tương tự, bản thân là người đồng tính nam, Sulaimain hiểu tính mạng mình đang gặp nguy hiểm hơn bao giờ hết. Trong suốt khoảng thời gian lớn lên, anh từng đọc nhiều tin tức về việc những người như mình bị Taliban hành quyết ở nơi công cộng. “Đến hiện tại, tôi vẫn chưa dám nói với ai mình là đồng giới. Họ rất có thể sẽ đi thông báo với Taliban và lúc đó đời tôi coi như đặt dấu chấm hết”, anh Sulaimain nói.

Tiếp đó là Rani, một phụ nữ Afghanistan là đồng tính nữ, bày tỏ phiên quân Taliban coi cộng đồng LGBT “tội tệ hơn động vật”. “Là phụ nữ, tôi sẽ mất tự do học tập, làm việc và sống theo ý thích. Còn là thành viên thuộc LGBT, tôi thậm chí còn không được công nhận là một con người”.

● Ảnh minh họa.

“Tin tôi đi, nếu bị phát hiện là người đồng tính, chắc chắn Taliban sẽ giết tôi tại chỗ. Taliban đã ra nhiều thông điệp về hòa bình, không để xảy ra bạo lực trong quá trình chuyển giao quyền lực và hứa hẹn về tương lai. Tôi không tin điều đó. Người đồng tính, chuyển giới sẽ không thể sống nổi dưới sự cai trị man rợ của bọn họ. Sự khác biệt duy nhất giữa quá khứ và hiện tại là trước kia, chúng tôi có thể bị tống vào tù vì là người đồng tính. Còn hiện giờ, chúng tôi sẽ bị bắn chết ngay lập tức”, anh Omid (21 tuổi), người lớn lên trong tình trạng bất ổn thường xuyên tại Afghanistan, cho hay.

Giống như hàng nghìn người dân khác, Omid cũng đang mắc kẹt ở nhà với số thực phẩm cạn kiệt dần. Vốn có tiền sử về sức

khỏe tâm thần, anh đang phải vật lộn tìm thuốc điều trị chứng trầm cảm và lo âu cấp tính.

Tại nơi tôn giáo chính là đạo Hồi như Afghanistan, cuộc sống của cộng đồng LGBT vốn nằm trong vòng bí mật. Đồng tính luyến ái từ lâu đã bị coi là xúc phạm tôn giáo, vô đạo đức, đồng nghĩa với tội lỗi, nỗi ô nhục.

Hiếm ai có đủ dũng cảm sống đúng với giới tính thật bản thân. Chuyển đồng tính cũng không phải là chủ đề có thể đem ra bàn luận thoải mái. Theo bộ luật hình sự của Afghanistan, đàn ông có hành vi liên quan tới tính dục với người cùng giới thể bị phạt tù nhiều năm. Còn ở thời kỳ Taliban nắm quyền, một số quan chức từng nói với giới truyền thông rằng, những người đồng tính nam sẽ phải

trả giá bằng cái chết dưới chế độ của họ.

Tuy nhiên, kể từ khi tiếp quản thủ đô Kabul, các quan chức Taliban vẫn chưa ra tuyên bố nào liên quan về quyền của cộng đồng LGBT. Vice News đã liên hệ với Suhail Shaheen, người phát ngôn của Taliban với truyền thông quốc tế, song không nhận được phản hồi.

Mới đây trong một bài đăng trên Twitter, Shaheen tuyên bố rằng họ muốn “đem đến cho người dân Afghanistan một cuộc sống ấm no và hạnh phúc trong khuôn khổ luật Hồi giáo”. Nhưng những lo lắng vẫn không ngừng tăng lên mỗi ngày.

Một số tổ chức phi lợi nhuận toàn cầu và người Afghanistan ở nước ngoài đang cố gắng hỗ trợ và sắp xếp cho người đồng tính sơ tán. Giám đốc điều hành Kimahli Powell của tổ chức phi chính phủ Rainbow Railroad, cho biết việc sơ tán người dân thoát khỏi Afghanistan đặc biệt khó khăn vì họ thường ở một mình, lẫn trốn và không thể liên lạc. Một số người đã tuyệt vọng đến mức trở thành nạn nhân của những trò lừa đảo, từ chối trả lời điện thoại từ chính quyền địa phương vì sợ Taliban theo dõi.

Trong khi chờ đợi sự giúp đỡ, nhiều người đã ẩn mình trong các nhóm lớn hơn. Ritu Mahendru, một nhà vận động nhân quyền với hơn 10 năm kinh nghiệm làm việc tại Afghanistan, cho hay không ít phụ nữ chuyển giới đã để râu và ăn mặc như đàn ông để tránh thu hút sự chú ý. Hay một người đồng tính nữ 24 tuổi nói rằng cô đã kết hôn với bạn khác giới để giữ an toàn cho bản thân đến khi có thể trốn thoát khỏi đất nước. Một số khác đã cố gắng làm cho vẻ ngoài trông nam tính hơn nhưng vẫn bị phát hiện khi đi dạo trên phố...

HOÀI THU

Trong bối cảnh biến chủng Delta và những biến thể mới của vi rút SARS-CoV-2 tiếp tục đe dọa thành quả phòng, chống dịch Covid-19 của nhân loại, các quốc gia đang dồn mọi nguồn lực triển khai chương trình tiêm vaccine.

Theo đó, Thủ tướng Malaysia Ismail Sabri Yaakob và Bộ trưởng Y tế Khairy Jamaluddin công bố trên Twitter rằng cột mốc 80% này đã được hoàn thành vào trưa 21/9. Ông Khairy nói thêm rằng, Ủy ban Đặc biệt về Cung cấp Vaccine Covid-19 sẽ tập trung theo dõi 20% dân số trưởng thành chưa được tiêm chủng còn lại.

Singapore đã trở thành hình mẫu chống dịch Covid-19 trên thế giới, với việc áp dụng nghiêm ngặt các quy định bắt buộc đeo khẩu trang, truy vết tiếp xúc các ca bệnh và đóng cửa biên giới. Cho đến nay, nước này ghi nhận 62 ca tử

Nhiều quốc gia cán mốc tiêm vaccine phòng Covid-19 cho người dân

● Ảnh minh họa.

vong vì Covid-19 trong tổng dân số 5,7 triệu người, trong khi số ca mắc mới hằng ngày giảm đáng kể trong những tháng vừa qua. Hiện tỷ lệ tiêm vaccine ngừa Covid-19 ở Singapore đạt 82% dân số.

Chính phủ Indonesia nhằm mục tiêu tiêm chủng cho 70% dân số vào cuối năm nay. Theo số liệu của Bộ Y tế nước này,

tính đến ngày 20/9, đã có 38,2% trong số đó được tiêm liều thứ nhất và 21,7% được tiêm liều thứ hai. Mới đây, Indonesia cũng triển khai tiêm vaccine mũi thứ 3 với mục tiêu tăng cường cho ít nhất 50% đối tượng trên.

Tính đến ngày 20/9, Thái Lan đã tiêm 45,2 triệu liều vaccine ngừa Covid-19, với 21,4%

trong tổng số gần 70 triệu dân của nước này đã được tiêm chủng đầy đủ. Chính quyền thủ đô Bangkok đang có kế hoạch mở cửa trở lại cho các du khách nước ngoài đã được tiêm phòng Covid-19 đầy đủ. Hiện khoảng 70% cư dân thành phố này cũng đã hoàn tất tiêm chủng, trong khi số ca mắc mới và số ca nhập viện giảm xuống mức có thể kiểm soát được.

Tại châu Âu, các quốc gia đi đầu trong nỗ lực gia tăng tỷ lệ tiêm chủng đủ 2 mũi cho người từ 12 tuổi trở lên là: Bồ Đào Nha (81%), Iceland (76,8%). Những nền kinh tế hàng đầu của Liên minh châu Âu (EU) cũng tiêm chủng cho người từ 12 tuổi trở lên đủ 2 mũi rất khả quan, cụ thể là: Đức (63,2%), Italia (65,6%), Pháp (64,2%). Tại Anh, tới hết ngày 19/9 vừa qua, đã có 66,7% người dân (độ tuổi tiêm chủng tại Anh cho đến

19/9 là từ 16 tuổi trở lên) được tiêm đủ 2 mũi. Còn tại Đông Nam Á, Singapore có tỷ lệ dân số từ 12 tuổi trở lên được tiêm phòng đầy đủ đạt khoảng 90%.

Một xu hướng đáng chú ý góp phần gia tăng độ phủ vaccine nằm ở việc nhiều quốc gia bắt đầu mở rộng nhóm đối tượng được tiêm chủng, cụ thể là trẻ em. Từ 20/9, Anh khởi động chiến dịch tiêm chủng cho nhóm trẻ em 12-15 tuổi, ước tính khoảng 3 triệu người. Trong khi đó, Australia đã tiêm đầy đủ vaccine cho 47,03% nhóm trên 16 tuổi và tiếp tục theo đuổi mục tiêu tiêm chủng tới 80% người trên 16 tuổi khi kết thúc năm 2021. Tại châu Á, Malaysia từ ngày 20/9 đã triển khai chương trình tiêm chủng Covid-19 cho khoảng 3,2 triệu thanh thiếu niên trong độ tuổi 12-18.

Tuy nhiên, các nỗ lực giảm độ tuổi tiêm phòng đang vấp phải rào cản về chọn lựa chủng loại vaccine bởi hầu hết các loại vaccine Covid-19 được phê duyệt hiện chưa được xác nhận đủ điều kiện tiêm phòng cho trẻ em.

THU THƯƠNG